

ඉස්ලාමි

7 ගේත්‍රීය

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

පලමුවන මුද්‍රණය	2015
දෙවන මුද්‍රණය	2016
තෙවන මුද්‍රණය	2017
සිව්වන මුද්‍රණය	2018
පස්වන මුද්‍රණය	2019
හයවන මුද්‍රණය	2020

සියලුම හිමිකම් ඇවේරිණි.

ISBN 978-955-25-0269-9

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින්
මත්තෙගොඩ, වාසනාවත්ත පාරේ, අංක 90 දරන ස්ථානයෙහි පිහිටි
විශ්ව ගුරික්ස් (පුද්ගලික) සමාගම මගින්
මුද්‍රණය කරවා ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

Published by : Educational Publications Department
Printed by : Vishwa Graphics (Pvt) Ltd.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ශේය

ශ්‍රී ලංකා මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

සුන්දර සිරිබරිනි, සුරදි අති සෝබමාන ලංකා

ධාන්‍ය ධනය නෙක මල් පලනුරු පිරි ජය භූමිය රම්‍ය

අපහට සැප සිරි සෙත සදනා ජ්වයේ මාතා

පිළිගනු මැන අප හක්ති පුරු

නමෝ නමෝ මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

මිබ වේ අප විදාහ මිබ ම ය අප සත්‍යා

මිබ වේ අප ගක්ති අප හද තුළ හක්ති

මිබ අප ආලෝකේ අපගේ අනුප්‍රාණේ

මිබ අප ජ්වන වේ අප මූක්තිය මිබ වේ

නව ජ්වන දේමිනේ නිතින අප ප්‍රඛුද කරන් මාතා

යුතා විරෝධ වචවමින රැගෙනයනු මැන ජය භූමි කරා

එක මවකගේ දරු කැල බැවිනා

යමු යමු වී නොපමා

ප්‍රේම වඩා සැම හේද දුරුර ද නමෝ නමෝ මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝ නමෝ නමෝ නමෝ මාතා

අපි වෙමු එක මවකගේ දරුවෝ
එක නිවසෙහි වෙසෙනා
එක පාටුති එක රැඳිරය වේ
අප කය තුළ දුවනා

එබැවිනි අපි වෙමු සොයුරු සොයුරියෝ
එක ලෙස එහි වැඩ්වනා
ජ්වත් වන අප මෙම නිවසේ
සොදින සිටිය යුතු වේ

සැමට ම මෙත් කරුණා ගුණෙනී
වෙලී සමඟ දමිනී
රන් මිනි මුතු නො ව එය ම ය සැපතා
කිසි කළ නොම දිරනා

ආනන්ද සමරකෝන්

පෙරවදන

දියුණුවේ හිමිපෙන කරා ගමන් කරනා වත්මන් ලොවට, නිතැතින්ම අවැසි වනුයේ වඩාත් නවා වූ අධ්‍යාපන ක්‍රමයකි. එමගින් නිරමාණය කළ යුත්තේ මනුගුණදීම් සහිරුණු හා කුසලතාවලින් යුත්තේ දරුපරපුරකි. එකී උත්තුංග මෙහෙවරට ජව බලය සපයමින්, විශ්වීය අනියෝග සඳහා දිරියෙන් මුහුණ දිය හැකි සිසු පරපුරක් නිරම සඳහා සහාය වීම අපගේ පරම වගකීම වන්නේ ය. ඉගෙනුම් ආධාරක සම්පාදන කාර්යය වෙනුවෙන් සත්තිය ලෙස මැදිහත් වෙමින් අප දෙපාර්තමේන්තුව ඒ වෙනුවෙන් දායකත්වය ලබා දෙන්නේ ජාතියේ දරුදැරියන්ගේ නැණ පහන් දළ්වාලීමේ උතුම් අදිටනෙනි.

පෙළපොත විටෙක දැනුම් කොළඹාගාරයකි. එය තවත් විටෙක අප වින්ද්නාත්මක ලොවකට ද කැඳවාගෙන යයි. එසේම මේ පෙළපොත් අපගේ තර්ක බුද්ධිය වචවාලන්නේ අනේකවිධ කුසලතා පුබුදු කරවාගන්නට ද සුවිසල් එළි දහරක් වෙමිනි. විදුලිමෙන් සමුගත් දිනක වුව අපරිමිත ආදරයෙන් ස්මරණය කළ හැකි මතක, පෙළපොත් පිටු අතර දැවටි ඔබ සම්ඟින් අත්වැල් බැඳ එනු නොඅනුමාන ය. මේ පෙළපොත සමගම තව තවත් දැනුම් අවකාශ පිරි ඉසවි වෙත නිති පියමනිමින් පරිපූරණත්වය අත් කරගැනුමට ඔබ සැම නිරතුරුව ඇප කැප විය යුතු ය.

නිදහස් අධ්‍යාපනයේ මහානර්ස ත්‍යාගයක් සේ මේ ප්‍රස්ථකය ඔබ දේශට පිරිනැමේ. පෙළපොත් වෙනුවෙන් රජය වැය කර ඇති සුවිසල් ධනස්කන්ධයට අර්ථසම්පන්න අයයක් ලබා දිය හැකිකේ ඔබට පමණි. මෙම පායින ගුන්ථය මනාව පරිභිලනය කරමින් නැණ ගුණ පිරි පුරවැසියන් වී අනාගත ලොට ඒකාලෝක කරන්නට දැයේ සියලු දි දරුවන් වෙත දිරිය සටිය ලැබේවායි හදවතින් සුඩ පතමි.

පෙළපොත් සම්පාදන කාර්යය වෙනුවෙන් අප්‍රමාණ වූ සම්පත්දායකත්වයක් සැපයු ලේඛක, සංස්කාරක හා ඇගයුම් මණ්ඩල සාමාජික පිරිවරටත් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය මණ්ඩලයේ සැමටත් මාගේ හදපිරි ප්‍රණාමය පුදකරමි.

පි. එන්. අයිලප්පේරුම

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් ජනරාල්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ඉපුරුපාය

බත්තරමුල්ල

2020.06.26

නියාමනය හා අධික්ෂණය

පි.එන්. අසිලුප්පේරුව

මෙහෙයුම්

චඩ්ලිවී. ඒ. නිර්මලා පියසිලි

සම්බන්ධිකරණය

එම්. රී. අඩුදුරු රහ්මාන්

අසි. ඒ. එම්. අර්සාන්

ලේඛක මණ්ඩලය

මොලුවී. එම්. එල්. එම්. යුසුග්

එම්. ආර්. එම්. මහ්ලාර්

එම්. ආර්. තිහාමි මුහුම්මද්

ඒ. එම්. නහිම

එම්. එල්. එම්. ගාහිමි

එස්. ඒ. එම්. රස්වී

පනාඩි. එම්. රී. එම්. මූන්හාර්

පනාඩි. එම්. එල්. එම්. නල්රි

පනාඩි. එස්. ඒ. සී. එම්. කරාමන්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂනස් ජනරාල්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂනස් (සංචරණ)

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සහකාර කොමිෂනස්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සහකාර කොමිෂනස්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

විද්‍යාල්පති

වි. බ්ලී. ජායා සාහිරා විද්‍යාලය, කොළඹ - 02

පේෂණීය උපගුරු

අරගා මහා විද්‍යාලය, උඩුගොඩ, රැක්ගහවිල

පේෂණීය උපගුරු

අල් අස්හර මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය, තිහාරිය

ගුරු උපදේශක

කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, කටුගස්තොට

ගුරු උපදේශක

කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, මිනුවන්ගොඩ

පේෂණීය උපගුරු

අල් හික්මා විද්‍යාලය, කොළඹ - 12

තියෝග්‍ය විද්‍යාල්පති

අරගා මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය, වැලිගම

විද්‍යාල්පති

අල් ගම්රා මහා විද්‍යාලය, දේශී නගරය

විශාලාල් විද්‍යාල්පති

එධිමන්ත්‍රන නිවාස කුමය, කොළඹ - 06

සංස්කාරක මණ්ඩලය

ඒ. සී. අගාරු මූහ්මිමලද්

මහාචාර්ය. එම්. එස්. එම්. ජලාල්දීන්

මොලුවී. එම්. අසි. එම්. නවිග්‍රදීන්

පේ. එම්. ජස්ටර්

ඒ. අබ්දුස් සමුද්‍ර

එම්. රී. අබ්දුරු රහ්මාන්

භාණා සංස්කාරක

කේ.එල්. කමලාවති

සේනුපත් කියවීම

එම්. එස්. එම්. රසුල්දීන්

අවසාන ඇගයීම

මොලුවී. එම්. එන්. එම්. ඉප්ලාන්

මොලුවී. මිල්හාන් නයිමුද්දීන් (රජාඩි)

පරිගණක සභාය

එස්. ඒ. අස්ථරනා

පිටු සැකසුම හා පිටකවර නිර්මාණය

ජනාධි. එම්. බ්‍රිලිවී. ඒ. අසාර්

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ

නලිමියා ඉස්ලාමීය ආයතනය, බෙරුවල

පේෂපේද කරිකාචාර්ය

ඉස්ලාමී අරාබි පියාය,

අග්නිදිග විශ්වවිද්‍යාලය, ඔප්පුවිල්

සහකාර අධ්‍යක්ෂ

මුස්ලිම් පාසල් සංවර්ධන කාබාව, ඉසුරුපාය

කරිකාචාර්ය, ආගමික ඒකකය

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම

ව්‍යුහල්පති

සාහිරා ජාතික පාසල, අනුරාධපුරය

සහකාර කොමිෂනස්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

විග්‍රාමලන් සිංහල ගුරු

213, ඉහළතලදුව, අවිස්සාවේල්ල.

ගුරු උපදේශක

කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, ගම්පහ

අධ්‍යක්ෂ, බඳුවිසියා අරාබි විදුහල, කහටෝවිට,

ප්‍රධාන කතිවි, කොළඹ මහ පල්ලිය

කරිකාචාර්ය (අරාබි)

දුරුන් නිස්වාන් කාන්තා අරාබි විදුහල

කොළඹ-10

පරිගණක අංශය

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

පරිගණක සභාය

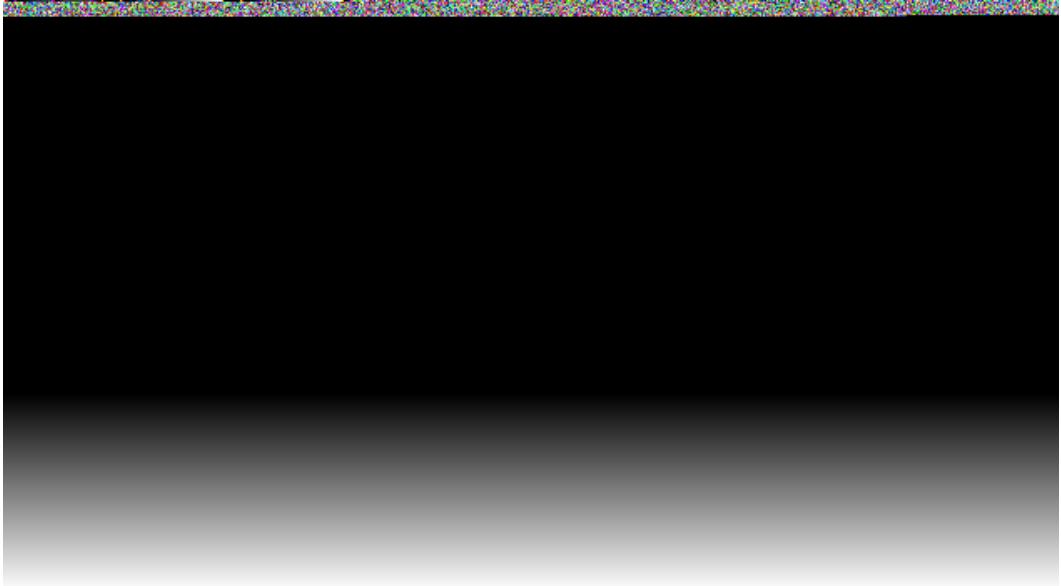
“මේල් පාර්වය” මිඩියා මධ්‍යස්ථානය කොළඹ

පටුන

1. තවිහිද්, රිසාලත්, මජාද්	1
2. අල්ලාභ් නැමදුමට සූදුස්සාය	6
3. අල්ලාභ්ගේ ගුණාංග	10
4. මලාඹකාවරු විශ්වාස කරමු	16
5. නැංස් වර්ග	21
6. සලාතය ට සූදුනම් වෙමු	25
7. ගරීරයේ පිරිසිදුකම	30
8. සලාතයේ වැදගත්කම	33
9. සව්මයේ වැදගත්කම	38
10. දුජා හා දික්පේය	42
11. යහපත් මිතුරුකම	49
12. අන් අයට උදව් කරමු	53
13. අන් අයගේ දැ ඔවුන්ගේ අවසරය පිට හාවිත කිරීම	57
14. අල්ලාභ්ගේ ආගම	62
15. සූරා අල් කද්දර්	65
16. සූරා අල් අලක් (පළමු වැකි පහ)	69
17. සූන්නතයෙහි වැදගත්කම	73
18. ලැංඡ්ජා දිලි බව	78
19. සිරතුන් නඩී සල්ලල්ලාභු අලධිහි වසල්ලම් - I	81
20. සිරතුන් නඩී සල්ලල්ලාභු අලධිහි වසල්ලම් - II	84
21. උම්මහාතුල් මුෂ්මිනින්	87
22. හසන්, ඩුෂේසන් රළියල්ලාභු අන්හුමා	90
23. සහාබාවරු	95
24. නඩී නුහ් අලධිහිස්සලාම් තුමා	101
25. අවිරතය පිළිපදිමු	105
26. ඉස්ලාමිය නිවස	110
27. පොදු දේපල සුරකීමු	115
28. දේශ හිතෙනි මුස්ලිම්වරු	122

තවහිද් රිසාලත්

මඳාද්

ර්මාන් යන්නෙහි තේරුම විශ්වාසය යන්නයි. හැසිරීම පවතින්නේ විශ්වාස අනුව ය. මූලික් වූ අපගේ ජීවිතය පවතිනුයේ වර්යාව හා විශ්වාස අනුව ය. එදිනෙදා ජීවිතයේ අප යම් යම් ක්‍රියා කරන්නේත් තවත් ජ්‍යා වළක්වා ගන්නේත් විශ්වාසය මත පිහිටා ය.

ଆභාර ගන්නා නිසා බඩිනි පහවේ යැයි, අප විශ්වාස කරමු. ඒ නිසා බඩිනි වූ විට ආභාර වර්ග මිලට ගෙන හා පිස ගෙන කමු. ජලය පානය කළ විට පිපාසය සංසිද්ධ යැයි විශ්වාස කරමු. ඒ නිසා ප්‍රයෝගනාවත් පාන වන පලතුරු යුතු, තේ වතුර, සිසිල් බීම වැනි දියරමය ආභාර වර්ග පානය කොට පිපාසය සංසිද්ධ ගනිමු.

ගොවීන් ගැන සලකා බලන්න. බීජ වැපිරීමෙන් ධානා ලැබෙන බව ඔවුනු විශ්වාස කරති. එනිසා ගොවීයේ වී වපුරති; පසුව රන්වන් පාට ගොයම් කපා අස්වැන්න ලබා ගනිති.

වෙහෙස මහන්සි වී ඉගෙන විභාගය ලිවිමෙන් එය සමත් විය හැකි ය යන්න අපගේ විශ්වාසයයි. ඒ නිසා විභාගය ලිවිමට පෙර දැඩි උත්සාහයක යෙදී ඉගෙන ගෙන විභාග ලියමු.

කාර්යයන් කිරීමට මෙන් ම කාර්යයන් කිරීමෙන් වැළකී සිටීමටත් පදනම් වන්නේ විශ්වාසයයි. ගින්දරට දැවෙසි, යන විශ්වාසය නිසා ගින්න ස්පර්ශ කිරීමෙන් අප වැළකී සිටීමු. වස පානයෙන් මරණය අත්වේ ය, යන විශ්වාසය නිසා එය පානය කිරීමෙන් වැළකී සිටීමු.

මේ අන්දමින් ම මූස්ලිම වන අපට විශ්වාස පවතී. ඒවා විශ්වාස කිරීම ර්මාන් යැයි හැඳින්වේ. අප විශ්වාසවන්තයින් හෙවත් මූලික්වරු යැයි අමතනු ලබන්නේ ඒ නිසා ය.

ර්මාන් ආකාර දෙකකි.

1. ර්මාන් මූස්මල් (කෙටි විශ්වාසය)
2. ර්මාන් මුෂ්ස්සල් (දිරස විශ්වාසය)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ යන කළුමාවේ තේරුම වටහා ගෙන සිතෙන් දැඩි ව විශ්වාස කොට මුවෙන් උච්චාරණය කිරීමෙන් ඉස්ලාමයට පිවිසෙන්නේමු.

මේ කළුමාවේ තේරුම “නැමදුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවකු නො වේ, මුහම්මද් නඩී සල්ලලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් අල්ලාහ්ගේ දුතයාණන් ” යන්නයි.

මෙසේ විශ්වාස කිරීම ර්මාන් මූස්මල් (කෙටි විශ්වාසය) නමින් හැඳින් වේ. දෙවන වර්ගයේ ර්මාන්හි අංග හයක් අධිංශු ය.

آمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَا أَنْكَتَهُ وَكُثُرَهُ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَالْقَدْرِ خَيْرٌ وَشَرٌّ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى

“මම අල්ලාහ් ගැන ද, ඔහුගේ මලාඉකාවරුන් ගැන ද, ඔහුගේ ආගම් ගැන ද, ඔහුගේ දුතයන් ගැන ද, විශ්වාස කළෙමි. තව ද පරලොව දිනයක් ඇතැයි කියා ද විශ්වාස කළෙමි. තව ද හොඳ නරක සියල්ල සිදුවන්නේ අල්ලාහ්ගේ කැමැත්ත පරිදි (තක්දීර අනුවය) බව ද විශ්වාස කළෙමි.”

මෙසේ විස්තරය්මක ව විශ්වාස කිරීම “ඡමාන් මුගස්සල්” (දිරිස විශ්වාසය) නම් වේ. ඉස්ලාමීය විද්‍යාත්මක ඉහත සඳහන් අංග හය කොටස් තුනකට බෙදා ඇතේ.

එම කොටස් තුන නම්:

1. තවිහිද් - එකීයත්වය
2. රිසාලත් - දූත බව
3. මඟාද් - පරලොව දිවිය හා සම්බන්ධ ඒවා

1. තවිහිද්

අල්ලාහ් සහ තක්දීර් සම්බන්ධ විශ්වාසය තවිහිද් (එකීයත්වය) යන පළමු කොටසට ඇතුළත් ය. අල්ලාහ් එකීය වන්නේ ය. ඔහුට සමාන කිසිවක් නැත. ඔහු සියල්ල දත් අයකි. සර්ව බලධාරියා වූ ඔහුගේ කැමැත්ත පරිදි සියල්ල සිදුවන්නේ ය, යන විශ්වාසය ඇතුළත් කොටස එකීයත්වය යැයි හැඳින්වේ.

2. රසාලත්

රිසාලත් (දූත බව) යන කොටසෙහි නඩ්වරුන්, ආගම්, මලාංකාවරුන්, පිළිබඳ විශ්වාස අන්තර්ගත ය. මිනිසුන්ට සංඝ මාර්ගයේ ජ්වත් වීමට සහ සංඝ මාර්ගය පෙන්වා දීමට අල්ලාහ් විසින් යවනු ලැබූ දූතයෝ නඩ්වරු ය. මොවුන් අතරින් විශේෂ වූ අය රස්ලේවරු යැයි හඳුන්වනු ලබති.

එක් එක් සමාජයන්ට නඩ්වරු යවනු ලැබූ හ. ඔවුනතරින් තෝරා ගත් පිරිසකට අල්ලාහ් ආගම ද ‘සුහුලු’ ද ලබා දුන්නේ ය. නඩ්වරුන් අතරින් අවසාන නඩ්වරයා මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ය. එතුමාට අල්ලාහ් විසින් ලබා දුන් අවසාන ආගම අල් කුරානය වන්නේ ය. අල්ලාහ් නඩ්වරුන්ට ආගම හා උපදේශ ලබා දුන්නේ ජ්බිරිල් අලයිහිස්සලාම් නැමැති මලක්වරයා මගිනි. තව ද ඔහුගේ අණ පරිදි ක්‍රියා කරන අපරිමිත සංඛ්‍යාවක් මලාංකාවරු සිටිති. මෙවැනි විශ්වාස ඇතුළත් කොටස රිසාලත් යනුවෙන් හැඳින් වේ.

3. මඟ්‍ය

මතු දිවිය පිළිබඳ අංග ඇතුළත් කරුණු මඟ්‍ය යන කොටසට ඇතුළත් ය. මරණයෙන් මතු කබිරයේ ජීවිතයක් ඇත. මෙලොව ජීවිතය අවසන් වූ විට මතු ජීවිතය ආරම්භ වේ. එහි දී මිනිසුන්ගේ මෙලොව ක්‍රියාකාරකම් ගැන වීමසනු ලබන්නේ ය. වැඩියෙන් යහක්‍රියාවල යෙදුණු අයට ස්වර්ගය ද වැඩිපුර පාප ක්‍රියාවල යෙදුණු අයට නිරය ද ලබා දේ.

ර්මානයේ සියලු අංග අප වටහා ගෙන විශ්වාස කළ යුතු ය. එසේ විශ්වාස කිරීම “ර්මාන් ඉක්තියාරි” නම් වේ. මෙවැනි ර්මාන් අපගේ ජීවය පොළඹවන ගක්තිය ලබා දෙයි. මූෂ්මන්වරුන් වන අප ර්මාන් කෙරෙහි දැඩි ව බැඳෙන විට අප අතර දෙරෙයය, විරත්වය, උත්සාහය, කැපවීම, දැඩි ව වෙහෙස වීම වැනි ගුණාංග ඇති වේ. කම්මැලිකම, බියගුල් කම, ආත්මාර්ථය, වැනි ගුණාංග තැති වන්නේ ය.

අප ද ඒ අයුරින් ර්මාන් කොට සත්‍රීය හා ඉස්ලාමීය හැඟීම් ඇති අය ලෙස ජීවත් වෙමු. පරලොව ජයගෙන ස්වර්ගය හිමි කර ගනිමු.

ර්මාන් අංග අවබෝධයෙන් විශ්වාස කරමු. ර්මාන් පරම්පරාවෙන් ලැබෙන්නක් නො වේ. බුද්ධියෙන් ලැබෙන්නක් ද නො වේ. එය අල්ලාහ් හා නැව් සල්ලල්ලාහු අලසිහි වසල්ලම් තුමාණන් අල් කුර්අානය හා සුන්නාවේ පහදන ආකාරයට විය යුතු යි.

අභ්‍යාසය

හරි වැරදි කියන්න.

1. ර්මාන් යන්නෙහි තේරුම විශ්වාසය යන්නයි. ()
2. ර්මාන් මුළුමල් යනු විස්තරාත්මක ව ර්මාන් කිරීමයි. ()
3. ආගම් පිළිබඳ විශ්වාසය තව්හිද් යන කොටසට අයත් වේ. ()
4. අවසාන නැඩුවරයා නැඩු මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් ය. ()

කෙටි උත්තර සපයන්න

1. විශ්වාසය හේතුවෙන් වළක්වා ගන්නා ක්‍රියා දෙකක් සඳහන් කරන්න.
2. ර්මාන් මූලස්සල් යන්නෙහි තේරුම කුමක් ද?
3. ඉලාහ් යන්නෙහි තේරුම කුමක් ද?
4. මලාඉකාවරු පිළිබඳ විශ්වාසය ර්මානයේ කුමන කොටසේ අඩංගු ද?
5. ර්මාන් ඉක්තියාරි මගින් මූල්‍යීය තුළ ඇතිවන ගුණාංග තුනක් සඳහන් කරන්න.

අල්ලාහ් නැමදුමට සුදුස්සා ය

අල්ලාහ් “කුන්” (අැතිවනු) යන වචනයෙන් මෙලොට මැවිවේ ය. අනතුරු ව අල්ලාහ් මිනිසුන් හා ජීන්වරුන් මැවිවේ ඔහු නැමදුම සඳහා ය.

මිනිසුන්ගේ ස්වභාවය දැන සිටි මලාඉකාවරු “අපරාධකාට ලේ හැලීමට සලස්වන්නන් ද ඔබ මවන්නේ? අපි ඔබට ප්‍රශ්නයා කරන ඇය වෙමු” යැයි අල්ලාහ් සමග පැවැත් වූ දිරිස සාකච්ඡාවක් සුරතුල් බකරාවේ 30වන වැකියෙන් ඇරණීයි.

මිනිසා මැවු අල්ලාහ් තමාට පමණක් නැමදිය යුතු, යැයි මිනිසාට අණ කළේ ය.

“මිනිසුනි, ඔබ, ඔබ හා ඔබට කළින් සිටි ඇය මැවු ඔබගේ ම දෙවියන් තමදින්න. එවිට ඔබ දේශහක්තිය හා තක්වා පාරිගුද්ධතාව ඇති අයකු වන්නේ ය.” (2 : 21)

එහෙත් මිනිසා මෙය අමතක කොට තම සීමිත දැනුමට අදාළ පරිදි අල්ලාහ් මැවු මැවිම්වල ඇති විශේෂ ලක්ෂණ දෙස බලා ඒවා දෙවියන් යැයි විශ්වාස කොට තමදින්නට පෙළණින්නේ ය.

මෙසේ අල්ලාහ් හැර මනංකල්පිත තවත් දෙවියකු නැමදීම “පිරක්” වේ. අල්ලාහ් මෙම පාපයට කිසිවෙකුට සමාච තොදෙන්නේ ය. එනමුත් පිරක් වූ දේ කිරීම පුරාණයේ පටන් ම සිදුවෙමින් පවතී. එය මූලමනින් ම වැරදි කටයුත්තකි.

“නැමදුම සඳහා සුදුසු එකම දෙවියා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙක් තොවේ. මහා රජය ඔහු ය. ඉතා පාරිගුද්ධයා ඔහුය. ගාන්තිය ලබා දෙන්නාත්, රකවල් දෙන්නාත්, සුරකින්නාත්, (සියල්ල ම) අහිබවන්නාත්, පාලනය කරන්නාත්, ප්‍රංශසාවල හිමිකරුත් ඔහු ය. ඔවුන් සම කරන සියල්ලට වඩා ඔහු ඉතා පාරිගුද්ධ ය.” (59 : 23)

“අහස හා පොලොට යන්නේ හි අල්ලාහ් හැර වෙනත් දෙවියන් සිටියේ නම් සැබවින් ම ඒ දෙක විනාශ වී යන්නට ඇත.” (21 : 22) යැයි අල් කුරුඳානය දැනුම්වත් කරයි.

නැමදුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් පමණි. ඔහු ඒකයා ය. කිසිවෙකුගේ අවශ්‍යතා නැති අයකි. ඔහුට සමාන ව කිසිවෙක් ගෙන ආ තොහැක. විශ්වය හා එහි අන්තර්ගත පණ ඇති හා නැති සියල්ල මැවැවේ ඔහු ය. ඔහුට තොදැනුවත් ව ගසක කොළයක් හෝ වැශෙන්නේ නැත. රහස්‍ය හා රහස්‍ය තොවන සියල්ල දැන්නේ ඔහු ය. ඔහු දායාවන්තයා ය; අසමසම ය; අපරිමිත කරුණාවන්තයා ය; ඔහු සියල්ල ඉක්මවූ දැනුම් ඇත්තෙකි. එනිසා අප නැමදිය යුත්තේ ඔහුට ය.

“නඩ්වරයාණෙනි, පවසන්න. අල්ලාහ් ඒකයා ය. ඔහු අවශ්‍යතා කිසිවෙක් නැති අයකි. ඔහු කිසිවෙකු විසින් වැදුවේ හෝ ඔහු විසින් කිසිවෙකු වැදුවේ හෝ නැත. තව ද ඔහු මෙන් කිසිවෙකු හෝ කිසිදෙයක් හෝ තොමැති ය.”

(112:1-4)

අල්ලාහ්ට නැමදීම යනු සමහර ක්‍රියාවන්හි යෙදීම පමණක් තො වේ. ජීවිතය පුරා ම ඔහු කි ආකාරයට ඔහු අණ කළ දී පිළිපැද වැළැක්වූ දේවලින් වැළකී ජ්වත් වීම ය. අල්ලාහ් මිනිසුන් යහමග යැවීම සඳහා මිනිසුන් අතරින් නඩ මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා තෝරා ගත් බව අපි දතිමු. ඒ නිසා වක්තාන් වූ එතුමා පෙන්වා දුන් මග අනුව අපගේ මූල ජීවිතය ම සකස් කර ගත යුතු ය. නඩ සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා අණ කළ දී පිළිගෙන කටයුතු කරන අතර එතුමන් වැළැක්වූ දේවලින් මූලමනින් ම වැළකී කටයුතු කිරීම අපගේ යුතුකම වේ.

නබි තුමා මෙන් ම පෙර සිටි නබිවරු ද අල්ලාහ් පමණක් නමදින ලෙස ජනයාට දේශනා කළහ. අල්ලාහ් පමණක් නමදින ලෙස ජනයාට පැවසු ආදම් අලයිහිස්සලාම්, තුහ් අලයිහිස්සලාම්, ඉඩරාහීම් අලයිහිස්සලාම්, මූසා අලයිහිස්සලාම්, යන නබිවරුන්ගේ ඉතිහාසය අල් කුරුඇනයේ පැහැදිලි ව පෙන්වා දී ඇත.

“මබට පෙර අප යවා තැබූ දුතවරුන්ට සැබවින් මා හැර වෙනත් දුතයකු තැක. ඒ නිසා ඔබ මා නමදින්ත” යැයි වහි දැනුම් දුන්නේම්. (21 : 25)

නැමදීමට සූදුස්සා යන්නෙහි අර්ථය, උදවු පැතිමට සූදුස්සා ඔහු ය යන්න ය. ඔහු මිනිසුන්ගෙන් බොහෝ දුරින් තැක. තැරවුකරුවන් මාරුගයෙන් ඔහුට ලාගා වීම ද අවශ්‍ය නො වේ. ඔහු මිනිසුන්ට ඉතා ම සම්පයෙන් සිටී. මිනිසුන්ගේ අවශ්‍යතා ඉටුකර දෙන්නේ ද ඔහු ය. ඒ නිසා උදවු පැතිය යුත්තේ ඔහුගෙන් ම ය.

“අපි ඔබ ම නමදීමූ; ඔබගෙන් ම උදවු පතමු.” යැයි දිනපතා සලාතයේ දී පැවසීම පමණක් නො සැහේ. අපගේ සියලු අවශ්‍යතා ඉදිරිපත් කළ යුත්තේ අල්ලාහ්ට ය. ඔහු මවකට වඩා තම ගැන්තන්ට කාරුණික ය. තුන් කල් දත් ඔහු තම ගැන්තන්ගේ අවශ්‍යතා ඉටු කරන්නේ ය. එසේ ඉටු නො කළ ද ඔහුගෙන් අප උදවු පැතිම නිසා ආනිංස ලබා දෙන්නේ ය.

අල්ලාහ්ගේ ගැන්තෙකු ලෙසින් ප්‍රවත්තීමේ මාරුග කිහිපයක්

1. අල්ලාහ් තමාට “මිනිසුන් යටහත් පහත් ව ක්‍රියා කළ යුතු” යන්න ප්‍රිය කරයි, යැයි දැනගන්න.
2. නබි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ ජ්වන ආදර්ශ තම ජ්විතයේ අනුගමනය කරන්න.
3. උඩගුකම ඔබ විනාශ කරයි. එම නිසා එයින් සම්පූර්ණයෙන් මිදෙන්න.
4. සියල්ල අල්ලාහ් වෙත යොමු කරන්න. ඔහුගෙන් ම උදවු පතන්න.

අභ්‍යාසය

1. අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග පහක් සඳහන් කරන්න.
2. 'අප අල්ලාහ්ගෙන් උදුව පැතිය යුතු' ය යන්නට හේතු මොනවා ද?
3. 'අල්ලාහ් තුන් කල් ම දත් අයෙකි' යන්නෙන් ඔබ වටහා ගත්තේ කුමක් ද?
4. අල්ලාහ්ගේ ගැත්තෙකු වීමට නම් ආචම්බරකම හා උඩගුකම නොමැති විය යුතු ය, ඔබ මෙය පිළිගන්නෙහි ද? හේතු දක්වන්න.
5. 'නැමුමට සුදුස්සා අල්ලාහ් පමණි' යන්නට අල් කුරුඇනයෙන් සාධක දෙකක් ඉදිරිපත් කරන්න.

අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග

(صِفَاتُ اللَّهِ)

ඉස්ලාමයේ මූලික විශ්වාස හා සිද්ධාන්ත අතර අල්ලාහ් පිළිබඳ විශ්වාසය ප්‍රධාන වේ. එම නිසා අල්ලාහ් පිළිබඳ ඉතා පැහැදිලි ප්‍රතිපත්තියක් ඉස්ලාමී ලබා දී ඇත.

අල්ලාහ් ඒකයා ය. මෙලොට හා එහි ඇති සියලු ම වස්තු මැවිච් ඔහු ය. මැටු සියල්ල පරිපාලනය කරන්නෙන් ඔහු ය. මෙලොට සිදු වන සියලු දේ පාලනය කරන්නේ ද ඔහු ය. ස්ත්‍රී කළ යුත්තෙන් ප්‍රගංසාවට සුදුස්සා වනුයේන් ඔහු පමණි.

සරව බලධාරී ඔහුගේ අණපනත් නැමැමුවත් අනුගමනය කිරීමටත් හැකි අණ පනත් වන්නේ ය. ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හෝ ඒවාට වෙනස් කම් කිරීමට හෝ නොහැකි ය. මෙසේ ඉස්ලාමී අල්ලාහ් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිය ඉදිරිපත් කරයි.

“සිංහල්ලාහ්” යන අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග ගැන දැනගැනීමෙන් මෙම විශ්වාසය තව දුරටත් ස්ථීර කර ගත හැකි ය.

අල්ලාහ්ගේ ප්‍රාණවත් සම හාවය “සිංහල්ලාහ්” යන අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග මගින් දැක්වේ.

අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග වර්ග තුනකි.

1. වාප්‍රබාත්

වාප්‍රබාත් යනු අල්ලාහ්ට අනිවාර්යයෙන් ම ඇති ගුණාංග වේ. මෙටැනි ගුණාංග 20ක් හඳුන්වා ඇත.

2. මුස්තහිලාත්

අල්ලාහ්ට තිබිය යුතු ඉහත ගුණාංගවලට ප්‍රතිචිරුද්ධ ගුණාංග මුස්තහිලාත් නම් වේ. එනම් අල්ලාහ්ට කිසි විටෙකත් නොමැති ගුණාංග මුස්තහිලාත් මගින් පෙන්වුම් කෙරේ.

**අල්ලාහ්ට වාපි වූ හා මුස්තහීල් වූ කිගත් පහත
ඇයුරන් සැසදිය හැකි ය.**

වාපි වූ කිගත්

(අල්ලාහ් වෙත අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු ගණාංග)

අල් වාපිභාත්	الواجِباتُ
1. තිබීම	١ - وُجُودٌ
2. ආරම්භයක් නොමැතිකම	٢ - قِدْمٌ
3. ස්ථීර පැවැත්ම	٣ - بَقَاءٌ
4. මැවුම්වලින් වෙනස් වීම	٤ - مُخَالَفَةُ لِلْحَوَادِثِ
5. ස්වාධීන පැවැත්ම	٥ - قِيَامَهُ بِنَفْسِهِ
6. එකයා වීම	٦ - وَحْدَائِيَّهُ
7. ප්‍රාණය	٧ - حَيَاةٌ
8. යුතාය	٨ - عِلْمٌ
9. කැමැත්ත	٩ - إِرَادَهٌ
10. ගක්ති	١٠ - قُدرَهٌ
11. සවන්දීම	١١ - سَمْعٌ
12. පෙනීම	١٢ - بَصَرٌ

13. කථනය	- گلام ۱۳
14. පාණය ඇත්තකු වීම	- حی ۱۴
15. දැනුමැත්තකු වීම	- عالم ۱۵
16. අධිෂ්‍යානවන්තයකු වීම	- مُرِيدٌ ۱۶
17. ගක්තිවන්තයකු වීම	- قادر ۱۷
18. සවන් දෙන්නකු වීම	- سَيْعٌ ۱۸
19. දකින අයකු වීම	- بصیرٌ ۱۹
20. කතා කරන්නකු වීම	- مُتَكَلِّمٌ ۲۰

මුස්තහිලාත් වූ සිගන්

(අල්ලාභ්‍ය කිසි විටෙකත් නොමැති ගුණාංග)

මුස්තහිලාත්	الْمُسْتَحْيَلَاتُ
1. නොතිබේම	- عدم ۱
2. අලුතින් ඇතිවීම	- خُدُوثٌ ۲
3. විනාශ වීම	- فَنَاءٌ ۳
4. මැවුම්වලට සමාන වීම	- مُماثَلَةُ الْحَوَادِثِ ۴

٥. වෙනත් දෙයක් මත පැවතීම	- الْقِيَامُ بِالْغَيْرِ
٦. බොහෝ දෙනකු වීම	- التَّعَدُّدُ
٧. මරණය	- مَوْتٌ
٨. අදාළත්තකම	- جَهْلٌ
٩. බලකරනු ලැබීම	- كَرَاهَةً
١٠. නොහැකියාව	- عَجْزٌ
١١. බිජිර බව	- صَمَمٌ
١٢. අන්ධ බව	- عَمَى
١٣. ගොඩ බව	- بُكْمٌ
١٤. මළ අයකු වීම	- مَيْتٌ
١٥. බලකරනු ලැබුවකු වීම	- مُكْرَرٌ
١٦. කිසිවක් නොදුත්තෙකු වීම	- جَاهِلٌ
١٧. නොහැකි අයකු වීම	- عَاجِزٌ
١٨. බිජිරකු වීම	- أَصَمٌ
١٩. අන්ධයකු වීම	- أَعْمَى
٢٠. ගොඩවකු වීම	- أَبْكَمٌ

3. ජාත්‍ය ජාත්‍ය ජාත්‍ය

අල්ලාහ්ට තිබිය හැකි හා නොහැකි ගුණාංග තැතෙහාත් අල්ලාහ් තමාට කැමති දේ කැමති ආකාරයට කිරීමත්, නො කර සිටීමත් ඔහුට ම අදාළ ය යන්න ජාත්‍යස් වශයෙන් දැක් වේ.

උදාහරණ වශයෙන් යහපත් අයට ආනිගෘස ලබා දී දුර්ජනයන්ට දූෂ්චරිතම් පැමිණ වීම, දීම සහ නොදීම ආදිය කිරීමත් නො කර සිටීමත් ඔහුගේ කැමැත්ත වේ.

ඉහත සඳහන් අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග ලොව අන් කිසිදු වස්තුවකට තිබිය නොහැකි ලක්ෂණ වන්නේ ය. ආරම්භයක් හා අවසානයක් නොමැති ව විශ්වය පරිපාලනය කරන අල්ලාහ් මැවුම්වලට සමාන නො වී ස්වාධීන ව සිටි යන්න ඔහුගේ අතිමහත් හැකියාවත්, බලයත් විදහා දැක්වීමකි.

මෙම විශ්වය පරිපාලනය කරන අල්ලාහ් මහන්සීය, වෙහෙස, නින්ද වැනි මැවුම් සතු දුර්වලතාවලින් මියුණු උසස් හැකියා ඇති අයකු හා කිසි විවිධ මරණයට පත් නො වී සඳකල් ජ්වන්වන්නකු බව ඔහුගේ සිඟවලින් මතු කෙරේ.

අල්ලාහ් සතු ගුණාංගවලින්, සවන් දීම, බැල්ම, කතාව යන ඒවායින් ඔහුගේ බලය පෙන්වා දෙයි. ඔහුගේ දාෂ්ටීයට ලක් නොවන කිසිදු තැනක් ලොව නොමැත. ඔහුගේ දාෂ්ටීය එතරම් පුහුල් ය. ඔහු ම කුඩා ගබ්දයක් ඇසෙන තරමට ඔහුගේ ගුවණය තියුණු ය. එසේ ම ඔහු කතා කරන්නකු හා අණ කරන්නකු වන බව ඔහුගේ 'ආලම' පැහැදිලි කරන්නේ ය.

"මහුට සමාන වූ කිසිවක් නොමැත. සියල්ල සවන් දෙන්නා ඔහු ය. සියල්ල දකින්නා ඔහු ය." (42:11)

මිනිසා මෙලොව පුදුම එළවන සූජ වෙනසකම් සිදු කර ඇතේ. මිනිසාගේ දැනුම අල්ලාහ්ගේ දැනුමෙන් ඉතා සූජ කොටසකි. "මහු නොදැනුවත් ව පොලොවේ එක දු ගාක පත්‍රයක් හෝ වැවෙන්නේ තැත." (6 : 59) යනුවෙන් අල්කුරාන් පෙන්වා දෙන්නේ ය.

විශ්වයේ ගාක වර්ග ඇති වූ දා පටන් අවසන් දිනය දක්වා පොලොවට වැවෙන ගස්වල කොළ ගැන පවා දැනුම ඇත්තේ අල්ලාහ්ට පමණි. සාමාන්‍ය

දැනුමැති මිනිසාට මෙය කළ නොහැකි කාර්යයකි. අල්ලාභ්ගේ දැනුම යන ගුණාංගයේ ප්‍රමාණය මෙම කරුණෙන් පැහැදිලි කෙරේ.

මෙලෙසින් ම අල්ලාභ්ගේ අනෙකුත් ගුණාංගවල ප්‍රමාණය ද පහදා දිය හැකි ය. අල්ලාභ්ට ඉද්ධ වූ නාම 99ක් ඇත. මෙම නාම ඔහුගේ ගුණාංග පැහැදිලි කරන්නේ ය. ඒවා මැවුම්වල ගුණාංගවලට සමාන නො කොට විශ්වාස කළ යුතු වන්නේ ය. තබා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා සහ සහාබාවරු වටහා ගෙන විශ්වාස කළ ආකාරයෙන් ම අප ද අල්ලාභ්ගේ ගුණාංග ගැන විශ්වාස කළ යුතු ය. එසේ ම ඔහුගේ ගුණාංගයක් පිළිබඳ ව කිසි විටකත් අවිශ්වාස නො කළ යුතු ය. ඔහු කි පරිදි විශ්වාස කොට අපගේ ර්මානය බලවත් කර ගත යුතු ය.

අභ්‍යාසය

පහත ප්‍රකාශ හරි නම් (හරි) යැයි ද වැරදි නම් (වැරදි) යැයි ද සඳහන් කරන්න.

1. සිංතුල්ලාභ් යනු අල්ලාභ්ගේ ගුණාංග හා ක්‍රියා දක්වන ඒවා ය. ()
2. අල්ලාභ්ගේ ගුණාංග කොටස් හතරකට බෙදා දැක්විය හැකි ය. ()
3. ඉල්මුත් යන්නට ප්‍රතිචිරුද්ධ ගුණාංගය ජහ්ලුත් යන්න ය. ()
4. අල්ලාභ් අසන්නටත් බලන්නටත් කතා කිරීමටත් ගක්තිය ඇත්තේකි. ()
5. කැමති දේ කැමති ආකාරයට කිරීමත් නොකර සිටීමත් වාර්ෂි වූ ගුණාංගවල අඩංගු ය. ()
6. මැවුම්වල දැකිය හැකි දුරවලතා අල්ලාභ්ට නැත. ()
7. අල්ලාභ් නොදැන ගහකින් කොළයක් හෝ වැවෙන්නේ නැත. ()
8. අල්ලාභ්ගේ ඉද්ධ වූ නාම ඔහුගේ ගුණාංගවලින් වෙනස් ඒවාය. ()

මලාංකාවරු විශ්වාස කරමු

كُلُّ أَمَنٍ بِاللَّهِ وَمَلَكَتْهُ وَكُتُبُهُ وَرَسُولُهُ

(මූල්‍යන්වරණේ) සියලු දෙනා ම අල්ලාහ්ට ද ඔහුගේ මලාංකාවරණේට ද ඔහුගේ ආගම් ද ඔහුගේ වක්ත්තුවරණේට ද විශ්වාස කරති. (2:285)

අන්වර හත් වන ගෞණීයේ ඉගෙන ගන්නා සිභායයෙකි. දිනක් ඔහු සවස් වරුවේ පාසලේ දුන් ගෙදර වැඩ කරමින් තාත්තාගේ පැමිණීම බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියේ ය. තාත්තා එන හඩ ඇසී අම්මා දොරකඩට ආවා ය. තාත්තාගේ සලාමයට දෙදෙනා ම පිළිතුරු කිහි. 'තාත්තා' කියමින් අන්වර කතාව ආරම්භ කළ විට මහ්රිඛ්‍ය සලාතයෙන් පස්සේ ඔබගේ ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙන්නම්, දැන් සලාතය ඉටු කරමු, යැයි තාත්තා අන්වර කැඳවුයේ ය.

මහ්රිඛ්‍ය සලාතයෙන් පසු ව අන්වර සමග තාත්තා අපුන්ගත්තේ ය.

(මව දෙදෙනාට ම තේ රැගෙන ආවා ය. අන්වර ඔබේ සැකය මොකක් දු යි පවසන්න, යනුවෙන් තාත්තා ඇසීය. ප්‍රශ්නයක් යයි කියු පමණින් මව ද සේ අසලින් වාඩි ව්‍යවා ය. මෙලෙස ඔවුන්ගේ සංවාදය ආරම්භ විය.)

අන්වර: තාත්තා, අල්ලාහ් මලාංකාවරු දෙස බලා මම පොලොවේ මගේ නියෝජිතයා පත්කරමියි කි අවස්ථාවේ මලාංකාවරු කලබල ඇති කරන, ලේ වගුරුවන ඔහු ඔබගේ නියෝජිතයා කරන්නෙහි ද? අපි ඔබගේ පාරිගුද්ධ හාවයට ප්‍රශ්නයා කරමින් ඔබට ස්තුති කරමින් පසුවෙමු යැයි කිහි. මෙලෙස කුරුඳාන් පරිවර්තනයක් මම කියෙවිවෙමි. අල්ලාහ්ට ඉතා ම සම්ප මලාංකාවරු ගැන මට විස්තර දැන කියා ගැනීමට අවශ්‍යයි. ඔවුන් පිළිබඳ විස්තරයක් දෙන්න තාත්තේ.

- තාත්ත්ව:** පුත්, මලාඉකාවරු ගැන සැම මූස්ලිම්වරයු ම දැන සිටීම වැදගත්. දැන් මලාඉකාවරු ගැන මම කියන්නම්. හොඳින් අහගන්න. මලාඉකාවරු ගැන විශ්වාස කිරීම ර්මානයේ දෙවන අංගයයි. ඒ ගැන අල් කුරුආනයේ පහත අයුරු විස්තර කරනවා. “විශ්වාසවන්තයන් සියල්ලෝ ම අල්ලාහ් ද ඔහුගේ මලාඉකාවරු ගැන ද ඔහුගේ ආගම ගැන ද ඔහුගේ ද්‍රාතයන් ගැන ද විශ්වාස කරති.” (62:285)
- අන්වර්:** අම්මා ඔබත් ආලිමා කෙනෙක් නේද? මලාඉකාවරු මවලා තියෙන්නේ කොහොම ද? කියලා කියන්න.
- අම්මා:** අල්ලාහ් අලංකාර මැටුම්කරුවා ය. ඔහුගේ මැටුම් අතර මලාඉකාවරු ගෙෂ්ජ්‍යය ය. ඔවුන් ප්‍රබල මැටුමකි. ජීන්වරු ගින්නෙන් ද මලාඉකාවරු ආලේකයෙන් ද මවනු ලැබේ ඇත. (මූස්ලිම් ගුන්පය) යැයි නඩි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ පැවසුහ. ඔවුනතුරින් (දෙක බැගින්) දෙකක් (තුන බැගින්) තුනක් ද (හතර බැගින්) හතරක් පටන් හයසීයක් දක්වා පියාපත් ඇති මලාඉකාවරු වෙති. නඩි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ජ්‍යෙරිල් අලෙලයිස්සලාම් තුමා එතුමාගේ මුළු ස්වරුපය ම දුටුහ. ජ්‍යෙරිල් අලයිහිස්සලාම් තුමාට පියාපත් 600ක් විය. (මූස්ලිම් ගුන්පය)
- තාත්ත්ව:** මලාඉකාවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව ගැන දන්නේ අල්ලාහ් පමණි. ඔවුන්ට නියමිත ස්වරුපයක් නැත. සුනා හා සුකර වෙස් හැර අන් ඕනෑම වේශයකින් ඔවුන්ට පෙනී සිටිය හැකි ය. ඔවුන් අතරින් ගැහැනු පිරිම් වෙනස හෝ පවුල, තැදැකම, කුසගින්න, පිපාසය, නින්ද, මහන්සිය, අමතකවීම, ආගාව වැනි කිසිදු අවශ්‍යතාවක් හෝ ඔවුනට නැත.
- අන්වර්:** ඔවුන් මවනු ලැබුවේ ඇයි? ඔවුනට කිසි යම් වගකීමක් යුතුකමක් තිබෙනවා ද?
- අම්මා:** අල්ලාහ් මෙම විශ්වය මැටුවේ සැලසුම්සහගත ව ය. එම සැලසුම් නියම අයුරින් ම ඉට කිරීමට මලාඉකාවරු මවනු ලැබේ සිටිනි. ඔවුනට අල්ලාහ් විවිධ වගකීම් පවරා ඇත. එම වගකීම ඉට කිරීම ඔවුන්ගේ කාර්යය වන්නේ ය. “අල්ලාහ් ඔවුනට අණ කළ දැහි සුළු වෙන් හෝ ඔවුහු අකිකරු නොවෙති” (66:6)

අල් කුරඟානය පවසයි. සැම මොහොතක ම අල්ලාහ් සුවිශ්දේද කරමින් සිටීම, ඔහුගේ අණ සඳහා බලා සිටීම, 'අරුණය' දරා සිටීම, මතිසුන් සුරෙකීම. ඩොඳ තරක සටහන් කිරීම, ස්වර්ගය අලංකාර ලෙස සැරසීම, යහගැත්තන්ට උදුවූ කිරීම, පාපීන්ට දඩුවම් පැමිණවීම, ප්‍රාණයන් අත්පත් කර ගැනීම වැනි ඒවා මලාඉකාවරුන්ගේ සමහර රාජකාරි වන්නේ ය.

තාත්ත්ව: “ඒවිට නුඩුලාගෙන් කෙනෙකුට මරණය පැමිණිය නොත් අපගේ සුර දූතයෝ ඔහු මරුමුවට පත් කරන්නේය. ඔවුහු තමන්ගේ කාර්යය ඉටු කිරීමේ ආ අල්ප මාත්‍ර වූ ද අතපසු කිරීමන් නො කරනි.”(6:61)

අහසේ හා පොලොවේ ඔවුන් සුජ්දේ නොකරන එක ම ස්ථානයක් නොමැත. ඔවුන් ලැඡ්පා බය ඇති අයයි. දුරුගන්ධය ඔවුන් ඉවසා ගන්නේ නැත. යහගැත්තන්ගේ වෙවල් තුළට ඔවුහු ඇතුළු වෙති. එහෙත් සත්‍ය වශයෙන් ම මලාඉකාවරු බල්ලන් හා රුප සහිත නිවෙස් තුළට ඇතුළු නොවෙති. (බූහාරි, මුස්ලිම්) යැයි නැඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පැවැසිය.

අන්වර්: මතිසුන් හා ඔවුන් අතර ඇති සම්බන්ධය පැහැදිලි කර කියන්න අම්මා.

අම්මා: මතිසුන් හා මලාඉකාවරු අතර සම්බන්ධය ගරහාෂයේ පටන් මතිවල දක්වා ද ඉන් ඔබට අවසාන දිනය තෙක් ද පවතින්නේ ය. මවගේ ගරහාෂය තුළ ද මලක්වරු විසුහ. මතිසාගේ කියා කලාපය, ජ්වනේපාය, ආයුෂ, යහපත් අයහපත් අයකු ද, යන සියල්ල ලියවෙයි. එසේ ප්‍රාණය ද පිශිනු ලැබේ. (මුස්ලිම්) එසේ ම මරණය ආසන්න වූ විට, යහපත් අයට ප්‍රියකර රුවකින් ද අයහපත් අයට විරැඹී රුවකින් ද පෙනී සිට ප්‍රාණය අත්පත් කෙරේ. තිරයේ දී දඩුවම් පමුණුවන්නේ ද ස්වර්ගයේ දී පිළිගන්නේ ද මාර්ගය දක්වන්නේ ද ඔවුන් ය.

අන්වර්: ඒ නිසා අප ඔවුන් විශ්වාස කළ යුතු ම ය. ඔවුන් ර්මාන් හෙවත් විශ්වාස කළ යුතු ආකාරය පැහැදිලි ව කියන්න තාත්ත්ව.

තාත්ත්ව: මෙතෙක් අප සාකච්ඡා කළ අන්දමට මලාඉකාවරුන් කෙරෙහි විශ්වාසය තැබීම මුස්ලිම් ගැහැනු පිරිම් සියල්ලන්ගේ ම වගකීමක්

වේ. අල් කුරානයේ හා අල් හදීසයේ නම් සඳහන් මලාඉකාවරුන් සමග ද අන් අය ගැන පොදුවේ ද විශ්වාස කළ යුතු ය. මලාඉකාවරුන්ගේ නායකයා ජ්බිරිල් අලයිහිස්සලාම් ය. මලාඉකාවරුන් විශ්වාස තොකරන අය ගැන අල් කුරානය මෙසේ අවධාරණය කරයි.

“කවුරුන් අල්ලාන් ද ඔහුගේ මලාඉකාවරුන් ද ඔහුගේ ආගම් ද, ඔහුගේ දුතියන් ද, අවසන් දිනය ද ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ ද ඔහු සැබැවින් ම ඉතා ඇතින් වූ තොමග යැමෙහි යන්නේ ය.” (4: 136)

ඡ්‍යුවු මෙලෙස සාකච්ඡා කරමින් සිටියහ. සාකච්ඡාව අතර මැද ගෙට ගිය අම්මා වගුවක් ගෙනවිත් අන්වරට දී ඔබටත් ඔබ වගේ අනික් කුඩා ලමයින්ටත් මෙම වගුව බලා මලාඉකාවරුන්ගේ නම් හා ඡ්‍යුවුන්ගේ රාජකාරිය යනාදිය දැන ගත හැකි ය. එවිට ඒ අය පිළිබඳ දැඩි ව විශ්වාස කළ හැකි වන්නේ ය කියා කිවා ය.

මලාඉකාවරුන්ගේ නම් හා ඡ්‍යුවුනට ඇයන් රාජකාරිය

මලාඉකාවරුන්ගේ නම	රාජකාරිය
ජ්බිරිල් අලයිහිස්සලාම්	නඩ්වරුන්ට වහි ගෙන ඒම
මික්කායිල් අලයිහිස්සලාම්	ආහාර, සුළුග, ජලය, ගින්දර ආදිය හාරව කටයුතු කිරීම
ඉස්රාගිල් අලයිහිස්සලාම්	සුර පිශීම - (දෙවරක්)
ඉස්රායිල්(මලකුල්මවිත්)අලයිහිස්සලාම්	ජ්වය අත්පත් කර ගැනීම
මුන්කර අලයිහිස්සලාම් / නකිර අලයිහිස්සලාම්	කබරයේ දී ප්‍රශ්න ඇසීම
රකිබ අලයිහිස්සලාම් / අතිදී අලයිහිස්සලාම්	කුසල් හා අකුසල් සටහන් කිරීම
මාලික් අලයිහිස්සලාම්	නිරයේ අධිපති
රිල්වාන් අලයිහිස්සලාම්	ස්වර්ගයේ අධිපති

අභ්‍යාසය

පහත ප්‍රකාශ හරි නම් හරි යැයි ද වැරදි නම් වැරදි යැයි ද ලකුණු කරන්න.

1. ර්මානහි දෙවන අංගය අල්ලාහ්ගේ මලාඉකාවරුන් ගැන විශ්වාස කිරීමයි. ()
2. අල්ලාහ් මලාඉකාවරුන්ට විවිධ හැකියා ලබා දී ඇත. ()
3. ඔවුන් සමහර අවස්ථාවල අල්ලාහ්ගේ අණට අකිකරු වෙති. ()
4. ආලෝකයෙන් මවතු ලැබූ ඔවුනට පියාපත් ඇත. ()
5. අල් කුරානයේ සමහර මලාඉකාවරුන්ගේ නම් සඳහන් වන්නේ ය. ()
6. මලාඉකාවරුන්ගේ නායකයා මේක්කායිල් අලයිහිස්සලාම් ය. ()
7. ඔවුනට බඩින්න, පිපාසය, නින්ද, වෙහෙස, වැනි කිසිවක් තැත. ()
8. කබිරයේ දී ප්‍රශ්න අසනුයේ රකිති හා අතීද් අලයිහිස්සලාම් ය. ()
9. තබුවරුන් සමග වැඩියෙන් සම්බන්ධතා පවත්වන මලාඉකාවරයා ජ්‍යෙෂ්ඨ අලයිහිස්සලාම් ය. ()
- 10.සුනබ රුප සහිත නිවේස්වලට මලාඉකාවරු ඇතුළු තොවෙති. ()

නැංස් වර්ග

මුස්ලිම් අයකු ඉබාදතයන් ඉටු කිරීමට පිරිසිදු ව සිටීම අවශ්‍ය වන්නේ ය. ඔහු පිරිසිදු ව භා යහපත් සේඛබ්‍යයෙන් සිටීමට නැංස් හෝ අපිරිසිදු දේවලින් ඉවත් ව සිටිය යුතු ය. මෙවැනි නැංස්, ජ්වායේ වර්ග, ජ්වායින් පිරිසිදු වන ආකාර ආදි කරුණු ගැන ඉස්ලාම් අපට පැහැදිලි ව පවසා ඇත. එවැනි නැංස් ගැන මීලගට දැන ගනිමු.

නැංස් වර්ග

පිරිසිදු කිරීමේ ක්‍රම පදනම් කරගෙන නැංස් ආකාර තුනකට බෙදෙයි.

1. සාමාන්‍ය නැංස්
2. සැහැල්ලු නැංස්
3. දැඩි නැංස්

සාමාන්‍ය නැංස් සඳහා උදාහරණ

- මල
- මූත්‍රා
- මල්
- වමනය
- සැරව
- ආහාර සඳහා අවසර නැති සතුන්ගේ කිරීම්
- සත්ව මළකුණු
- සර්වී සතුන්ගෙන් ඉවත් වූ කොටස්

පිරිසිදු කරන ක්‍රමය

ඉහත සඳහන් තැක්ස්වලින් යමක් ගීරිරයේ හෝ ඇශ්‍රම්බල හෝ ගැවිණි නම්, ප්‍රථමයෙන් එය එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා එහි රසය, පැහැය, සුවඳ යන තුන ඉවත් වන තෙක් සේදිය යුතු ය. ජලයෙන් පමණක් තැක්සය ඉවත් කළ තොහැකි අවස්ථාවල සඛන්, සේදුම් කුඩා වැන්නක් යෙදිය හැකි ය. පිරිසිදු කළ පසු ද අදාළ තැක්සයේ පාට සුවඳ යන දෙක ම හෝ රස පමණක් හෝ ඉතිරි ව තිබුණ හොත් එය පිරිසිදුවීමක් ලෙස සලකනු ලබන්නේ නැත. නමුත් එම තැක්සය ඉවත් කිරීමේ දී පාට පමණක් ඉතිරි ව තිබේ එය ඉවත් කර ගත තොහැකි විටක දී එහි වරදක් නො වේ.

1. ඉහත පිරිසිදු කිරීමට අදාළ නොවන දැ

- ඉඩේ ම මළ මාඟ සහ පලාගිරවා ආහාරයට ගැනීම (ආදිය අනුමත කර ඇත)
- රැඩිරය තොහෙලන සතුන් වන කුහුමූවන් හා මීමැස්සන් වැනි ඒවා
- ආහාරය සඳහා අනුමත සතුන්ගේ ඇට, අං, තිය, රෝම, පියාපත් ආදිය
- ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයෙන් සිරුරේ ගැවෙන ලේ
- මව් කිරීම්

2. සුළු තැක්ස්වලට උදාහරණ

- මවිකිරී පමණක් ආහාර වශයෙන් ගන්නා වයස දෙකකට අඩු පිරීම් ලමයින්ගේ මූත්‍ර

පිරිසිදු කරන ආකාරය

- මෙවැනි තැක්සය පිරිසිදු කරන විට අදාළ තැක්සය ඉවත් කර එම ස්ථානයේ පිරිසිදු ජලය සැහෙන තරම් ඉසීම සැහෙන්නේ ය.

3. දැක්වා තැක්ස් සඳහා උදාහරණ

සුන්බයන්, සුකරයන් ආදින්ගේ මල, මූත්‍රා, කෙළ, බිජාය, රැඩිරය ආදි සියලුල මෙහි අන්තර්ගත ය.

පිරිසිදු කරන ආකාරය

මෙම න්‍යෝසය පිරිසිදු කරන විට ඉහත සඳහන් කරුණු සමග පහත කරුණු ද අනුගමනය කළ යුතු ය. රීට අමතර ව හත් වතාවක් ජලය වත්කර සේදීය යුතු ය. ප්‍රථම වතාවේ හෝ අතරමැද හෝ පස් දාවනය හාවිත කර සේදීම කළ යුතු ය.

දැඩි න්‍යෝස් ගැවුණු තැන්වල න්‍යෝස්වල ලක්ෂණ තුන ම නො පෙනුණා වුව ද හත් වතාවක් සේදීය යුතු ය.

මූහුද, වැවි වැනි විගාල වශයෙන් ජලය පිරුණු තැන් වල පිරිසිදු කරන අවස්ථාවල හා ගලා යන ජලයේ පිරිසිදු කරන අවස්ථාවේත් ජලය කළතා එම ජලයේ ගිල්බු පසු භය වතාවක් ජලයේ සෝදා ගැනීම සැහෙන්නේ ය. සාමාන්‍යයෙන් න්‍යෝස් වූ දේවල් පිරිසිදු කළ නොහැකි ය. එහෙත් සමහර න්‍යෝස් පිරිසිදු කර හාවිත කළ හැකි ය. එවැනි ඒවාට උදාහරණ පහත දැක්වේ.

1. සතුන්ගේ හම්

සුනඛයන් සහ සූකරයන් හැර අන් සතුන්ගේ හම හෝඳින් පදම් කර ආහාර හැර වෙනත් අවශ්‍යතා සඳහා හාවිත කළ හැකි ය.

2. මත් පැන්, රා

ස්වාභාවික ව ගන්නා වූ වෙනත් මිශ්‍රණ එකතු නො කළ රා ඉඩේම විනාකිරී බවට පත් වූයේ නම් එය ආහාරමය අවශ්‍යතා සඳහා යොදා ගත හැකි ය.

3. න්‍යෝස් වැවුණු මිදුණු කිර

කිර කැටි ගැසීමෙන් ගිතෙල්, බටර්, විස් වැනි සන අවස්ථාවේ ඇති විට ඒ මත න්‍යෝස් වැවුණු නම් එම න්‍යෝස් වැවුණ කොටස ඉවත් කර ඉතිරි කොටස හාවිත කළ හැකි ය.

අභ්‍යාස

1. නැංස් ආකාර කීයක් තිබේ ද?
2. දැඩි නැංස් ලෙස සලකනු ලබන්නේ මොනවා ද?
3. සැහැල්ලු නැංසයන් පිරිසිදු කරන්නේ කෙසේ ද?
4. ගිතෙල්වල නැංස් වැටුණු අවස්ථාවේ දී එය භාවිත කරන්නේ කෙසේ ද?
5. සාමාන්‍ය නැංස් හතරක් දක්වන්න.

සලාතයට සූදානම් වෙමු

**يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَآيْدِيْكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ
وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَارْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ (5:6)**

“විශ්වාසවන්තයිනී! නුඩුලා සලාත් පැවත්වේමට නැගී සිරින විට (නුඩුලාගේ) මුහුණ ද, නුඩුලාගේ අන් වැලුම්ට තොක් ද සේෂ්දනු, තව ද නුඩුලාගේ හිස (ප්‍රලයෙන්) පිසුදුනු. තව ද විශ්වාසක්වා නුඩුලාගේ පාද ද (සේෂ්දනු)…”

වුද්ධීය:

මුස්ලිම්වරයෙක් තම එදිනෙදා ජ්‍යෙෂ්ඨයේ සැම අවස්ථාවක ම පිරිසිදුකම රැකගෙන කටයුතු කිරීමට බැඳී සිටියි. සලාතය, කන්බාව තවාග් කිරීම වැනි ඉඛාදතයන් ඉටුකිරීමට මූලික නොන්දේසියක් වශයෙන් පිරිසිදුකම අවධාරණය කෙරේ.

සලාතයට සූදානම් වන තැනත්තා සුළු කිල්ලෙන් සහ මහ කිල්ලෙන් ඉවත් ව පිරිසිදු ව සිටිය යුතු ය. මෙය සලාතයේ ඡර්තවලින් එකකි.

සුළු කිල්ල යනු වුද්ධී තැනි ව සිටින අවස්ථා ය. මහා කිල්ල යනු තැම අනිවාර්ය වන අවස්ථා ය. ඒ නිසා සුළු කිල්ලෙන් මේමට වුද්ධී ඉටු කිරීම අවශ්‍ය වේ. සලාතය ඉටු කරන්නන් වුද්ධී තැමැති පූර්ව සූදානම කිරීම අනිවාර්ය වේ. මේ ගැන අල් කුරෘභානයේ මෙහේ දැක්වේ.

ඊමාන්ධාරීනි, ඔබ සලාතය සඳහා සූදානම් ව්‍යුණා නම් ඔබගේ මුහුණු ද වැළමිට දක්වා වන ඔබගේ දැන් ද සෝදා ගන්න. ඔබගේ හිස ද මස්හු කර ගන්න. ඔබගේ පාද විෂ්ඩ දක්වා සෝදා ගන්න. (05 - 06)

ඔබගෙන් අයකු වුද්‍යා කර ගන්නා තෙක් ඔහුගේ සලාතය පිළිගනු ලබන්නේ තැකැයි නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පවසා ඇත. (ඛුහාරි)

එහෙයින් සලාතය පිළිගනු ලැබීමට වුද්‍යා කිරීම අනිවාර්ය වන බව මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ය.

වුද්‍යා කිරීම නිසා ගැන්තන්ගේ පවි සමාකරනු ලබන්නේ ය. මෙය ගැන නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පැවසු හදීසය පහත දැක්වේ.

වුද්‍යා කරන අයකුගේ අවයව එකිනෙක සෝදන විට එම අවයවවලින් ජලය වැශෙන විට එම අවයව වලින් කළ පවි සමාකරනු ලබන්නේ ය. (මුඛත්තා මාලික්)

සැබැවින් ම වුද්‍යා හේතුවෙන් මගේ උම්මත්වරු කියාමාවේ දී මුහුණා දැන් සහ දෙපා දීජීතිමත් වූ අය වශයෙන් තැගිටවනු ලබති. (හුරුරන් මුහජ්ජලින්) වශයෙන් තැගිටවනු ලබති. (ඛුහාරි මුස්ලිම්)

මෙතරම් වැදගත් වන වුද්‍යා එහි ගර්ල් හා ඡර්ත ගැන සලකා ඉටුකරන

අවස්ථාවේ දී පරිපූර්ණ වන්නේ ය. සලාතය ද පිළිගනු ලැබේ. වුද්‍යා ගර්ලයන් සහ ඡර්තයන් අනුගමනය කර වුද්‍යා ඉටුකරන ආකාරය ගැන අපි හය වන ගේණයේ දී ඉගෙන ගත්තෙමු.

තයම්මුම්

සලාතය සඳහා පෙර සූදානම් වීම ලෙස සුළු කිල්ල ඉවත් කිරීම සඳහා වුවු ඉටු කිරීම අනිවාර්ය බව අපි දැන ගත්තේමු. එසේ ම වුවු කළ නොහැකි අවස්ථාවල වුවු වෙනුවට තයම්මුම් කිරීමේ ක්‍රමයක් ද ඇත. මෙම පාඩමේ දී තයම්මුම් ගැන ඉගෙන ගත්තු.

තයම්මුම් යනු අනිවාර්ය නැම සඳහා හෝ වුවු කිරීම සඳහා ජලය භාවිත කළ නොහැකි අවස්ථාවල දී ඒ වෙනුවට පිරිසිදු පස භාවිත කර මුහුණ සහ දැන් මස්හු කර ගැනීම (අතගැම) වන්නේ ය.

තයම්මුම් කිරීම සඳහා වන කොන්දේසි

1. වෙහෙස වී සෙවිව ද ජලය නොලැබේ යැම
2. ජලය භාවිතයෙන් රෝගි තත්ත්වයක් ඇති විය හැකි ය හෝ රෝගය උගු විය හැකි ය, යන අවස්ථාව
3. තිබෙන ජලය භාවිත කළ විට අත්‍යවශ්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා ජලය ප්‍රමාණවත් නොවන අවස්ථාව

මෙමෙස ජලය තැත යන හේතුව නිසා මුස්ලිම්වරයකුට සලාතය ඉටු නොකර හෝ පිරිසිදු නො වී හෝ සිරිය නොහැක. පස භාවිතයෙන් හෝ තම යුතුකම ඉටු කළ යුතු ය, යන්න ඉස්ලාමයේ ස්ථාවරය වේ.

අල් කුරෘඛානයේ එය මෙසේ දැක්වේ.

“මබ රෝගියකු ව හෝ මගියකු ව සිරින විටෙක මලපහ කළේ නම් ද කාන්තාවන් සමග සහවාසයේ යෝදෙනේ නම් ද පිරිසිදු විය යුතු අවස්ථාවේ දී ජලය ලබා ගත නොහැකි නම් පිරිසිදු පස භාවිත කර ඔබගේ මුහුණ සහ දැන් ‘මස්හු’ කර ගත්ත.” (අල් කුරෘඛාන් 4: 43)

තයම්මුම් කරන ආකාරය

නියියතය සිතෙහි දරාගෙන “බිස්මිල්ලාභ” යැයි පවසමින් දැන් පිරිසිදු පසෙහි තද කර පසු ව අත්‍යා අත්දෙක පිට අත් දෙක පැත්තෙන් ගස්සා මුහුණ මස්හු කිරීම හා පසු ව නැවතත් පසෙහි අත තද කර දැන් වැළමිට දක්වා “මස්හු” කළ යුතු ය.

තයම්මුම් කරන්නා එක් එක් ගරල් සලාතය වෙනුවෙන් තයම්මුම් කළ යුතු ය. එහෙත් වරක් කළ තයම්මුම් සමග සුන්නත් වූ සලාත රසක් ඉටු කළ හැකි ය.

තයම්මුම් බිඳී යන කරණු

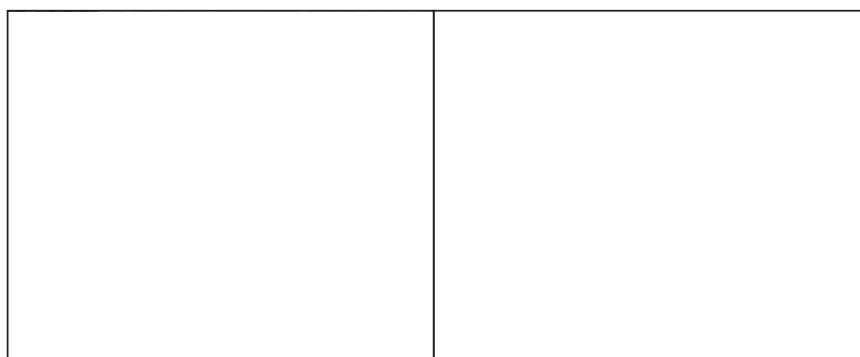
1. වුද්‍යා බිඳී යන කරණු සියල්ල ම
2. වතුර නොමැති ව තයම්මුම් ඉටු කර අදාළ සලාතය ඉටු කිරීමට පෙර ජලය ලැබේම
3. රෝගය නිසා තයම්මුම් කර සලාතය ඉටු කිරීමට කළින් එම රෝගය සහීප වීම

ඡබීරතය

ඡබීරතය යනු සිරුරේ කිසි යම් අවයවයක් තුවාල සිදුවීම නිසා දැමු වෙළුම් පටි (බැන්ධේජය) වන්නේ ය.

ඉස්ලාම් කිසිදු අවස්ථාවක සලාතය අතහැරීමට අවසර දී තැත. ඒ වෙනුවට අසිරු අවස්ථාවල සමහර සහන ලබා දී ඇතේ. ඒ අනුව සිරුරේ කොටසක බැන්ධේජ් දැමු අයකු සලාතය ඉටු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රම අනුගමනය කළ යුතු ය.

1. ඡබීරත් (බැන්ධේජ්) දැමීමට කළින් වුද්‍යා කර ගැනීම
2. වුද්‍යා කරන ගාරීරික කොටස්වල ඡබීරත් දමා තිබුණි නම් අනික් අවයව වුද්‍යා කර ගැනීම
3. තුවාල සුව වී ඡබීරතය ඉවත් කළපසු සාමාන්‍ය ක්‍රමයට වුද්‍යා කර සලාතය ඉටු කළ යුතු ය.

අභ්‍යාසය

1. තයම්මුම් යනු කුමක් ද?
2. තයම්මුම් කළ හැකි අවස්ථා තුනක් සඳහන් කරන්න.
3. තයම්මුම් කරනු ලබන අවයව මොනවා ද?
4. ජ්‍යෙෂ්ඨත් යනු කුමක් ද?
5. පිරිසිදුකම මූලික වන ඉංග්‍රීස් තුනක් සඳහන් කරන්න.
6. සුළු කිල්ල යනු කුමක් ද?
7. මහා කිල්ල යනු කුමක් ද? එයින් මේදිම සඳහා කුමක් කළ යුතු ද?
8. වුලු: කිරීම නිසා අත්වන ප්‍රයෝගන ලියන්න.

ශරීරයේ පිරිසිදුකම

පිරිසිදුකම ර්මානයෙන් අඩකි. අල්ලාහ් පවතු ය. මූස්ලිම්වරුන් පිරිසිදු ව සිටිනවාට අල්ලාහ් කැමති ය. ස්වර්ගයට පිවිසිය හැක්කේ පිරිසිදු ව සිටින්නන්ට පමණි. නිරෝගී ජීවිතයට මූලික වන්නේ පිරිසිදුකම ය. අපිරිසිදු ආයට මලාඉකාවරුන් ද අකැමැති ය. මිනිසුන් ද ඔවුන් අප්‍රිය කරති. එසේ ම විවිධ රෝගාබාධ වලට ගොදුරු වී කාලය ගත කිරීමට ද ඔවුන් ට සිදුවන්නේ ය.

ඉස්ලාම් පිරිසිදුකමට වැඩි වැදගත්කමක් දෙන්නේ ය. මූස්ලිම්වරුන් සැම විට ම තම සිරුර ද ඇශ්‍රම ද තමා සිටින ස්ථානය ද පිරිසිදු ව තබා ගත යුතු ය. එසේ සිටීමෙන් සිරුරට නව පණක් ද නව ජීවයක් ද ලැබෙන්නේ ය. ඉංග්‍රීස් ඉංග්‍රීස් පිරිසිදුකමට එය ඉමහත් පහසුවක් වන්නේ ය.

සේදීම, නැම, වුද්‍යා කිරීම යනාදිය තම සිරුර පිරිසිදු ව තබා ගන්නා කුම වේ. මේට පෙර අපි සේදීම හා වුද්‍යා කිරීම යන දෙක ඉගෙන ගනිමු. මෙහි දී ස්ථානය ගැන බලමු.

ස්නානය වර්ග දෙකකි.

- ගර්ල් වූ ස්නානය
- සුන්නත් වූ ස්නානය

ගර්ල් වූ ස්නානය

ජනාධන් (මහා කිල්ල) යන අපිරිසිදුකම ඇති ව්‍යවා නම්, ස්නානය ගර්ලයකි. එවැනි අවස්ථා හයකි. ඒවා ගැන රේඛය අවස්ථාවල බලමු.

ජනාධන් ඇති වූ අය ස්නානය කර පිරිසිදු වන තෙක් පහත සඳහන් කරුණුවල යෙදීම තහනම ය.

සලාතය ඉටු කිරීම, කාබාට තවාන් කිරීම, අල්කුරෘභානය පාරායනය කිරීම, ස්පර්ශ කිරීම, දැරීම, මස්ටිඳයේ රැඳීම, යනාදිය ඒවා ය.

සුන්නත් වූ ස්නානයෙහි අවස්ථා කිහිපයක් මෙසේ ය.

ප්‍රමුඛ සඳහා නැම, රේද දින දෙකෙහි නැම, ඉහ්රාමය සඳහා නැම, ගුහණ සලාතය සඳහා නැම, ජනාසාට නැවු කෙනා නැම, යනාදිය යි.

ස්නානය

“මබ කිල්ලෙහි සිටින්නන් නම (සිරුර සම්පූර්ණයෙන් ම සෝදා ස්නානය කරන්න) පිරිසිදු කරගන්න” (05 - 06)

අයෙක් ජනාධන් අවස්ථාවේ ස්නානය කරන විට, රෝමයක් නොතෙමෙන සේ නැවේ ව්‍යව ද, ඒ නිසා නිරයේ දි දුක් වේදනා විදිති. යැයි තබි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පැවසීය. (අඩංවුද්)

ස්නානය කර පිරිසිදු විය යුතු ය යන්න ඉස්ලාමයේ අන කිරීමකි. ස්නානය කිරීම සඳහා ඉතා පිරිසිදු ජලය අවශ්‍ය ය. එය අල් මාලුන් කහුර යැයි හඳුන්වනු ලබන්නේ ය.

ස්නානය කිරීමට බලාපොරොත්තුවන්නා පළමු ව මූත්‍රා කිරීමෙන් පසු පිරිසිදු කරගත යුතු ය. අව්‍රතය වැසෙන සේ ඇඳුම් ඇද ගත යුතු ය. සිරුරේ හෝ ඇඳුම්වල ගැවී තිබෙන අපිරිසිදු දේ ඉවත් කර සේදා ගත යුතු ය. ඉන් පසු පුරුණ වශයෙන් වුලු කර ගත යුතු ය. පසු ව “බිස්මිල්ලාහ්” කියමින් නැම ආරම්භ කළ යුතුය.

ප්‍රථමයෙන් හිසට තුන්වරක් ජලය වත් කළ යුතු ය. පසු ව දකුණු උරහිස මත තුන් වරක් ද, ඉන් පසු වම් උරහිස මත තුන්වරක් ද ජලය වත් කළ යුතු ය. පසු ව ඇග හොඳින් අතුල්ලා දිය නා ගත යුතු ය.

හන්දී හා නැමීම් හොඳින් සැලකිලිමත් ව ජලය වත්කර සේදිය යුතුයි. වුලු කරන විට හෝ නාන විට ජලය අපතේ යැවීම අනිවාරයයෙන් ම වළක්වා ගත යුතු ය.

සැබවින් ම අපතේ වියදම් කරන්නේ ජෙතාන්ගේ සහොදරවරු ය.
(අල් කුරාන් 17 - 27)

සිතල හෝ සේම නැති අය නා ස්නානය කර වූ පසු තොපිහදා සිටීම සුන්නත් වන්නේ ය. ස්නානය කර අවසන් වූ පසු වුලු හි දුජාව පාරායනය කළ යුතු ය. මෙසේ ස්නානය කර පිරිසිදු ව සෞඛ්‍යවත් ජීවිතයක් ගත කරමු.

අභ්‍යාසය

පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දෙන්න.

1. පිරිසිදු ව සිටීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝගන තුනක් ලියන්න.
2. ජනාධන් යනු කුමක් ද?
3. මහා කිල්ල නිසා තොකළ යුතු ක්‍රියා තුනක් සඳහන් කරන්න.
4. නැම්ම කුමන ආකාරයේ ජලය භාවිත කළ යුතු ද?
5. ස්නානය කරන ආකාරය කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න.
6. සුන්නත් වූ ස්නානයන් 3ක් සඳහන් කරන්න.

සලාතයේ වැදගත්කම

පවුලේ ම්‍රේලිසය යන නමින් වසීමගේ පියා ගෙදර පන්තියක් පවත්වා ගෙන ගියේ ය. එය ආරම්භ වන්නේ ඉජා සලාතයෙන් පසු ව ය. එයට අම්මා, තාත්තා, වසීමගේ සහෝදරයින් වන භාතිම, අර්ංකාන් සහ සෞයුරියන් වන රිජා සහ සබ්රා යන සියල්ලෝ ම සහභාගි වෙති. එදින ද ගාතිහා පාරායනයෙන් ම්‍රේලිසය ආරම්භ කෙරිණි.

තාත්තා: පසුගිය මාසයේ 'ඉඳාන්ත් කිරීමට සූදානම් වෙමු' යන මාතාකාවෙන් වුදු කිරීම ගැන ඉගෙන ගත්තා. අද ඉන්ජා අල්ලාහ් සලාතයේ වැදගත්කම ගැන සෞයා බලමු.

ආච්චි: ප්‍රතේ, එක හොඳ මාතාකාවක්. අද කාලේ ලමයි රියුජන් පන්ති, ක්‍රිඩා තරග, වාරිකා කියලා සලාතය අතහැර දමනවා. එක සාමාන්‍ය දෙයක් වෙලා.

තාත්තා: එක තමයි. ඉස්සර වගේ නොවේ. දැන් පාසල්වල සලාතය ගැන අවධාරණය කෙරෙන්නේ අඩුවෙන්.

- වසීම්:** තාත්ත්‍ය පාසලේ පවත්වන විවිධ උත්සව අවස්ථාවල දී සලාතය ගැන එච්චර තැකීමක් නැ කියා මොලවී සරදුක්වෙනවා, දැකින්න පුළුවන් .
- තාත්තා:** රීජා ජීවිත කාලයේ දී එයාලා මරණය ගැන හිතන්නේ අඩුවෙන්. ඒකයි සලාතය ගැන සැලකිල්ලක් නොදක්වන්නේ. ඒත් කියාමාවේ දී ප්‍රථමයෙන් ප්‍රශ්න කරන්නේ සලාතය ගැන කියල හදිස් තිබෙනවා. ඒක ඒ අයට අවධාරණය කරන්න මිනැ.
- රිජා:** ආච්චි කිවිවා වගේ වියුෂන් පන්ති, ක්‍රිඩා උත්සව, වාරිකා ගැන කියලා සලාතය ගැන නොසැලකිලිමත් වුණා නම් කියාමාවේ දී ප්‍රශ්න කිරීමේ දී අභුවෙනවා. ර්ට පස්සේ අනික් ප්‍රශ්නවලදී බේරෙන්න බැරි වෙයි.
- අම්මා:** මුලින් වෙවිව ඇදිය දිගට ම ඇදියක් වගේ ම පවතිනවා ලු.
- තාත්තා:** ඔව්, රීජා කිවිව වගේ සලාතය විධීමත් නොවූනම් කියාමා කරුණු පමණක් නොව මෙලෙට ජීවිතයේ අනික් කරුණුත් පිළිවෙළක් වෙන්නේ නැ.
- අර්ගකාන්:** තාත්ත්‍ය, අයකු ඉස්ලාමය වැළඳගත්තා නම් රේග මොහොතේ ම ඔහුට සලාතය අනිවාරය වෙනවා, නේ ද?
- තාත්තා:** ඔව් සලාතය එතරම් දුරට අනිවාරය කරලයි තියෙන්නේ. සැම දෙනා ම සලාතය ඉටු කළ යුතු ගර්ල් අයින් වූ වගකීමක්.
- ආච්චි:** මේ රජ්ඩ් මාසයයි. මේ මාසයේ දී ඉස්රා, මිහ්රාජ් සිද්ධිය සිදුවූණා. මිහ්රාජ් ගමනේ දී අහස් හතකට ඉහළ දී සලාතය අනිවාරය කළා. මේ අනුව සලාතය කෙතරම් උසස් ද කියා වැටහුණා නේ ද?
- ඉතිමා:** තාත්තා, ආච්චි කිවිවා වගේ සලාතය වැදගත් නිසා නඩු සල්ලේලාභු අලෙලහි වසල්ලම් තුමා තම මරණ මෝවකයේ දී පවා සලාතය අවධාරණය කළා යැයි අපගේ ගුරුතුමිය පැවසුවා.
- තාත්තා:** දුව, යුදිපිටියේ සටන් කරන අවස්ථාවේ පවා සලාතය අතහැර

දැමීමට ඉස්ලාම් අවසර දී තැ. ඒ නිසා යුද පිටියේ යුද්ධ කරන අවස්ථාවේත් සලාතය ඉටු කළ යුතු ආකාරය විස්තරාත්මක ව කියා තිබෙනවා.

භාතිම්

දේව භක්තිය යහගැන්තන්ගේ විශේෂ ලක්ෂණයක් බව අල්කුරුආන් පවසනවා. සූරා මූලින්හි ප්‍රමාණ වැකි දහයෙහි සඳහන් වන ජය ලබා ගන්නා විශ්වාසවන්තයින්ගේ ලක්ෂණ අතර සේපාන දෙකක සලාතය ගැන සඳහන් වෙනවා නේ ද?

තාත්ත්ව

මව් භාතිම්, එම වචනවල මුළ දී සලාතය වටහා ගෙන අවබෝධ කර බිජියෙන් යුත්ත ව ඉටු කළ යුතු බව සඳහන් වෙනවා. සූරා මූලින්හි වැකි සලාතය අඛණ්ඩ ව දිගට ම ඉටු කළයුතු බව අවධාරණය කෙරෙනවා. මෙම කරුණු සලාතය ඉටු කරන විට නොපිළිපදින විට එය නොසැලැකිල්ල සේ සැලැකෙනවා. සලාතය දෙවියන් වෙනුවෙන් නො ව අන් අය වෙනුවෙන් ඉටු කිරීම ව්‍යාජ ක්‍රියාවකි. ව්‍යාජ ක්‍රියා එක්තරා ආකාරයක පිරිකයකි. මේ අනුව සලාතය ඉටු කරන පුද්ගලයින් නිරයට යන බව සූරා මාලාන්හි දැක්වෙනවා.

ඉතිමා:

සලාතය නිසි වේලාවට ඉටු නොකරන්නන්ගේ තත්ත්වය ?

තාත්ත්ව:

අත්තෙන් ම සලාතය විශ්වාසවන්තයින් මත වේලාව සඳහන් වූවක් බව අල්කුරුආනයේ සඳහන් වෙනවා. සලාතය නිසි වේලාවට ඉටු කිරීමෙන් මෙලොව හා පරලොව අසීමිත කුසල ලබා දෙනවා.

අරුණකාන්:

නිසි වේලාවට සලාතය ඉටු කරන නිසා අපට කාල කළමනාකරණ පුහුණුවක් ලැබෙන බව පත්තියේ දී මොල්වී ගුරුතුමා පැවසුවා.

තාත්ත්ව:

මයා හරි, අම්මාර් නියම වේලාවට සලාත ඉටු කිරීමට පුරුදු වූණාම ජීවිතයේ අනෙක් අවස්ථාවල දී ද සිය කාර්යය වෙලාවට ඉටු කරන පුරුද්ද ඇතිවෙනවා. ඒ සඳහා එක ම ක්‍රමය පස්වේල් සලාතය මස්ඡේදයට ගොස් ජමාඅත් ලෙස ඉටු කිරීමයි.

- භාත්මි:** තාත්ත්ව! තනි ව සලාතය ඉටු කරනවාට වඩා ජමාඅත් වශයෙන් සලාතය ඉටු කිරීම 27 ගණයක් සුවිශේෂී යැයි නැඩා සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා කියා තිබෙනවා.
- තාත්තා:** ජමාඅත් ලෙස සලාතය ඉටු කිරීමෙන් විධිමත් ලෙස ජ්‍යෙත් විමේ පුහුණුව ලැබෙනවා. එයින් අප අතර සහෝදරකම, අනෙකුත්තා සෙනෙහස හා සමාජ හැඟීම, නායකත්වයට ගරු කිරීම, සහයෝගයෙන් ක්‍රියාකිරීම වැනි හොඳ පුරුදු ඇතිවෙනවා.
- අම්මා:** සලාතය ඉටු කිරීම මගින් RZස්ක්හි බරකතය ඇති වෙනවා, හිතට සැනුසුම ලැබෙනවා, මුහුණේ දිප්තියක් ඇති වෙනවා.
- අර්ගකාන්:** සලාතය හොඳ ගාරීරික අභ්‍යාසයක්. සිරුරට උද්‍යෝගීමත් බවක් ඇති වෙනවා. සුඩිහ් සලාතය ඉටු නොකරන අයගේ මුහුණු ජෙයිතාන් කැඳ කරන බවත්, එතිසා අදාළ පුද්ගලයා එදින මැලවුණු ස්වභාවයෙන් සිටින බවත් නැඩා සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පවසා තියෙනවා.
- තාත්තා:** එපමණක් නො වෙසි සුඩිහ් සලාතය ජමාඅතය සමඟ ඉටු කරන අයක් එදින අල්ලාන්ගේ ආරක්ෂාව යටතට පත්

වෙන බවත් නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් කුමා පවසා තියනවා. තව ද සලාතය ලැඟීතා සහිත ක්‍රියාවන්ගෙන් හා නරක කාර්යයන්ගෙන් (සලාතය ඉටු කරන්නන්) වළක්වන බව ද අල් කුරුඳානය පවසනවා. සලාතය ඉටුකරන අප අවිධිමත් හා අභිජ්‍යතා ක්‍රියාවලින් වැළකී සිටිය යුතු යැයි ද මෙම වැකියෙන් අවධාරණය කෙරෙනවා.

මෙම ආකාරයෙන් මස්තේදයේ පාවහන් අවිධිමත් ලෙස තැබීම, මාරුග නීති රීති නො පිළිගෙන ක්‍රියා කිරීම, පාසල්වල අසංවිධිත ලෙස හැසිරීම, නිවසේ දේවල් ඒ ඒ තැන්වල නොතැබීම නොහොඳිනා ඇදුම් ඇදීම වැනි කරුණුවලින් අපව වළක්වනවා. එසේ ම සමාජයේ දක්නට ඇති දුප්පත්කම, දුනී බව, නොදැනුවත්කම, අකුම්කතාව, සංස්කෘතියට පටහැනි බව, අසාධාරණය, අයුක්තිය ආදියට විරුද්ධව සටන් කිරීමේ අධිෂ්ථානය ආදිය සලාතය මගින් අපට ලබා දෙනවා. මෙලෙස අපි බැතිබියෙන් යුක්ත ව අල්ලාහ් කෙරෙහි ඇති සෙනෙහෙ බැතියෙන් සලාතය ඉටු කළ යුතු ය. එවිට සලාතය පිළිගත් එකක් වේවි. එම නිසා සලාතය කෙරෙහි අධික ලෙස සැලකිල්ලක් දක්වා සලාතය ඉටු කරමු. අස්සලාමු අලයික්කම්!

සියල්ලන් ම: ව අලයිකුමුස්සලාම් වරජ්මනුල්ලාහි වබරකාතුවූ.

අන්තර්ගතය

කෙරී පිළිතුරු සපයන්න.

1. කියාමාවේ දී ප්‍රථමයෙන් විමර්ශනය කරන්නේ කුමන අමල් ද?
2. සලාතය කුමන අවස්ථාවක දී අනිවාර්ය කරනු ලැබුවේ ද?
3. ප්‍රථම ඇදුවීම සියල්ල ම ඇදුවීම යැයි රිෂාගේ කතාව විස්තර කරන්න.
4. අන් අයට පෙන්වීමට සලාතය ඉටුකරන්නන්ගේ තත්ත්වය කෙසේ වේ ද?
5. සලාතය මගින් අත්වන ප්‍රයෝගන ලියන්න.

සව්‍යමයේ වැදගත්කම

**شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى
 وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهَدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلِيَصُمُّهُ**

“රමුලාන් මාසය (කවරාකාර මාසයක් යනතේ ද යන්) මනුෂය වර්ගයාට (පරස්මාප්ත) මගපෙන්වීම හා (නිවැරදි මාර්ගය දක්වන) පැහැදිලි ඉගෙන්වීම්වලින් යුත්ක්ත හා (සත්‍ය හා අසත්‍ය තෝරා ගැනීම) මිණුම් දන්ඩ ද සැපයෙන අල් කුරුඳානය පිරිනමන ලද මාසය වේ. එබැවින් මේ මාසය තුළ පිවත්තන් අතර සිටින කවරකු හෝ වේවා ඔහු එහි (එම මාසයේ) සට්‍රීම් ඉටු කළ යුතු ය.” (2 .185)

එය මූස්ලිම් ජනතාව වැඩිපුර ජ්වත්වන ගම්මානයකි. එදා ගම් වැසියන් අතර අමුතු සතුටක් දක්නට ලැබුණේ ය. දරුවන් එම සතුට භ්‍ක්ති විදිමේ අපේක්ෂාවෙන් එම දැන්වීම බලාපොරොත්තුවෙන් පසුවුහ.

“අද පලමු හඳ දකින්න තිබුණා. හෙට සිට සව්‍යමය (උපවාසය) ආරම්භ වෙනවා.” යන දැන්වීම ඇසුරි.

මමයි සතුටින් උඩිපැන්නේය. සියල්ලන්ගේ ම මූහුණුවල අමුතුම සතුටක් පැතිරෙන්න විය. සියල්ලෝ ම මස්තිශයට යැමට සූදානම වූහ. එහි ඉඡා සලාතය අවසන් වී මිහිරි කිරාත් හඩින් යුත්ක්ත ව තරාවීහි සලාතය ආරම්භ විය.

කලින් දන්වා තිබු පරිදි තරාවීහි සලාතයෙන් පසු විශේෂ ධර්ම දේශනාවක් ආරම්භ විය. ඒ දේශනාව (බයාන්) ඇසීමට සියල්ලෝ ම ලං වී වාඩි වූහ. බයානයේ ප්‍රධාන කොටස් මෙසේ විය. උපවාසයේ වැදගත්කම යන මැයෙන් ඒ ධර්ම දේශනාව පැවැත්විණි.

ඉස්ලාමිය මූලික වගකීම් අතරින් උපවාසය හතර වැන්නයි. එයට අරාබියෙන් අස්සවීම යැයි පැවසේ. එය හිජ්‍ර දෙවන වසරේ දී අනිවාර්ය කරනු ලැබුණි.

(පාඩම ආරම්භයේ සඳහන් අල් කුරඇන් වැකිය සූරා බකරාවේ 185 වන) වැකිය වේ. ඒ අනුව රාමලානය වැදගත් මාසයකි. එම මාසයේ සවිමය ඉටු කිරීම යුතුකමක් බව පැහැදිලි කෙරේ. මෙසේ විවිධ හඳුස් මගින් සවිමය අවධාරණය කෙරෙන අල්ලාහ් වෙනුවෙන් සවිමය ඉටු කරමි යන නියෝගය සමගින් සහර් පටන් ඉළුතාරය දක්වා සවිමය බිඳ වන කටයුතුවල යෙදීමෙන් වැළකී සිටීම සවිමය වන්නේ ය.

රාමලාන් හි දී සිදු වන වැදගත් ඉබාදතය සවිමය වන්නේ ය. එයට කුසල් විශාල ප්‍රමාණයක් ලැබේ. “සවිමය මා සතු දෙයකි. එයට අදාළ කුලය ලබාදෙන්නේ මමයි.” (මුස්ලිම) යැයි අල්ලාහ් පවසන බවට නඩා සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පැවසුහ. රාමලාන් මාසය පැමිණියේ නම් ස්වර්ගයේ දොරවල් ව්‍යෙන ව තබන බවත් නිරයේ දොරටු වසා තබන බවත් නඩා සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පවසා ඇත්තෙය. (බහාර්/මුස්ලිම්)

මුස්ලිම් වූ ද නිසි වයසට පත්වූ ද සවිමය ඉටු කිරීමට ගාරීරික ගක්තිය ඇති ස්ත්‍රී, පුරුෂ දෙපාර්ශ්වය ම සවිමය ඉටු කිරීම අනිච්චය වන්නේ ය. එහෙත් මගින්ට, වයෝවංද්ධියන්, රෝගීන්, ගරහණී මව්වරු, කිරිදෙන මව්වරු සහ මාස් ගුද්ධිය ඇති වූ කාන්තාවනට සවිමයේ සහනයක් ඇත.

..නුමිලාගේ යමකු රෝගී වුවහොත් හෝ ගමනක යෙදී සිටීයහොත් හෝ (මහු) එම දින ගණනම වෙනත් දිනවල සවිම සමාදන් විය යුතුය. (2.184)

ස්වර්ගයට දොරටු රසකි. එයින් විශේෂ දොරටුව අර්ථයාන් නමින් හැඳින් වේ. එම දොරටුවෙන් පිවිසිය හැක්කේ සවිමධාරීන්ට පමණි. අන් කිසිවෙකුට එම දොරටුවෙන් පිවිසිය නො හැක. මෙලොව සෞඛ්‍යමත් දිවියට හා පරලොව සැපවත් ස්වර්ග දිවියටත් සවිමය වරප්‍රසාදයකි.

සවිමධාරීන්ට සහර් සහ ඉළුතාර යන අවස්ථා දෙකක් ලැබේ ඇත. මෙම අවස්ථා දෙකහි ම ආහාර අනුහාව කිරීමට පමණක් සීමා නො වී දුජාවෙහි යෙදීම ඉතා වැදගත් ය. සවිමධාරීන්ට සවිමය අවසන් කරන වේලාවේ දී ප්‍රතික්ෂේප නොකරන ප්‍රාර්ථනාවක් පවතින බව නඩා සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පවසා ඇත. (ඉඩුමාජා ගුන්ථය)

අල්ලාහ්ගේ නියෝගය නිසා ම සවිමය ඉටු කළ යුතු වන්නේ ය. සවිමය ඉටු කිරීමෙන් ගැන්තෝ අල්ලාහ්ගේ ගුද්ධ වූ තෘප්තිය බලාපොරොත්තු වෙති. අල්ලාහ් ද තම තෘප්තිය ගැන්තන්ට ලබාදේයි.

මිහුගේ තාප්තිය ලැබුණෙක් නම් එයට වඩා අන් කිසිදු ඉමහත් භාග්‍යක් තැක. එය ලබා ගත හැක්කේ සව්‍යමය ඉටු කිරීමෙන් පමණි.

“සව්‍යමධාරීන්ට සතුවුදායක අවස්ථා දෙකකි. එයින් එකක් සව්‍යමය අවසන් කරන විට ඇති වන සතුට වේ. අනෙක තම රඛු භමුවන විට ඇති වන ඉමහත් සතුට වන්නේ ය.” යැයි නඩා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ පැවසුහ. (බූහාරි, මුස්ලිම්)

සව්‍යමය ඉටු කිරීමෙන් දෙවියන් පිළිබඳ සිතුවිල්ල, සිත පාලනය කිරීම, ඉවසීම, දරා ගැනීම, දුගී දුප්පත්තාන් කෙරෙහි අනුකම්පාව, ඉංජත් කෙරෙහි උනන්දුව, පාප ක්‍රියාවලින් ඇත් ව සිටීම, පරෝපකාරී සිතුවිල්ල ආදි යහුණු ඇති වන්නේ ය. සව්‍යමය රෝග බොහෝමයකට ම නිවාරණය වන්නේ යැයි වෙවදුවරු පවසනි.

රාමලාන් මාසයේ අති වැදගත් “ලයිලතුල් කද්ද්” යන උතුම් රාත්‍රියක් ඇත. එය මාස දහසකටත් වඩා උතුම් ය. එම රාත්‍රියේ යහළේ ලබා ගැනීමට නඩා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා සහ සහාබාවරු මස්ජ්දයේ “ඉහිකාග” ගත කළහ. එහි අදහස එම රාත්‍රිය මග තොහැරිය යුතුය යන්නයි. මෙය ද රාමලාන් මාසයේ ඉටු කළ යුතු එක් වැදගත් ඉංජත්තයකි.

රාමලාන් මාසයේ සව්‍යමය ඉටු කිරීම ගරල් වූ යුතුකම කි. එසේම සුන්නත් වූ සව්‍යමය ඉටු කළ හැකි දින ද ඇත.

- 1) සතියේ දින :- සඳහා සහ බුහස්පතින්ද
- 2) මාසිකව :- අයියාමුල් ලිල් (ඉස්ලාමිය මාස කුමය අනුව 13,14,15 වන දිනය)
- 3) වාර්ෂිකව :- * අව්‍යාපෘති මාසයේ සුවුම් හයක්
 - * තාසුංහා, ආශ්‍රා දින
 - * අරුණ දිනය
 - * දුල්හ එක් 8 සිට 8 වන දින දක්වා

එහෙත් සමහර දින සව්‍යමය ඉටු කිරීම වළක්වා ඇත. සැකයට බදුන් වූ දින, ර්ද උත්සව දින දෙක, අයියාමුල් ත්‍රේරික් යන දින තුන ඒවාය. මෙසේ ධර්ම දේශනාව පැවතුණි.

එඩැවින් ප්‍රවේශමෙන් සවිමය ඉටු කර, ඉංතිකාගය ගත කර, ලයිලතුල් කද්රය ද ලබා, අල්ලාහ්ගේ සියලු යහළිල අත් විදිම්.

අභ්‍යාසය

ඡීස්තැන් පුරවන්න.

1. රාමලාන් මාසයේ සැම මූස්ලිම්වරයකුටම ඉටු කරන ලෙස අණ කර ඇත.
2. නිසි වයසට පැමිණි දෙපාර්ශ්වයට ම රාමලාන් මාසයේ සවිමය අනිවාර්ය වන්නේ ය.
3. අල් කුරුඳානය පහළ කරනු ලැබුවේ බෙදා වෙන් කරගත හැකි ආකාරයට ය.
4. රාමලාන් මාසයේ තුමා ද ද මස්ජිදයේ ඉංතිකාග ගත කර ඇත.
5. කිසිවක් වූවා නම් ඔවුනු අන් දිනයක සවිමය ඉටු කරන්වා.
6. සවිමධාරීන් යේ අරරයියාන් න් ඇතුළු වෙති.
7. සවිමය ආරම්භ කරන වේලාව යැයි ද අවසන් කරන වේලාව යැයි ද නම් වේ.
8. රාත්‍රිය රාත්‍රින්ට වඩා සුවිශේෂ ය.
9. සතිපතා සුන්නත් වූ සවිම යන දිනවල ඉටු කළ හැකිය.
10. සවිමය ඉටු කිරීම 1. 2. යන දිනවල වළක්වා ඇත.

දුආ හා දික්රිය

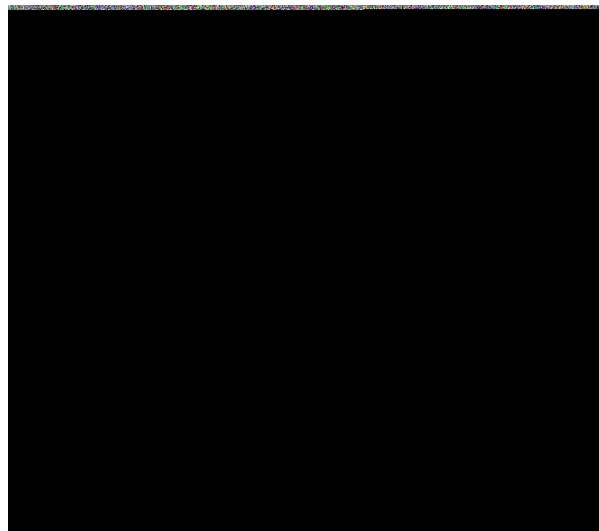
දුආ

අප ජීවත් වන්නේ විවිධ අවශ්‍යතා සහ ආගා සමග ය. ඒ අතර අපි එදිනෙදා විවිධ ගැටලු හා දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දෙන්නෙමු. අපගේ ආගා ඉටුවීමට දුක් කරදර ඉවත් වීමට අප කළ යුත්තේ කුමක් ද? පැමිණිලි කරන්නේ කාටද?

ඔව්. අප ජීවත්වන මේ පොලොට හා එහි ඇති සියල්ල ම මැව්වේ සරව බලධාරී වූ අල්ලාහ් ය. අපගේ ඕනෑ එපාකම් ගැන දන්නේ ඔහු ය. එම නිසා අප මහුට පමණි පැමිණිලි කළ හැක්කේ, අවශ්‍යතා ඉටු කර දෙන ලෙස ඉල්ලීම් කළ හැක්කේ ද ඔහුට පමණි.

මිතිසුනේ, ඔබ අල්ලාහ් වෙත අවශ්‍යතා ඇති අය වෙති. ඔහු කිසිදු අවශ්‍යතාවක් තැනි කෙනෙකි. ප්‍රංශාවන්ට තිමිකරුය. (47:38)

ඡ්‍රීතයේ විවිධ අවස්ථාවල විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රාර්ථනා කිරීමට දුආ යැයි කියනවා. අප ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ අල්ලාහ්ගෙන් පමණි. අපගේ අවශ්‍යතා ඉටු කළ හැක්කේ ඔහුට පමණි.

“මඟ තමදීමු (ඉභාදත් කරමු) තව ද ඔබගෙන් පමණක් පිහිට පතමු.”(1:5)

“මගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනු. මම ඔබට පිළිතුරු දෙන්නේමි.” යැයි අල්ලාහ් පටසන්නේ ය. (40: 60)

“අපි අල්ලාහ් කෙරෙහි ගැඹුරින් විශ්වාස කරන්නේමු. එහි ප්‍රතිඵලය වශයෙන් අපගේ ප්‍රාර්ථනා පවතී. ඒ නිසා ප්‍රාර්ථනාව යනු එක්තරා උසස් නැමැදුමකි.”

“ප්‍රාර්ථනාව යනු අල්ලාහ් නැමැදුමයි.” (තිරමිදි) නැමැදුම් කළ යුත්තේ අල්ලාහ්ට පමණි. එම නිසා අල්ලාහ්ගෙන් පමණක් ප්‍රාර්ථනා කරමු.

“අල්ලාහ් සමග අන් කිසිම දෙයක් සම කර ප්‍රාර්ථනා තොකරන්න. එසේ ප්‍රාර්ථනා කළේ නම් ඔබ දුක් වේදනාවලට ලක් වන්නන්ගෙන් කෙනක වන්නේ ය. එම නිසා (නඩ් මුහම්මද්) නුඩි අල්ලාහ් සමග වෙනත් දෙවියක තො කැඳවනු. එසේ කළ හොත් නුඩි දඩුවම් කරනු ලබන්නාගෙන් කෙනක වනු ඇත.”(26:213)

අපගේ ප්‍රාර්ථනා ඉටු වීමට කොන්දේසි කිහිපයක් වේ. ඒවා ගැන දැන ප්‍රාර්ථනා කිරීමේ දී පිළිපැදිය යුතු යි. ඒවා නම්

- අල්ලාහ්ගෙන් පමණක් ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- අල්ලාහ් තම ප්‍රාර්ථනාවන්ට පිළිතුරු දෙන්නේ යැයි දැඩි විශ්වාස යෙන් යුත්ත ව ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- සියලු කටයුතුවල දී හලාල් අනුගමනය කිරීම
- නැකම බිඳ දුම්ම තො කිරීම
- යහපත් ක්‍රියා සඳහා ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- පිළිතුරු සඳහා හඳුස්සි තො වීම

ඉස්ලාම් සියලු කටයුතු සඳහා පිළිවෙළක් හා විධිමත් කුම සකසා දී ඇත. ඒ අනුව ප්‍රාර්ථනා කරන අයකු පිළිපැදිය යුතු කරුණු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ප්‍රාර්ථනාවේ ආරම්භයේ හා අවසානයේ අල්ලාහ් ව ප්‍රගංසා කිරීම.
- නඩු මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා කෙරෙහි සලවාත් කිරීම.
- විත්තපාරිගුද්ධතාව හා යටහත්පහත් ව යායා කර ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- ඉහ්ලාසයෙන් සහ කැමැත්තෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- මිස්වාක් කර වුළු සමග පිරිසිදු වී ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- හඩ පහත් කොට දැන් මසවා ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- ප්‍රාර්ථනා කිරීමට පෙර යහක්‍රියාවක් කිරීම
- තමා කළ යහක්‍රියා ඉදිරිපත් කර ප්‍රාර්ථනා කිරීම
- ප්‍රාර්ථනා අනුමත කරනු ලැබෙන විශේෂ ස්ථාන, කාලය හා අවස්ථා සැලකිල්ලට ගෙන ප්‍රාර්ථනා කිරීම.

මිනිසා ස්වාභාවයෙන් ම පවි කරන සුළු අයෙකි. මහු තමන් කළ පාප ක්‍රියා ගැන වටහාගෙන එයින් මිදිමේ අරමුණින් ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ නම්, මහු

- තමන් කළ පාපයෙන් මිදි පූර්ණ වශයෙන් නිදහස් විය යුතු සි.
- පාප ක්‍රියාව අන් අයකුට කළ එකක් නම් අදාළ පුද්ගලයාගෙන් ප්‍රථමයෙන් සමාව අයැදිය යුතු ය.
- තමන් කළ පවි ගැන සිතා පසුතැවීලි වෙමින් ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු ය.

තමාට හැකි ආකාරයට අල්ලාහ් අල් කුරානයේ ප්‍රාර්ථනා කරන ලෙස ඉගැන්වූ වදන් කටපාඩම් කරන්නේමු. නඩු සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්ගේ ප්‍රාර්ථනා ඉගෙන ගේ. එවා උපයෝගී කරගෙන ප්‍රාර්ථනා කිරීමට වැයම් කරමු. නියත වශයෙන් අල්ලාහ් අපගේ ප්‍රාර්ථනාවලට පිළිතුරු දෙන්නේ ය යැයි නැතහොත් කියාමාවේ දී එවායේ ප්‍රතිඵ්ලි රස්කර තබන්නේ ය. නැතහොත් එම ප්‍රාර්ථනාවල ප්‍රමාණයට අකුසල් වළක්වන්නේ ය යන හැඟීමෙන් ප්‍රාර්ථනා කරමු. සර්ව බලධාරී හා කරුණාවන්තයා වූ අල්ලාහ් අපගේ අවශ්‍යතා ඉටු කර දීමට සූදානම්න් සිටින්නේ ය.

දික්රී

දික්රී යන්න අල්ලාහ් සිහි කිරීමයි. මූලික්තිය ලැබේමට දික්රී අතුවතා වේ. එම නිසා අල් කුරුඛානය හා සුන්නාහ් විසින් වැඩි වැඩියෙන් දික්රී කිරීම පිළිබඳ අවධාරණය කර ඇත.

“විශ්වාසවන්තයිනි, අල්ලාහ් වැඩි වැඩියෙන් සිහිපත් කරමු. තව ද උදේ සහ සවස ඔහු ප්‍රපිටිතුරු කරනු.” (33:41:42)

මගේ ගැන්තා මා ගැන සිතන විට මම ඔහු සමග සිටිමි. ඔහු මා ගැන සිතුවේ නම් මම ඔහු ගැන සිතන්නෙමි. බොහෝ අය අතර සිටින විට ඔහු මා ගැන සිතුවේ නම් ඔවුනට වඩා නොදු අය අතර මම ඔහු මතක් කරන්නෙමි යනුවෙන් අල්ලාහ් පවසන බව හදිස් කුද්සි හි සඳහන් වන්නේ ය.

“මබගේ දිව දිගින් දිගට ම අල්ලාහ් මතක් කිරීමෙහි තෙත් ව පවතිවා. අල් කුරුඛානය හා හදිසය දික්රී නොකරන්නන්ට අනතුරු හගවන්නේය. අල්ලාහ් මෙනෙහි කිරීමෙන් වැළකී තම සිත් රඟ කර ගත් අයට විනාශයයි. ඔවුහු ප්‍රකට නොමගෙහිය.”(39:22)

නඩි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් කුමා දික්රී නොකරන්නා මළමිනියකට සමාන කළහ.

තම රඩ්බු මෙනෙහි කරන්නන් හා මෙනෙහි නොකරන්නන් පණ ඇති අයකුට හා පණ තැකි අයකුට සමාන ය. (බුහාරි)

දික්රී ආකාර දෙකකි.

1. දික්රී කල්ංචි
2. දික්රී ලිසානි

දික්රී කල්ංචි යනු සිතන් අල්ලාහ් මතක් කිරීමයි. දික්රී ලිසානි මුවින් ප්‍රකාශ කොට අල්ලාහ් සිහි කිරීමයි.

දික්රී යන්න ජ්විතයේ සැම අවස්ථාවක ම තිබිය යුත්තකි.

“දැනුම තේරුම ඇති ඔවුහු හිටගන්නා අවස්ථාවේත් වාඩි වී සිටින විටත්, තම ඉල ඇට මත ඇලවී සිටිමිනුත් අල්ලාහ් මතක් කරති.” (3:191) යැයි අල් කුරුඛානය විස්තර කරයි.

මුහුම්බදියකු ජ්‍යෙෂ්ඨ විය යුත්තේ අල්ලාහ් මෙනෙහි කරමින් ය. ඒ සඳහා ඉස්ලාම් විවිධ ක්‍රමවේද ඇති කර ඇත. ඒවායින් සමහරක්

1. සලාතය, ස්වීමය, සකාතය, හැඟී වැනි ඉභාදුන්

“මා සිහිපත් කිරීමට සලාත් ඉටු කරනු.” (20:14)

2. තිලාවතුල් කුරුඡාන්

“කවරකුගේ සිතෙහි අල් කුරුඡානයේ යම කොටසක් හෝ තැතිනම් ඔහුගේ සිත පාලු නිවසකට සමාන ය.” (තිරමිදි)

3. අවස්ථානුකූල (දුඩා)

කැම, නිදා ගැනීම, ඇශ්‍රුම් ඇදිම, ඇශ්‍රුම් මාරු කිරීම, ගෙට ඇතුළු වීම, ගෙයින් පිටවීම, ගමන් යැම , උදේ සවස දික්රය යනාදි විවිධ අවස්ථාවල පාරායනය කළ යුතු දුඩා නැඩා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පාරායනය කර පෙන්වා දී ඇත.

4. පොදු දික්ර

දිවට පහසු වැකි දෙකක් ඇත. එහෙත් ඒවා කුසල් /අකුසල් මැන බලන තරාදිය මත අධික බර ඇති ඒවාය. ප්‍රිය ජනක එම වැකි මහා දායාවන්තයානන්ට ඉතාමත් කැමති ඒවාය.

يَا إِيَّاهَا الَّذِينَ أَمْنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا (33 :41)

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

තේරුම - (අල්ලාහ් ඉතාමත් පාරිගුද්ධය. ඔහුට ප්‍රශ්නසා කර ස්ත්‍රීන් කරමි. පරාකුමයිලි වූ අල්ලාහ් පාරිගුද්ධය) (බ්‍රහාරි) වැකි හතරක් අල්ලාහ්ට ඉතාමත් කැමැති එවා ය. ඒවා

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَكْبَرُ

තේරුම - අල්ලාහ් ඉතා පාරිගුද්ධය. සියලු ම ප්‍රශ්නසා අල්ලාහ්ට ය. ඔහු හැර වෙනත් දෙවියකු තැත. අල්ලාහ් අති ශේෂේය ය.

5. තව්බා

“අල්ලාහ් මත සහතික වෙමි. සැබැවින් ම දිනකට හැත්තැ වාරයකට වැඩියෙන් අල්ලාහ්ගෙන් සමාව අයැදිමි. ඔහුගෙන් තව්බා කර විමුක්තිය ලබමි.” (බ්‍රහාරි)

6. සලවාන් කීම

නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් ද ඔහුගේ මලක්වරුන් ද තබුවරයාට ආයිරවාද කරති. විශ්වාසවන්තයිනි, නුම්ලා ද ඔහුට ආයිරවාද කරනු. තවද බෙහෙවින් සාමය පතනු.” (33:56)

7. දුඟ

විවිධ අවස්ථාවල අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීමෙන් අල්ලාහ් පිළිබඳ මෙනෙහි කරමින් ජ්වත්වීය හැකි ය.

අයකුට තනිව හෝ සමුහ වශයෙන් හෝ දික්රී කළ හැකි ය. දික්රී කරන අවස්ථාවේ දී සිරුර ඇදුම් හා ස්ථානය, ආදිය පිරිසිදුව තිබිය යුතු ය. එසේ ම දේව හක්තියෙන් හා කිකරු ව සිත එක්තැන් ව සන්සුන්ව දික්රී කළ යුතු ය.

දික්රී කිරීමෙන් සිතේ සැනැසිල්ලක් ඇති වන අතර මෙලොව හා පරලොව ජය අත්පත් වන බව අල් කුරුආනය සඳහන් කරයි.

“දැන ගනු. අල්ලාහ් දික්රී කිරීමෙන් ය සිත පිනායන්නේ.” (13:28)

“අල්ලාහ් අධිකව සිහිපත් කරනු. නුම්ලා ජයග්‍රාහකයන් වනු පිණිස.” (62 : 10)

එම නිසා නබී මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා දේශනා කළ දික්රී ඉගෙන ඒවා වනපොත් කර සියලු ම අවස්ථාවල පාරායනය කර ජීවිතයේ ජය ලබමු.

අභ්‍යාසය

- පහත ප්‍රකාශ හරි නම (හ) යැයි ද වැරදි නම (වැ) යැයි ද සලකුණු කරන්න.
 1. ප්‍රාර්ථනා කිරීම තැමදුමකි. ()
 2. තැදැයින්ගේ සම්බන්ධය කඩ ආයගේ ප්‍රාර්ථනාවන්ට අල්ලාහ් පිළිතුරු දෙන්නේ තැත. ()
 3. ප්‍රාර්ථනාවල ආරම්භයේ හා අවසානයේ අල්ලාහ්ට ප්‍රශ්නයා කළ යුතු ය. ()
 4. ප්‍රාර්ථනා කරන අය අල්ලාහ්ගේ පිළිතුර සඳහා ඉක්මන් විය යුතු ය. ()
- පහත ප්‍රශ්නවලට කෙටි පිළිතුරු සපයන්න.
 1. දික්රී යනු කුමක් ද?
 2. දික්රී හි ආකාර දෙක සඳහන් කරන්න.
 3. දික්රී කරන්නා සහ දික්රී නොකරන්නා කුමකට සමාන කර නබී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා විසින් පෙන්වා දෙනු ලැබුවේ ද?
 4. දික්රී මගින් ලැබෙන ප්‍රයෝගන පහක් ලියන්න.
 5. ඔබ පාරායනය කරන අවස්ථානුකූල දුਆවක් අරාබියෙන් ලියන්න.

යහපත් මිතුරුකම

اَلَا خَلَاءُ يَوْمٌ ذِي بَعْضٍ عَدُوٌ اَلَا الْمُتَّقِينَ

හිතවන් මිතුරන් වූ අයගෙන් (දෙවියන්ට) බිජ වී සිවන් වූ අය
හැර (අනෙක් අය) එම දිනයේ දී එකිනෙකාට සතුරන් වනු
අතේ. (43 .67)

මිනිසකුගේ ජ්විතය කෙරෙහි බලපෑම් කරන සාධක ලෙස මිතුරුකම දැක්වීය හැකි ය. ඉස්ලාම්, මිතුරුකමට විශාල වැදගත්කමක් ලබා දී ඇත්තේය. එය ගැන වැඩිපුර කතා කර ඇත. ඉස්ලාම් දක්වා ඇති ආකාරයට මිතුත්වය ඇතිවන විට එය අල්ලාහ්ගේ ආදරය ද කරුණාව ද ලබා දෙන්නේය. එයට වෙනස් වූ මිතුත්වයක් පවතින විට ලොව විවිධ ආකාරයේ ප්‍රශ්න, දුක් වේදනා ඇති කරන්නේ ය. එසේ ම කියාමාවේ දී අල්ලාහ්ගේ කෝපය ද දඩුවම ද ගෙන දෙන්නේ ය.

ඉස්ලාමයට අනුකූල ව මිතුදම පහත දක්වා ඇති අන්දමට තිබිය යුතුයි

■ දේව විශ්වාසය

දේව විශ්වාසය ඇති අයකු මබගේ මිතුයකු කර ගන්න (අඩුදාවූද්)

■ අල්ලාහ් වෙනුවෙන් මිතුදම

ර්මාන් හි මිහිරියාව විදිමට හාගාලත් හොඳ මූස්ලීම්වරයකුගේ ලක්ෂණවලින් එකක්, “මහු යමකට සෙනෙහස දක්වනුයේත් සෙනෙහස නොදක්වනුයේත් අල්ලාහ් වෙනුවෙනි” (මූස්ලීම්)

■ දේව බිය

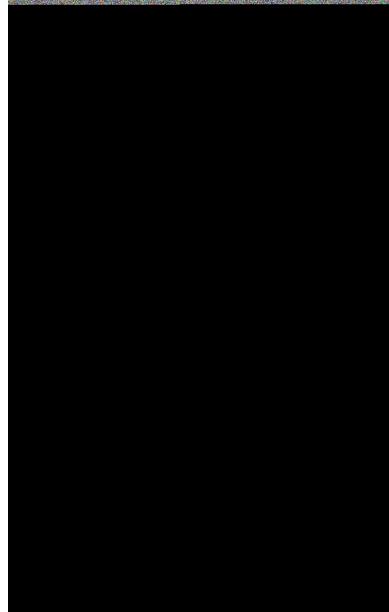
“හිතවත් මිතුරන් වූ අයගෙන් (දෙවියන්ට) බිය වී ජ්වත් වූ අය හැර අනික් අය එම දිනයේ දී කෙනෙකුට අනික් කෙනා සතුරන් වනු ඇත.” (43:67)

■ පිටිතුරු බව

තම මිතුරන් අතරෙන් ඉතා හොඳ කෙනා අල්ලාහ්ට ඉතා හොඳ කෙනෙක් වන්නේ ය. (තිරමිදි)

යහපත පනවා අයහපත වැළැක්වීම

සහභාවරුන්ගේ අයෙක් අන් අයකු හමු වූ විට, “අපි අපගේ ර්මානය පූජාත් කර ගනිමු.” “අන් අය නොසැලකිල්ලෙන් සිටින මේ දිනවල අපි දෙවියන්ගෙන් පවි සමාව ඉල්ලමු.” වැනි වචන පවසා යහපත කෙරෙහි උනන්දු කරවන්නන් ලෙස සිටියහ.

මිතුත්වය හොඳින් පවත්වා ගත හැකි ක්‍රමවේද කිහිපයක් ඉස්ලාම් පෙන්වා දී ඇත.

1. මිතුරන් මුළුමතින් ම වචන ගැනීම

“මිනිසකු තවත් මිනිසකු සමග මිතුරු වූ වා නම් ඔහුගේ නම්, පියාගේ නම්, පරම්පරාව වැනි දේ අසා දැන ගත්තාවේ. එය මවුනතර මිතුත්වය දැඩි ව පැවැතිමට හේතුවක් වන්නේ” ය. (තිරමිදි)

2. මිත්ත්වය පටන්වා ගැනීම

“මබගේ අයෙක් තම සහෝදරයා, මිතුරා සමග මිතුරු වූයේ නම් තමන් ඔහු කෙරෙහි මිතුරු වූ බව දැක්වුවාවේ.” (අභ්මද්)

3. තැගි හෝග පුවමාරු කර ගැනීම

“තැගි හෝග පුවමාරු කරගන්න; එය සෙනෙහස වැඩි කරයි” (බූහාරි)

4. සුබ පැනීම්, මුසාබාව අතට අතදීම හා මුජානාකා (වැලදැගැනීම) කිරීම.

මූ:මිත්තරයකුගේ උතුම් අරමුණ අල්ලාහ්ගේ තෘප්තිය ලබා ගත යුතු ය යන්නයි. හොඳ මිතුරුකම මෙයට සුදුසු අවස්ථාවක් වන්නේ ය.

යහපත් මිතුරුකමේ ප්‍රයෝගන

- කියාමාවේ සෙවණක් නොමැති මත්සරයේ මෙම මිතුරුකම අපට සෙවණක් ලබා දෙන්නේ ය.

“මාගේ මහෝන්තතාවය මත සෙනෙහස දක්වන්නන් කොහි ද? වෙනත් සෙවණක් නැති එම දිනයේ දී; මම ඔවුනට සෙවණ ලබා දෙන්නෙමි.” (අභ්මද්)

- අල්ලාහ් වෙනුවෙන් සෙනෙහස දැක්වූ අය කියාමාවේ දී උසස් තත්ත්වයක් ලබති.

“සමහරු අල්ලාහ්ගේ ගැන්තෙක් වෙති. ඔවුහු වක්තාහු හෝ ප්‍රහදාවරු හෝ නොවෙති. එහෙත් ඔවුන්ට අල්ලාහ් වෙතින් හිමි වන්නාවූ උතුම් තත්ත්වය දැක ප්‍රහදාවරු සහ වක්තාවරු පටා ඊරුහා වෙති. ඔවුහු අල්ලාහ් වෙනුවෙන් ඔවුනාවුන්ට සෙනෙහස දැක් වූ අය වෙති.” (අභ්මද්)

- මිතුදම අපගේ පොරුණය කෙරෙහි බලපායි.

“යහපත් මිතුරන් සමග ඇති අපගේ මිතුරුකම අපට යහපත ගෙනෙන්තාක් මෙන් නරක මිතුරන් සමග ඇති මිතුරුකම අයහපත ම ගෙනෙන්නේ ය.

“හොඳ මිතුරා හා තරක මිතුරාට උදාහරණ කස්තුරි වෙළෙන්දා සහ කම්මල්කරුවාට සමාන ය. කස්තුරි වෙළෙන්දා ඔබ සිරුරෙහි කස්තුරි තැවරිය හැකි ය. නැතහොත් එයින් කොටසක් ඔබට ලබා ගත හැකි ය. නැතහොත් එහි සුවඳ ඔබට විදිය හැකි ය. කම්මල්කරුවාගේ ලිපෙන් ලැබෙන හිනිදිල් ඔබගේ ඇශ්‍රුම් දවා ලිය හැකි ය. නැතහොත් එහි දුම ඔබගේ තාසය දවාලිය හැකි ය. (බූහාරි)

නරක මිතුදම අපහාසයක් ලබා දෙන්නේ ය

ඉස්ලාමීය ක්‍රමවල වෙනස් වූ මිතුරුකම ලොවේ විවිධ ආකාරයේ අපහාස ඇති කරන්නාක් මෙන් ම කියාමාවේ දී පහත තත්ත්වයක් හා දුකක් ගෙන දෙන්නේ ය.

“අහෝ! මට ඇති වූ විනාශය (මා නොමග යැවු ඇය මිතුරුකු කර ගෙන නොතිබුණා නොවේ ද? සැබුවින් ම මිනිසාහට හිතේපද්යෙන් ලැබුණු පසුත් එයින් මහු මා නොමග යැවුවේ ය.” (25:28:29)

මූස්ලිම්වරයකු තම කියාමා ජීවිතය අරමුණු කරගෙන හොඳ මිතුරුකමක් ගොඩ තැගිය යුතු ය. ගුරුවරුන්, ආලිම්වරුන්, උගතුන් වැනි අය සමග මිතුදම ගොඩ නාගා ඔවුනාවුන්ගෙන් හොඳ ප්‍රාර්ථාදරු ඉගෙන අනුගමනය කළ යුතු ය. එසේ ම අල් කුර්ඛානය පාරායනය කිරීම, ඉගෙනීම, සුන්නත් සලාතයන් හා සෞමය ඉටු කිරීම, දික්ර, අව්‍රාදයන්, ආදි සාලීන් වූ අමල් තම මිතුරු හිත්ගත් ක්‍රියාවන් කර ගත යුතු ය. තව ද හොඳ පොත්පත් සගරා ආදිය කියවීම, ප්‍රයෝගනවත් විනෝද ක්‍රියාවල යෙදීම, දේහ ගක්තිය වචවන අභ්‍යාසවල යෙදීම, වැනි ක්‍රියාකාරකම තම මිතුරු හිත්ගත් ක්‍රියා කර ගත යුතු ය

අභ්‍යාසය

වරහන් තුළ දී ඇති ඒවා හාවිත කර පහත වාක්‍ය සම්පූර්ණ කරන්න.

- 1 හොඳ මිතුයාට උදාහරණයකි.....
.....
- 2 අල්ලාහ් වෙනුවෙන් සෙනෙහස දක්වන්නේ.....
.....
- 3 තැග බෝග පුවමාරු කර ගැනීම.....
.....
- 4 පිරිසිදු මිතුරුකම හේතුවෙන් සාමාන්‍ය මිනිසුන් අල්ලාහ්ගෙන් ලබන තත්ත්වය බලා.....
- 5 අපගේ හොඳ අමල් අපට කියාමාවේ දී නිරදේශ ඉදිරිපත් කරයි
.....

(මිතුරුකම වැඩි කරයි. නිරදේශ ඉදිරිපත් කරයි, කස්තුරි වෙළඳා, නඩ්වරු ද ර්වාන් කරති, කියාමාවේ සෙවණ ලබති).

අන් අයට උදුව කරමු

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِلْمِ وَالْعَدْوَانِ

“...තව ද යහපත් පුණාස කටයුතුවලදී ද, බිය බැංකීමන්හාවයේ දී ද, එකිනෙකාට සහාය වනු. පාපකාර (කටයුතු) හා සිමාව ඉක්මවා යාම (කටයුතුවල) ට නූඩ්ලා එකිනෙකාට සහාය නොවනු...”(5:2)

අල්ලාහ් තඳාලා මෙලොට ද, එහි ඇති සියල්ල සමහර නිර්ණායක, පදනමින් මවා පරිපාලනය කරයි. සියලු ජ්‍රීවින් එකිනෙකා මත යැපෙමින් ජ්‍රීවත් විමේ කුමයට ඔහු මවා ඇත්තේ ය. මෙනිසා මවා ඇත්තේ ඉතා උතුම මැටුමක් වශයෙනි. ලොට හොඳ සමාජයක් බිහි කිරීමට අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශ ලබා දී ඇත. මෙම දේව මාර්ගෝපදේශය ඉස්ලාම් ආගම වන්නේ ය.

ඉස්ලාමය පිළිගත් සියල්ලන් ම මෙනිස් සමාජයේ ප්‍රවර්ධනය සඳහා මෙන් ම දියුණුව උදෙසා ද කැපවිය යුතු බව ඉස්ලාම් අවධාරණය කරයි. මෙය මෙම පාඨම ආරම්භයේ ඇති කුරුඛාන් වැකියෙන් (5:2) පෙන්වා දෙන්නේ ය.

මූ:මින්වරයෙකුගේ සියලු ම ක්‍රියාකාරකම් අන් අයට ප්‍රයෝජන ලබා දෙන ඒවා විය යුතු යි. ඔහු තමා වෙනුවෙන් පමණක් නොව අන් අය වෙනුවෙන් ද ජීවත් විය යුතු ය. එවිට ය ඔහුගේ ජීවිතය අර්ථවත් වනුයේ.

“මිනිසුන් අතර සිටින භෞද්‍ය පුද්ගලයා මිනිසුන්ට වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වන්නා ය.”(බධිභකී) යන හදිසයට අනුව, මුස්ලිම්වරයු ජාති, ආගම්, කුල, වර්ණ හේද නොතකා සමාජයට ප්‍රයෝජනවත් මිනිසකු සේ සිටිය යුතු ය යන්න අවබෝධ කරයි.”

අල්ලාභ්තආලාට වඩා ප්‍රියමනාප තැනැත්තා, මිනිසුන්ට ප්‍රයෝජනවත් වන්නා ය. මුස්ලිම්වරයුගේ සිතෙහි සතුට ඇති කිරීම, ඔහුගෙන් දුක ඉවත් කිරීම, ඔහුගේ ගෙරු බේරිම, ගොරවය රැකිම, යහපත පනවා අයහපත වැළැක්වීම, මහමාරගයේ ඇති ගල්මුල් ඉවත් කිරීම, අන්ධයන්, බිහිරන්, ගොජවන් වැනි අයට උද්‍යුති කිරීම, පිපාසයෙන් සිටින්නන්ට ජලය පෙවීම, කුසගින්නෙන් පෙළෙන්නන්ට කැම දීම, බෙලහිනයන්ට උරදීම, ආදි සියල්ල අල්ලාභ්ගේ සෙනෙහස ලබා දෙන ක්‍රියාවන් ය.

“තමා කැමති දෙය තම සහෝදරයා වෙනුවෙන් ද කැමති වන තෙක් ඔබගෙන් කිසිවකු සැබැ විශ්වාසවන්තයා නොවනු ඇත. (බූහාරි, මුස්ලිම්)

සමාජයේ සිටින අනාථයින්, වැන්දුමුවන්, ගාරිරික උගතා ඇති අය, දුගින්, කාන්තාවන්, බාලයින් වැඩිහිටියන් වැනි දුර්වලයින් සුරකිය යුත්තන් වනවා. ඔවුන් සමග ආදර කරුණාවෙන් හැසිරිය යුතු ය. ඔවුන් පහත් කොට හෝ බරක් වශයෙන් හෝ නොසැලකිය යුතු ය. ඔවුහු අල්ලාභ් ආසන්නයේ ගොරවයට පාතු වුවෙයි ය.

“තව ද, අල්ලාභ්ට අවනත වන්න. ඔහුට කිසිවක් සම නොකරන්න. තව ද, මවිඡියන්ටත් කිටුව තැදැයින්ටත්, අනාථයන්ටත්, දුගින්ටත්, අසල්වැසි තැදැයින්ටත්, ගමනක යෙදෙන්නන්ට හෝ මගින්ටත් අසල්වැසි තැදැයින් නොවන අයටත්, (ගමන් බිමන් හා රැකියාවල යෙදී සිටින්නන්ටත්) මිතුරන් ව සිටින්නන්ටත්, ඔබ ලග සිටින වහැලුන්ටත් ආදරයෙන් උද්‍යුත උපකාර කරන්න. සැබැවින් ම අල්ලාභ් ආචම්බරකාරයන්ටත්, අතවකා උචිගු අයටත් ලෙංගතු නො වෙයි.” (4:36)

ඔබට උද්‍යුත කරනු ලබන්නෙන් කැම බීම දෙනු ලබන්නෙන්, ඔබ අතර සිටින්නා වූ දුර්වලයින් හේතුවෙනි. (අඩු දාවුද්)

අල් කුරුආනය විවිධ ස්ථානවල ඉබාදත් කරන ලෙස පවසා යහපත් ක්‍රියාවන් කරන්නැයි පවසයි. “රමාන්ධාරිනි, ඔබ රැකු: කරන්න. සූජ්ද් කරන්න. යහපත් ක්‍රියාවල යෙදෙන්න. ඔබ ජය ලබන්නේ ය.”(අල් කුරුආන් 22: 77)

“විසඹුම් දිනය අසත්‍ය යැයි සලකන්නා දෙස ඔබ බැලුවා ද? ඔහු අනාථයින් පන්නා දමයි. දුෂ්පත්ත්තට ආහාර දෙන්න යැයි ඔහු පොලඹවනු ලබන්නේ නැත.” (107: 1 - 3)

නැමදුම් හා වත් පිළිවෙත්වල යෙදීම මෙන් ම සමාජයේ සිටින දුර්වලයන් වෙනුවෙන් වැඩ කිරීම ද වගකීමකි. එකක් හැර අනෙක පමණක් කළේ නම්, කිසි විටෙකත් ක්‍රියාමාවේ දී ජය අත් තොවන්නේ ය. ඉස්ලාමිය සමාජයේ සිටින කිසිදු සාමාජිකයකු අත් තොහරිනු ලැබිය යුතු ය.

“සියල්ලන්ගේ ම සැප දුක්වලට සහභාගි විය යුතු ය. එමගින් පමණි සමාජයේ සංවිධානාත්මක බව හා ස්ථාවර බව රැකෙන්නේ. ඒ නිසා නඩ සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් මුස්ලිම් සමාජය සිරුරකට සමාන කළේ ය.

“එකිනෙකාට සෙනෙහස දැක්වීමේ දී හා කරුණාව දැක්වීමේ දී මුස්ලිම්වරුන් එක් සිරුරකට සමාන ය. එහි එක් කොටසක් රෝගවුවත් අනෙක් අවයව ද ඇහිරි සිටිමින් (ලිණෙන් පෙළී) එම දුකෙහි කොටස් කරුවක වන්නේ ය. (බූහාර මුස්ලිම්)

එක් මුස්ලිම්වරයෙක් අනෙක් මුස්ලිම්වරයාගේ සොයුරා ය. ඔහු අනෙක් මුස්ලිම්වරයාට අසාධාරණයක් නො කරයි; ඔහු අසරණ නො කරයි. (බ්‍යාරි, මුස්ලිම්)

මුස්ලිම් වූ අයකු අනික් සොයුරාට ප්‍රයෝගනවත් අයකු ව ජ්වත් වන විට ඔහුගේ සිත පුළුල් වන්නේ ය. කැදරකම ඉවත් වන්නේ ය. අල්ලාහ්ගේ ආදරය හා කරුණාව හිමි වන්නේ ය. කියාමාවේ දුක් වේදනාව ඉවත් වන්නේ ය.

"කවරකු මුස්ලිම්වරයකුගේ දුක් වේදනා ඉවත් කර ඔහු සතුටට පත් කරන්නේ ද, අල්ලාහ් කියාමා දිනයේ දී ඔහුගෙන් එම දුක් වේදනා ඉවත් කර ඔහු සතුටු කරන්නේ ය. (බ්‍යාරි මුස්ලිම්)

අභ්‍යාසය

1. මුස්ලිම්වරුන් අතර වෙනසක් නොපවතින අයිරින් අන් අයට උද්වු කළ යුතු බව පෙන්වන හදීසය සඳහන් කරන්න.
2. මිනිසුන් ට ප්‍රයෝගනවත් වන අයකු ලෙස ජ්වත් විම පිළිබඳ උදාහරණ පහක් ඉදිරිපත් කරන්න.
3. සමාජය විසින් සුරකිය යුතු දුබලයන්ගේ ලැයිස්තුවක් ඉදිරිපත් කරන්න.
4. නඩ සල්ලලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා මුස්ලිම් සමාජය සිරුරේ අවයවවලට සමාන කර තිබීමේ හේතුව පහදන්න.

ଅନ୍ତର୍ଜାଲ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଓ ସିମ୍ବଲ୍ ପାଠ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପରିଚ୍ୟା

**يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوهَا وَتُسَلِّمُوهَا
عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ**

“විශ්වාසවන්තයි! ඔබගේ නිවෙස් හර (අන්) නිවාසවලට එහි (නිවසෙහි) ඇත්තන්ගේ අවසරය ඇති ව, නිවැයියන්ට සලුම් නොපවසන තෙක් (විතුලට) ඇතුළු නොවන්න. (ලියේ හැයිරල) ඔබලාට යහුණතක් ම ලේ. ඔබලා යහ උපදේශය ලැබීමට (මෙය ඔබලාට පවසනු ලබයි)” (24:27)

සයියාබ් ආමීර යන දෙදෙනා අඟ යහළවේ ය. ඔවුනු දෙදෙනා ම නොවරදවා ම පාසල් යති. පන්ති කාමර කටයුතුවල දී මොවුනු දෙදෙනා ම ඉදිරියෙන් සිටිති. සයියාබ් තම පියාගේ අසනීපය තිසා උපකාර කිරීම පිණිස එදින පාසලට නො ගොස් සිටියේ ය. තම මිතුරා පාසලට නොපැමිණීම ආමීරට ගැටලුවක් වූයේ ය. මවට කරුණු කි ආමීර සයියාබ්ගේ ගෙදරට ගියේ ය. නිවසේ දොර කරමක් ඇර තිබුණි. ආමීර නිවසට එක් වර ම ඇතුළු නොවී පැත්තකට වී සිට ඇතුළට ඇහෙන සේ සලාම් තුන් වරක් ම කිවේ ය. පිළිතුරක් නොලැබුණු අතර කිසිවෙකු පිටතට නොපැමිණි බැවින් මහු ආපසු යන්නට සූදානම් වූයේ ය. එවිට නිවස තුළින් භඩක් ඇසුණි.

සයියාබ්: අස්සලාමු අලයිකුම්. ආම්ර ඇයි ගේ ලගට ඇවිල්ලත් ඇතුළට නැවිත් ආපහු යන්නේ ?

ଆମ୍ରି: ଏ ଅଲାଦୀକୁମି ଜଳାମ, ଓବାତ ଜଳାମ କିମିଲା. ପିଲିନ୍ଦରଙ୍କ ନୈତି ନିଃସା ଆପଣ ଯନ୍ତିର ହୁର୍ଦୁଣ୍ଣୁ.

සයින්: මේ අලුත් කතාවක්නේ? වෙන දා අපේ ගෙදර ආවා ම සලාමි කියාගෙන ගෙට ඇතුළු වෙනවා නේද? එසේ ම එන්ත තිබුණා නේ?

- ආම්ර:** සයියාබි! අද ඉස්ලාම් පාඨමේ දී මම මේ පිළිවෙත ඉගෙන ගත්තා. අන් අයගේ නිවසකට ගියා ම අප අනිවාර්යයෙන් ම තෙවරක් සලාම් කියා ඇතුළුවීමට අවසර පැතිය යුතු සි. අවසර නොලැබුණා ම ආපහු යා යුතු සි. යැයි ගුරුතුමා කියා දුන්නා. ඒ පිළිවෙත තමා මම දුන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු සි. එසේ නොකිරීම පාපයක් නේද?
- සයියාබි:** ඔව්! ඔබ හොඳ දෙයක් මටත් කියා දුන්නා.
- ආම්ර:** ඔබ ඇයි අද පාසලට නාවේ? ඒක දැන ගන්න ආවේ.
- සයියාබි:** අද උදේ හඳිස්සියේ ම තාත්තාට අසනීප වුණා. තාත්තා එක්ක රෝහලට ගියා දැන් විකක් හොඳයි. අල්හම්දුල්ලාහ්!
- ආම්ර:** ඔබගේ පියාට අල්ලාහ් හොඳ ගිරිර සෙංඩා ලබා දෙන්වා!
- සයියාබි:** ඔබ ආපු එක මට සතුවක්. අද ඉස්ලාම් පාඨමේ දී තව මොනවා ද ඉගෙන ගත්තේ?
- ආම්ර:** අනික් අයගේ බඩු බාහිරාදිය ඒ අයගේ අවසරයක් නැති ව භාවිත නොකළ යුතු සි කියා ඉගෙන ගත්තා. අන් අයගේ නිවසට ඇතුළුවන විට ඔවුන්ගේ අවසරය ලබා ඇතුළුවීම, ආදිය පිළිබඳ ව ඉගෙන ගත්තා. අපේ එහිනෙදා ජීවිතයේ අප නොදැනුවත් ව සිදුවන මේ වගේ වැරදි අඩුපාඩිකම් ගැන කියලා දුන්නා.
- සයියාබි:** අනික් අයගේ බඩු බාහිරාදිය පාවිච්චි කරන්න ඒ අයගේ අවසරය නැමුව විට ම ලබා ගන්න ඕනෑද?
- ආම්ර:** අපේ ගෙදර, පාසල, පන්ති කාමරය වගේ කොහො සිටියත් අපි අනික් අයගේ බඩු බාහිරාදිය ඒ අයගේ අවසරය ඇතිවයි පාවිච්චි කරන්න ඕනෑද. එහෙම අවසර නැති ව භාවිත කිරීම හරාම්. අපි අනවසරයෙන් අන් අයගේ ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන කොට විවිධ අයහපත් ප්‍රතිඵල ඇතිවෙන්නට ප්‍රශ්නන්දී. සමහර අවස්ථාවල මිතුරන් හා නැදැයින් අතර විරෝධය ද ඇති

වෙන්න පුළුවනි. අන් අයගේ ද්‍රව්‍ය හාවිත කරන විට, ඉස්ලාම් ඉතා පරිස්සම් කටයුතු කළ යුතු බව ද, සඳහන් වන බව ගුරුතුමා සාධක සහිත ව පැහැදිලි කළා.

සයියාබි: ඔව්! පසුගිය සතියේ අපේ හටස පන්තියේ දී ඒ වගේ සිද්ධියක් සිදුවුණා. රලින්ගේ පැන ඔහුගේ අවසරය තැකි ව ගත් වසීම් ඒක අල්ලපු පන්තියේ රිංචට දුන්නා. ඒත් ඒකට ඔහු අවසර ගත්තෙත් නැ. රිංචට ඒ ගැන කිසිවක් කිවුවෙත් තැහැ. ඒ හින්දා රලින් තරහ වී ගුරුතුමාට පැමිණිලි කළා. ගුරුතුමා ඒ ගැන විමසා ප්‍රසිද්ධියේ ප්‍රශ්න කරන විට, පන්තියේ ඉගෙන්වීම් කටයුතු වලට බාධා වුණා. ඒ අතර ගේ මිතුරන් වූ රලින් හා වසීම් කතා බහ කිරීම ද නතර කළා

ආමිර: ඉස්ලාම් ගුරුතුමා ද පන්ති පරිසරය හා නිවෙස් පරිසරය ආදියේ සිදුවන මෙවැනි සිද්ධින් රසක් පෙන්වා දුන්නා. අවසරය තොමැති ව අයකුගේ ද්‍රව්‍ය ගැනීම නිසා කොඩය වැඩිවෙනවා. අයකු අන් අය කෙරෙහි සැක කරයි නම් ඔවුන් අතර බැඳීම දුරස් වෙනවා. තොසන්සුන් තත්ත්වයක් හා කළබලකාරී පරිසරයක් බිජි වෙනවා. එම නිසා ඉතා කුඩා දෙයක් වුවත් අදාළ අයගේ අවසරය ඇතුව ලබා ගත යුතුයි. හදිසි අවස්ථාවක

දී අවසරයක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වූ විටක, පසුව ඔහුට දැනුම් දීමට ඉදිරිපත් විය යුතුයි. එහෙම කරන්නේ තැත්තම් එය නොරක්ම කිරීමකට සමාන වෙනවා කියා ගුරුතුමා කියා දුන්නා.

සයියාබි: අපගේ කිවිටු තැයන් හා මිතුරන්ගේ නිවෙස්වලට යන විටත් ඇතුළුවීමට අවසර ගන්න ඕනෑද?

ආම්ර: අපි කාගේ නිවසට ගියත් සලාම් කියා අවසරය ලබා ගන්න ඕනෑද. තුන් වරක් අවසර ඉල්ලු විට දී ත් අවසරය ලැබුණේ තැතිනම් ආපසු හැරිය යුතු බවයි ඉස්ලාම් අපට කියා දී තිබෙන්නේ.

සයියාබි: ගුරුතුමා මෙයට කිසි යම් එතිනාසික සාධක ඉදිරිපත් කළා ද?

ආම්ර: ඔව්, අල් කුරුආනයෙන් හා නඩි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ ජ්විතයෙනුත් ලස්සන උදාහරණ ඉදිරිපත් කළා.

“විශ්වාසවන්තයිනි! ඔබට ඔබගේ නොවන වෙනත් නිවෙස්වලට ඇතුළුවීමට අවශ්‍යතාවක් ඇති වූවා නම්, එම ගෙවල්වල සිටින අයගෙන් ඔබ තුන්වතාවක් අවසර ඉල්ලා එම නිවෙස්වල සිටින අයට, සලාම් පවසන තෙක් (ඒවාට) ඇතුළු නොවන්න (24:27)

“අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන්, සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම් තුමා ඔබගෙන් අයකු තෙවරක් අවසර ඉල්ලා ඔහුට අවසර නොලැබුණු විට ඔහු ආපහු හැරුණදෙන්” යැයි පවසා ඇත. (බූහාරි)

සයියාබි: අප යම් දෙයක් පාරේ හෝ පොදු ස්ථානයකින් අහුලා ගත් විට එය අනවසරයෙන් හාවිත කළ හැකි ද? මෙයට ගුරුතුමා පැහැදිලි කිරීමක් කළා ද?

ආම්ර: මේ පිළිබඳ ව නොදා දීමක් ගුරුතුමා ලබා දුන්නා අප පොදු ස්ථානයකින් හෝ මහජාරේ තිබේ යමක් ඇහින්ද නම් එය එතැන ම අතහැර එන්න ඕනෑද. තැතනොත් අයිතිකරු සොයා බාර දෙන්න ඕනෑද.

සයියාබ්: ජ්‍යෙෂ්ඨ කළු හයිරන්! ආමේ ආ හිත්දා මම ගොඩක් කරුණු දැන ගත්තා. අපි ඉගෙන ගත්ත කරුණු අපගේ ජ්විතයේ දී අනුගමනය කර ආනිගෘහ ලබමු. ඉන්මා අල්ලාහ්!

අභ්‍යාස

1. අපට අයත් නොවන යමක් හාවිත කිරීමට සිදු වූවා නම් අප කුමන කුම අනුගමනය කළ යුතු ද යන්න කෙටියෙන් පවසන්න.
2. අන් අයගේ බඩු බාහිරාදිය පවසර නොමැති ව හාවිත කිරීම නිසා ඇතිවන විපාක ලැයිස්තු ගත කරන්න.
3. පොදු ස්ථානවලින් සොයා ගන්නා දේවලට කුමක් කළ යුතුදැයි කෙටියෙන් ලියන්න.
4. අන් අයගේ නිවෙස්වලට ඇතුළු වීමට පෙර අප අනුගමනය කළ යුතු පිළිවෙත් පිළිවෙළින් ලියන්න.

අල්ලාහ්ගේ ආගම

وَاللَّذِينَ يُؤْمِنُونَ إِعْمَالًا أُنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْأُخْرَةِ هُمْ يُوقَنُونَ

“තව ද නුඩි වෙත පහළ කළ දෑ (අල්කුරානය) ගැන ද, නුඩිට පෙර (පැමිණියාව වක්ත්වාවරණ්ට) පහළ කළ දෑ ගැන විශ්වාස කරන්නා වූ ද, තව ද පරමාන්ත දිනය ගැන තරයේ ම විශ්වාස කරන්නා වූ ද, (බිය භා බැතිමත් අය වෙති....” (2 : 4)

මිනිසුන්ට යහමග පෙන්වීම සඳහා අල්ලාහ් විසින් පහළ කරනු ලැබූ ඒවා ආගම නම් වේ. මුස්ලිම් වූ අයකු මෙවා ගැන විශ්වාස කිරීම තුළින් ඔහුගේ රෝගය සම්පූර්ණ වන්නේ ය. ආගම සහ සුහුණ් පිළිබඳ විශ්වාස කිරීම මුස්ලිම්වරුන්ගේ ලක්ෂණවලින් එකක් බව අල් කුරානය පෙන්වා දෙන්නේ ය.

“(මුහම්මද් සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමණි) ඔබට පහළ කළ මේ ආගම භා ඔබට කළින් සිටි අයට පහළ කළ ඒවා ද ඔවුහු විශ්වාස කරති. කියාමාව ද දැඩි ව විශ්වාස කරති.” (2:4)

අල්ලාහ් පහළ කළ ආගම වශයෙන් අල් කුරානයේ දක්වා ඇති ආගම් ගණන හතරකි. ඒවා විවිධ කාලවකවානු අනුව විවිධ නැව්වරුන්ට විවිධ භාෂාවලින් පහළ කර ඇත.

මෙම ආගම්, ඒවා පහළ කරනු ලැබූ නැව්වරුන් භා ඒවා පහළ කරනු ලැබූ භාෂා ආදිය ගැන පහත පදනයෙන් අපි දැන ගනිමු.

තවිරාත්	මුසා	අබරානි
සබර්	දාවුද්	යුනානි
ඉන්තල්	ඊසා	සුරයානි
ගුරකාන්	මුහම්මද්	අරබානි

ඒ අතර සූහුණ් ද මිනිස් ජීවිතයට මග පෙන්වන ඒවා වූයේ ය. සූහුණ් යනු ආගම (දේව අණ) වන්නේ ය. සූහුණ් ලබාදුන් නඩ්වරැන් සහ ඔවුන්ට පිරිනමන ලද ප්‍රමාණ පහත දැක්වේ.

නඩ් මූසා අලයිහිස්සලාම් තුමාණන් ව ආගම් හා සූහුණ් ලබා දෙන ලදී. සියලු ආගම් සහ සූහුණ් මගින් දේශනා කළේ ඒක දේව ප්‍රතිපත්තිය ය. ඒවා මිනිස් ජීවිතයට මග පෙන්වන ඒවා වූයේ ය. අවසාන ආගම වන අල් කුරුඳානය, ජීවිතයට අවශ්‍ය සියලු ම කරුණු හා නීති රිති ඇතුළත් කර ඉස්ලාමය සම්පූර්ණ කළේ ය.

අල් කුරුඳානය හැර අනෙක් කිසි ම ආගමක් එහි අල්ලාහ් විසින් පහළ කළ නියම අයුරින් හෝ එහි මුල් ආකාරයෙන් හෝ නොමැත. ඒවා මිනිසුන් විසින් විකෘති කරනු ලැබ ඇත. එහෙත් අවසන් ආගම වන ඉස්ලාමය කිහිදු වෙනස්කමකට හෝ විකෘති කිරීමකට හෝ හාජනය නොවී පවතී. අවසන් දිනය තතක් එය ආරක්ෂා කිරීමේ වගකීම අල්ලාහ් බාරගෙන ඇත.

"සැබැවින් ම අල් කුරුඳානය පහළ කළේ අප ය. එය ආරක්ෂා කරනුයේ ද අප ය."(15:9)

පෙර ආගම් පහල කළ හාජා අද හාවිතයේ නැත. එහෙත් අවසාන ආගම වන ඉස්ලාම් පහල කළ හාජාව අද ද එලෙසින් ම පවතී. කෝරී ගණන් ජනයා එම හාජාව අද හාවිත කරති.

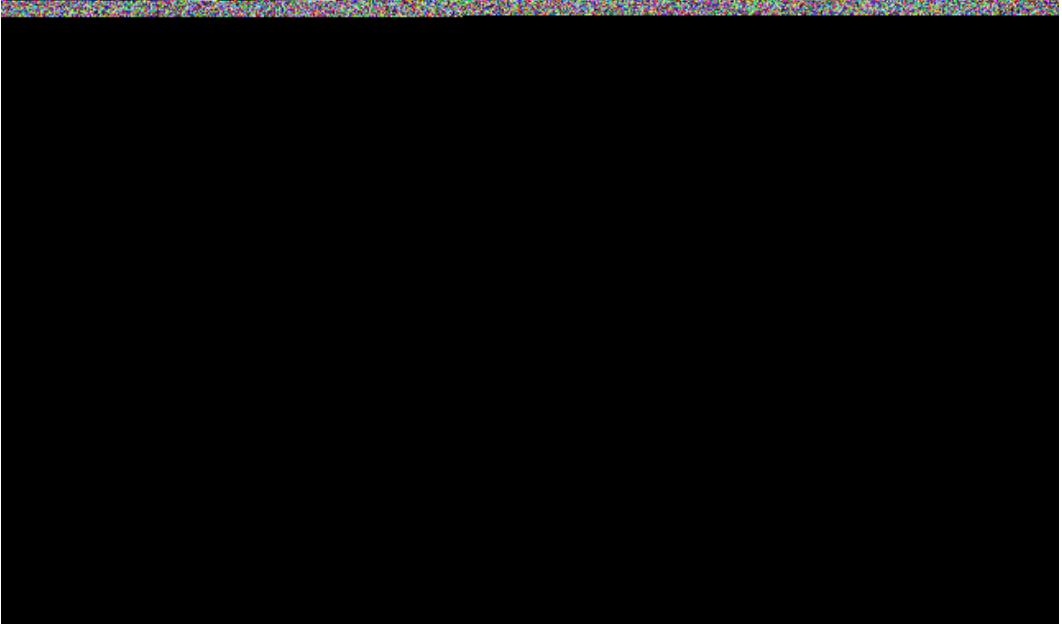
අල් කුරුඳානය අල්ලාහ් ක්‍රමක්‍රමයෙන් පහල කරනු ලැබූ ආගම වන්නේ ය. එහි කිසිදු පෙර හෝ පසු මතහේද හෝ නොගැළපෙන කරුණු හෝ නොමැත. ලයාන්විත වූ හඩකින් හා තුළතුන්ට පවා වටහා ගත හැකි හාජා ගෙයියකින් එය පහල කරනු ලැබූ ඇත. අල් කුරුඳානය ලොව සඳහා පහල කරන ලද පොදු ගුන්ථයකි. එය ප්‍රායෝගික ය. අවසන් ආගම වන අල් කුරුඳානය විශ්වාස කිරීමත් එය අනුගමනය කර ජ්‍රීවත් වීමත් අපගේ යුතුකම වන්නේ ය.

අනුශාසනය

පහත ප්‍රකාශ හරි වැරදි ලකුණු කරන්න.

1. අල් කුරුඳානය අල්ලාහ්ගේ කළාමය වේ. ()
2. ඉන්ඡල් ආගම එහි පාරිගුද්ධ ආකාරයෙන් ආරක්ෂා කරනු ලැබූ ඇත. ()
3. සඛුරු ආගම නඩි මූසා අලයිහිස්සලාම් ක්‍රමාට පහල කරන ලදී. ()
4. අල් කුරුඳානය මගපෙන්වනුයේ ජ්‍රීවිතයේ සමහර කරුණු සඳහා පමණි. ()
5. ආගම පහල කරනු ලැබූ හාජාවලින් සුර්යානි හාජාව හාවිතයේ පවතී. ()
6. ආගම් සහ සුහුල් පහල කරන ලද්දේ මූසා අලයිහිස්සලාම් ක්‍රමාට පමණි. ()

සුරා අල් කද්දර

සුරා අල් කද්දර අල් කුරුආනයේ 97වන පරිචේෂ්‍යයයි. මෙය පහළ කරනු ලැබුවේ නඩී සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ මක්කා ජීවිත කාල වකවානුව තුළ නිසා මෙය මක්කි සුරාවකි. ආයත් පහකින් යුත්ත මෙම සුරාව කිසි යම් කරුණෙක් පිළිබඳ අදහස ඉදිරිපත් කරන කුඩා සුරාවකි.

මේ සුරාවේ අදහස පහත දැක්වේ.

1. සැබැවින්ම අපි මෙම අල් කුරුආනය (ඉතාමත් උතුම් වූ) ලයිලතුල් කද්දර යන රාත්‍රියක දී පහළ කළේමු.
2. නඩීතුමනි, මෙම උතුම් වූ රාත්‍රියේ වැදගත්කම ඔබ දීන්නවා දී?
3. උතුම් වූ මෙම රාත්‍රිය දහසක් රාත්‍රින්ට වඩා උසස් ය.

4. එහි මලාඉකාවරු (ජ්බරීල් ආදිය) රැඟ් ද තම දෙවියන්ගේ අණ පරිදි (සිදුවිය සූත්‍ර) සියලු ම කටයුතු සමග පහළ වෙති.

5. විමුක්තිය ඇති වේවා. (මෙම රාත්‍රියේ සුවිශේෂත්වය) උදෑසන තෙක්. (පවතින්නේය.)

මෙහි දී කරුණු දෙකක් ඉදිරිපත් කරන්නේ ය.

(i) අල් කුරානය ලයිලතුල් කද්ද්‍ර යන රාත්‍රියේ පහළ කරනු ලැබේම

(ii) ලයිලතුල් කද්ද්‍ර යන රාත්‍රියේ වැදගත්කම

ප්‍රථම අදහස සූරා බකරාවේ පහත වැකියෙන් පැහැදිලි කෙරෙන්නේ ය.

“රම්ලාන් මාසය කොතරම් පාරිගුද්ධ ද යන් සංඝ්‍ර මාර්ගය පෙන්වන අල්කුරානය (ආගම) පහළ කරනු ලැබුයේ එම මාසයේ දී ය. එය (යහපත හා අයහපත වෙන්කොට දක්වා සංඝ්‍ර මාර්ගය පැහැදිලි කළ හැකි වැකි ඇතුළත් එකක් ද වන්නේ ය.” (2: 185) දෙවන අදහස පළමු අදහස හා එක්කොට සූරා අද් දුහාන් සමග පහත සූරාව පෙන්වා දෙයි.

“හාමේම, පැහැදිලි මෙම ආගම මත දිවුරා සැබැවින් ම මෙය ඉතාමත් හාගෘහවන්ත වූ (ලයිලතුල් කද්ද්‍ර යන) එක් රාත්‍රියක් (ප්‍රථම වතාවට) පහළ කරනු ලැබ සැබැවින් ම අප (මේ මගින් බිය ගන්වා අවවාද කරන්නෙමු. සැබැවින් ම සියලු කටයුතු අපගේ අණ පරිදි (තීරණය කර) බෙදා දක්වනු ලබන්නේ එහි දී ය.”(44 : 1-4)

“ලයිලතුල් කද්ද්‍ර” යන රාත්‍රිය කවර රාත්‍රියක් පෙන්වා දෙන්නේ දැයි ස්ථීර වශයෙන් කිව නොහැකි ය. එය දැන්වීම සඳහා නැඩ සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පැමිණි විට, පුද්ගලයේ දෙදෙනෙක් අඛඛබර කර ගනීමින් සිටියහ. එහෙයින් එය නැඩ තුමාට අමතක කරවන ලදී. ඒ නිසා, මෙය ඔබට යහපතක් ම වනු ඇත. එම නිසා රාමලාන් මාසයේ 29, 27,25,23,21 යන මත්තේ රාත්‍රියක දී සොයන්න (ඛුහාරි) යැයි නැඩ සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා පවසා ඇත. රාමලාන් මාසයේ අවසාන රාත්‍රි 10යේ එනම් මත්තේ දිනවල (21, 23,25,27,29) රාත්‍රි හෝ රාමලාන් මාසයේ කිසි යම් රාත්‍රියක් යන විවිධ අදහස් ද ඇත. එම නිසා රාමලාන් මාසය සූරා ම එය බලාපොරොත්තුවෙන් ක්‍රියා කිරීම යුතාන්විතය.

“කවරකු උතුම් වූ එම රාත්‍රිය - විශ්වාසයෙන් හා බලාපොරොත්තුවෙන් නැමුදුම් හා වත්පිළිවෙත් කරමින් ගත කළේ ද ඔහුගේ පෙර හා පසු පවි යන සියල්ල කමාකෙරෙන්නේ ය.” (ඩුභාරි) යැයි තබාතුමා පැවසීය. “අල්ලාභගේ දූතයාණෙනි, මම ලයිලතුල් කද්ද් රාත්‍රිය ලැබුවේ නම් කුමක් කළ යුතු දයි අයකු ඇසු විට. **اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفْوٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِي**” දෙවියනි, ඔබ සමාව දෙන්නා ය. සමාව යදින්නන්ට කැමැත්තේ ය. එම නිසා මගේ පවිච්ච සමාවන්න.” (තිරමිදී - අහමද්) යැයි පවසන ලෙස පිළිතුරු දුන්හ.

එපමණක් නොව රාමලානයේ අවසාන දින දහය ලැගා වූ විට තබා සල්ලලාභු අලයිහි වසල්ල්ම් තුමා ලොකික කටයුතුවලින් බැහැර ව රාත්‍රි කාලය සලාතය වැනි යහ නැමුදුම මගින් ගෙවයි. තම පවුලේ අය ද ඒවා කෙරෙහි පොලුණුවති.

‘ලයිල්’ යනු රාත්‍රිය යන අර්ථය ද ‘කද්ද්’ යන්න තීරණ කිරීම සැලසුම් කිරීම, මහන්තත්වය, ඉවසීම යන අදහස ද ගෙන දෙන්නේ ය. එම නිසා මෙම රාත්‍රියේ දී ජ්ධිරිල් අලයිහි ස්සලාම් තුමා ද, අනෙකුත් මලක්වරු ද, අල්ලාභගේ සැලැස්ම හා තීරණයට ද අනුකූල ව පොලාවට බසිති. “මින්කුල්ලි අම්රින්” යන සම්බන්ධය මෙය විදහා දක්වන්නේ ය. දෙවිලොව හා මනුලොව අතර මලක්වරුන්ගේ සම්බන්ධය එම රාත්‍රිය පූරා උදෑසන වන තෙක් පවතින්නේ ය.

මෙම රාත්‍රිය මාස දහසකට වඩා උතුම් ය යන්නෙහි අදහස මෙම රාත්‍රියේ කරන යහක්‍රියා මාස 1000ක් මුළුල්ලේ කළ යහ ක්‍රියාවනට සමාන වන බවය. සමහර මුළුස්සිරින්වරුන්ගේ අදහස අනුව මාස 1000ක් යනු සංඛ්‍යාවක් නොව අතිවිශාල යන අදහස ප්‍රකාශ කරන්නති.

එහෙයින් මෙම සූරාව නිසි පරිදි පාරායනය කර එයින් අවධාරණය කරන අදහස විශ්වාස කර ක්‍රියා කරමු.

අභ්‍යාසය

1. කෙටි පිළිතුරු සපයන්න

අ. අල්කුර්ජානය පහළ කළ රාත්‍රිය හැඳුන්වන්නේ කෙසේ ද?

ආ. එම රාත්‍රිය කොපමුණ කාලයකට සමාන වේද?

ඇ. ලයිලතුල් කද්දර යන රාත්‍රිය බලාපොරොත්තු වන්නේ කවර දිනවල ද?

ඈ. ලයිලතුල් කද්දර හි පාරායනයට නිරදේශ කළ දුජාව ලියන්න.

ඊ. එම රාත්‍රියේ දී අපට කළ හැකි යහකියා කිහිපයක් සඳහන් කරන්න.

2. පහත අරාබි වැකිවල තේරුම ලියන්න.

لِيَلَةُ الْقَدْرِ

أَلْفِ شَهْرٍ

حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

ක්‍රියාකාරකම්

සූරතුල් කද්දරය නියමාකාරයෙන් පරායනා කර පෙන්වන්න.

සුරා අල් අලක්

පළමු වැකි පහ

ජාතිලියා සමාජය අනාවරයන් හි ගිලි පැවැතුණි. නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ එය පිළිකුල් කළහ. මෙය වෙනස් විය යුතු ය, යන සිතුවිල්ල සහිත ව තනි ව කළේපනා කරමින් හිරා ගුහාවෙහි නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ කල් ගත කළේ ය. මේ අතර දිනක් ජ්බිරිල් අලයිහිස්සලාම් තුමාණෝ එක්වරම එහි පෙනී සිට “පාරායනය කරනු මැති!” යැයි පැවසුහ. එවිට නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා මම පාරායනයට නොදත්තෙමි සි කිහි එවිට ජ්බිරිල් අලයිහිස්සලාම් තුමා නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා තදින් වැළඳගෙන “පාරායනය කරනු මැති!” යැයි පැවසී ය. එවර ද නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා තමා පාරායනය කරන්නට නොදත්නා බව පැවසී ය. මෙසේ තෙවරක් ම සිදු විය. ඉන් පසු ජ්බිරිල් අලයිහිස්සලාම් තුමාණෝ සුරා අලක් හි පළමු වැකි පහ පාරායනය කර පෙන්වුන. වහිවල ආරම්භය මෙය වන්නේ ය.

- (නබ්තුමනි) ඔබගේ රඛ්‍යාගේ ගුද්ධ වූ නාමයෙන් පාරායනය කරනු මැතිවි. ඔහු (කුමන ආකාරයේ අයකු ද යන්) සියල්ල මැවිචේ ඔහු වන්නේ ය.
- ලේකැවියකින් ඔහු මිනිසා මැවිචේ ය.
- (තව ද) පාරායනය කරන්න ඔබගේ රඛ්‍යා ඉතා ම ඇහිමානවත් ය.

- මහු කුමන ආකාරයේ අයකු ද යත් පන්හිද හාවිතයෙන් ලිඛීමට ඔහු ඉගැන්වූයේ ය.
- මිනිසාට ඔහු නොදත් (සියල්ල) ඉගැන්වූයේ ය.

තේරුම	අරාබි පදය
පාරායනය කරනු මැන, කියවනු මැන, ඉගෙනගනු මැන, වීමසා බලනු මැන	اَقْرَا
මබගේ දෙවියන්ගේ නාමයෙන්	بِاسْمِ رَبِّكَ
මිනිසා මැවිච්චා ය.	خَلَقَ الْإِنْسَانَ
ලේ කැටියකින්	عَلَقٌ
මබගේ දෙවියා අභිමානවත් ය	وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ
පන්හිද මගින් ඉගැන්වූයේ ය.	عَلَمَ بِالْقَلْمِ
මිනිසාට ඉගැන්වූයේ ය	عَلَمَ الْإِنْسَانَ
නොදන්නා දේ	مَا لَمْ يَعْلَمْ

අල් කුරුජානයේ පළමු ව පහළ කරනු ලැබූ වැකියෙන් කියවෙන්නේ රඩ්බූගේ නමින් පාරායනය කරන අයුරු ඉගෙන ගන්නා ලෙස අණ කරන්නේ ය. ලේකාට මගපෙන්වීම සඳහා අල්ලාහ් තෝරා ගත් දූතයා මුහුමමද් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් අල්ලාහ් සමග සම්බන්ධ වන පළමු අවස්ථාවේ ම ඔහුගේ නමින් පාරායනය කරන ලෙස අණ කෙරන්නේ ය.

අල්ලාහ් “මැවුම්කරු ය” යන්න ප්‍රථමයෙන් පොදුවේ පවසා පසු ව මිනිසා මැවු බව පවසන්නේ ය.

මවගේ ගරහාඡයේ මිනිසා අලක් යන අවස්ථාවේ ඇලි පැවතියේ ය. පසු ව අල්ලාහ්ගේ අනුග්‍රහයෙන් එම අලක් කුමයෙන් වැඩි මිනිස් රුවක් ලැබූවේ ය. මෙය අල්ලාහ්ගේ ගක්තිය හා ඔහුගේ දායාව විදහා දක්වන්නේ ය. ර් ලැය වැකිය පන්හිද ගැන කතා කරන්නේ ය. මිනිස් ජ්විතයේ අධ්‍යාපනය

සඳහා මුල් වන්නා වූ දෙය වශයෙන් ද පුළුල් ව කතා කරනු ලබන්නා වූ දෙය වශයෙන් ද එය හැඳින්වීය හැකි ය. එම නිසා පන්හිද භාවිතයෙන් ඉගැන්වීම ආරම්භ කළ අල්ලාහ් අහිමාත්වත් යැයි අල් කුරුආනය පවසන්නේ ය.

අල්ලාහ් සියල්ල දත් අයෙකි. මිනිසා කිසිවක් තොදැන සිටියේ ය. මිනිසාට අවශ්‍ය සියල්ල උගන්වන්නේ ඔහු ය.

මිනිසා, මිනිස් ජ්විතය සහ විශ්වය යන සියල්ල දන්නේ අල්ලාහ් පමණි. මිනිසා සියල්ල ඉගෙන ගන්නේ ඔහුගෙන් ය, යන සත්‍යය මෙම වැකියෙන් ඉදිරිපත් වේ.

අධ්‍යාපනය, සඳාවාරය යනාදියෙහි සැබැං අගය ගැන තොදැන සිටි ජාහිලියේයා සමාජය අධ්‍යාපනික හා සංස්කෘතික අගය කෙරෙහි උනන්දු කරවා අන්තර් ජාතික මට්ටමීන් ප්‍රබල වූ ද වැදගත් වූ ද ප්‍රජාවක් බවට පත්කිරීමට පදනම කෙටියෙන් සහ ස්ථාවර ව ද ඉහත වැකි මගින් ඉදිරිපත් කර තිබෙන බව දැක ගත හැකි ය.

සමාජයක ප්‍රගතියට අධ්‍යාපනය වැදගත් ය. එම නිසා අනුවණකම යන අන්ධකාරයේ ගිලි සිටි ජාහිලියේ සමාජයේ දියුණුවට හේතු වන්නේ ය යන පදනමීන් අල්ලාහු තඳාලා අධ්‍යාපනයේ වැදගත්කම ප්‍රථම විභාග මගින් අවධාරණය කර ඇත. එසේ ම මිනිසාගේ බිජිවීමට පසුපසින් ඇති සැබැං තත්ත්වය ද කෙටියෙන් පහදා දී ඇත.

අභ්‍යාසය

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

1. අල් කුරුඳානයේ ප්‍රථම වැකි පහ පහළ කරනු ලැබූ අවස්ථාව කෙටියෙන් පහදන්න.
2. මෙම වැකිය මගින් ඉදිරිපත් කෙරෙන වැදගත් අදහස් දෙකක් සඳහන් කරන්න.
3. නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා හිරා ගුහාවට යැම පුරුද්දක් කර ගැනීමට හේතු දෙකක් දක්වන්න.
4. අල්ලාහ්ගේ ගුණාංග දෙකක් සඳහන් කරන්න
5. පහත සිංහල පදවලට ගැළපෙන අරාධී වචන ලියන්න.
 1. රක්ෂිතයා
 2. මිනිසා
 3. පන්හිද
 4. ඉගැන්වුයේ ය

ත්‍රියාකාරකම

සුරා අල් අලක් හි පලමු වැකි පහ එහි අර්ථය සමඟ වනපෙන්ත් කරන්න

සුන්නතයෙහි වැදගත්කම

**වැඩසටහන්
සම්පාදක:**

ආදරණීය අසන්නෙනි, අස්සලාමු අලයිකුම් වර්හ්මතුල්ලාහි වබරකාතුහු නද්වත් තුල්ලාබි සති අන්ත මුස්ලිම් තරුණ වැඩසටහන සඳහා ඔබ සැම සාදරයෙන් පිළිගන්නෙමු. සූපුරුදු ලෙස අදත් මෙම වැඩසටහන ඔස්සේ ඉස්ලාමයේ මූලිකාංග පිළිබඳ දිජ්‍යා සමාජයට පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා දීමටයි අපේ සූදානම. අදත් මෙම වැඩසටහනේ අදහස් තුවමාරුව උදෙසා අමුත්තකු වශයෙන් එක්වන්නේ මොලවී අඩුල්ලාහි තුමන් ය. මොලවී තුමනි, අස්සලාමු අලයිකුම් වර්හ්මතුල්ලාහි වබරකාතුහු.

මොලවී තුමා: ව අලයිකු මුස්සලාමු වර්හ්මතුල්ලාහි වබරකාතුහු

**වැඩසටහන්
සම්පාදක:** අසන්නෙනි, පසුගිය වැඩ සටහනේ දී අපි ඉස්ලාමයේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් අල් කුරුඇනයේ වැදගත්කම පිළිබඳ සාකච්ඡා කළේමු. අද අපි සුන්නාහ්වේ වැදගත්කම පිළිබඳ මෙම වැඩසටහන ඔස්සේ සාකච්ඡා කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමු. මොලවී තුමනි, සුන්නාහ් යනු කුමක් දුයි පැහැදිලි කළ හැකි ද?

මොලවී තුමා: සුන්නාහ් යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ නබී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ ජීවිතයයි. නබී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ වතන, ක්‍රියා, අනුමත කිරීම, ගුණාංග සහ වර්ණනා සියල්ල සුන්නාහ් යන පදයෙන් හැඳින්වෙන බව ඉස්ලාමීය විද්‍යාත්මූ සඳහන් කරති. හදීස් යන පදයන් බොහෝ විට මෙම අරුතෙන් ම හාවිත කෙරෙයි. අප සමාජයේත් සුන්නාහ් යන පදයට වඩා හදීස් යන පදය ප්‍රසිද්ධ වී ඇත.

මොලවී තුමනි, අල් කුරුඇන් සහ සුන්නාහ් අතර ඇති

වැඩසටහන්

සම්පාදක:

සම්බන්ධතාව මධ්‍යක් විස්තර කළ හැකි ද?

මොලවී තුමා:

හොඳ ප්‍රශ්නයක්. මේ දෙක අතර කිටුව සබඳතා දක්නට තිබේ. අල් කුරාන් හා සූන්නාහ් වහි පදනම් කොට බිජිවුවක් වේ. අල් කුරානානය වහි මත්පූ: වගයෙනුත් සූන්නාහ් වහි හයිරැ මත්පූ: වගයෙනුත් පවතී. අල් කුරානානය පවසන කරුණු නිවැරදි ව අවබෝධ කර ගැනීමටත්, ඒවා නිසි ලෙස ක්‍රියාවට නැගීමටත් සූන්නාහ් අත්‍යවශ්‍ය වේ. නැව සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ ජීවිතය සම්බන්ධයෙන් විමසු විට එතුමාගේ ජීවිතය අල් කුරානානය සේ ම පැවැති බව ආයිජා රැඹුර්ලාහු අන්හා තුමිය පැවසුවා ය.

වැඩසටහන්

සම්පාදක:

අල් කුරානානය පිළිපැදිම අපගේ මූලික වගකීමක් බව පසුගිය වැඩසටහනේ දී විස්තර කළා. එසේ ම සූන්නාහ් පිළිපැදිම පිළිබඳවත් අපට විස්තර කරන්න.

මොලවී තුමා:

නියත වගයෙන් ම සූන්නාහ් යනු ඉස්ලාමයේ දෙවන නීති මූලාගුරයයි. නීති මූලාගුරය යනු අපගේ දිවි පැවැත්මට අදාළ ආගමික නීති ලබා ගන්නා ප්‍රධාන උල්පතක් ලෙස පැවසිය හැකි ය. එසේ ම සූන්නාහ් පිළිපැදිම සැම මූස්ලිම්වරයකුගේ ම වැදගත් වගකීමක් වේ. අල්ලාහ්ට කිකරු වන්නා සේ නැව සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාටත් අප කිකරු ව කටයුතු කළ යුතු ය. මේ පිළිබඳ අල් කුරානානයේ විවිධ ස්ථානවල අවධාරණය කොට තිබේ.

“මෙ අල්ලාහ්ට ඔහුගේ දුත්තයාටත් කිකරු ව කටයුතු කරන්න.” (අල් කුරාන් 03 : 32)

“එමෙන් ම අපගේ දුත්තයා මබට ප්‍රදානය කළ දැ මෙ සතුවින් භාර ගන්න. ඔහු මබට කුමක් වැළැක්වූයේ ද එයින් මෙ ඉවත්වන්න” (අල් කුරාන් 59 : 07)

වැඩසටහන්

සම්පාදක:

සූන්නාහ් පිළිපැදිමේ වැදගත්කම පිළිබඳ නැව සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ දේශනා පිළිබඳ විස්තර කරන්න.

මොලවී තුමා:

යවි බොහෝ අවස්ථාවල මේ පිළිබඳ අවධාරණය කොට ඇති. උදාහරණයක් වගයෙන් මේ හඳුස්ය බලන්න.”මා මෙ අතර කරුණු දෙකක් අතහැර යම්. ඒවා දැඩි ව ගෙන ක්‍රියා

කලේ නම් කිසි ද නොමග නොයන්නේ ය. එකක් දේව ආගම, (අල් කුර්ආනය) අනික මගේ මග පෙන්වීම,(සුන්නාහ්) වන්නේ ය. (මුවත්තා) මෙහි ඇති තවත් එක් වැදගත් කරුණක් වනුයේ මෙම හදීසය නබා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ අවසාන හ්‍රෝ දේශනයේ අඩංගු වීම ය.”

**වැඩසටහන්
සම්පාදක:**

නබා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා මිනිසකු වුවත් දේව දුන්තයකු වශයෙන් එතුමාගේ වදන් කෙතරම් වැදගත් මෙන් ම ග්‍රේෂ්ය ද යන්න පිළිබඳ විස්තර කළ හැකි ද?

මොලවී තුමා:

මධ්‍ය නබා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ වදන් වහි වලට අනුකූල ව තිබූ බව බැලුවෙමු. අල්ලාහ්ගේ කැමැත්තට පටහැනි කිසිවක් එතුමා නො පවසයි. පහත අල් කුර්ආන් වැකියෙන් ද මෙය පැහැදිලි වේ.

“මහු තම කැමැත්තට කිසිවක් ප්‍රකාශ නො කරයි. ඒ සියල්ල මහු වෙත වහි මගින් ප්‍රදානය කළ ඒවා වේ.” (53 : 03)

එසේ ම නබා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ වදන් කෙටි වුව ද පුළුල් අර්ථයක් ඇත. එනම් අඩු වදන්වලින් පුළුල් අවබෝධයක් සහිත කරුණු ප්‍රකාශ කරයි. නබා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ සම්පූර්ණ ජීවිතය ම සාක්ෂි සහිත ව සටහන් කොට තැන්පත් කර තිබීම තවත් සුවිශේෂී කරුණකි. ලොව අන් කිසි ම කෙනකුගේ වදන් හා ඉතිහාසය මෙලෙස සූක්ෂම ලෙස නිරික්ෂණය කොට පරිපූර්ණ සහ තිවැරදි ව ලේඛන ගත කොට සුරක්ෂිත කර නැත. නබා සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් අල්ලාහ්ගේ උපකාරයෙන් අනාගතයේ සිදුවීමට ඇති කරුණු පිළිබඳ පෙර දැනුම් දීම කර ඇත . ඒවා එතුමාණන් පැවසු අයුරින් ම සිදු වී ඇත .

**වැඩසටහන්
සම්පාදක:**

මොලවී තුමනි, අල් කුර්ආනයට අර්ථ දැක්වීමක් ලෙස සුන්නාහ් පවතින බව ඔබ පැවැසුවා. එය මඳක් විස්තර කරන්න.

මොලවී තුමා: උදාහරණයක් ලෙස අල් කුරුආනය සලාතය ඉටු කරන ලෙස අණ කොට ඇත . එය ඉටු කරන්නේ කෙසේ දැයි සූන්නාභ්වේ පැහැදිලි කොට ඇත . එලස ම සෞරාගේ අත කපා දමන ලෙස කුරුආනය අණ කොට ඇත . නමුත් එය කුමන අවස්ථාවල ඉටු කරන්නේ දැයි සඳහන් කොට ඇත්තේ සූන්නාභ්වේ ය.

වැඩසටහන් සමඟාධක: මොලවී තුමනි, අවසාන වශයෙන් සූන්නාභ් සම්බන්ධ අපට ඇති වගකීම් පිළිබඳ කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

මොලවී තුමා: සූන්නාභ් ඉගෙනීම, වනපොත් කිරීම, එය ක්‍රියාවට තැගීම, අන් අයටත් පැවසීම යන විවිධ වගකීම් අපහට ඇත . අල් කුරුආනය වගේ ම සූන්නාභ්වත් මුළුමනින්ම පිළිපැදිමට උත්සාහ කළ යුතු ය. නඩී සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ සූන්නාභ් වේ ඇතුළත් තොවන දැ එතුමා පැවසුවේ යැයි අන් අයට ප්‍රකාශ කිරීමෙන් වැළකී සිටිමන් අප සූන්නාභ්වට කරනු ලබන වගකීම වේ.

වැඩසටහන් සමඟාධක: අසන්නෙනි, අද දින වැඩසටහනෙන් සූන්නාභ් පිළිබඳ හා එය පිළිපැදිමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ සරල පැහැදිලි කිරීමක් අපි ලබා ගත්තෙමු. අප උගත් කරුණු අප ජීවිතයේත් පිළිපදින්නට අධිෂ්ථාන කර ගනිමු. මෙහි අපගේ ආරාධිතයකු ලෙස පැමිණ ආකර්ෂණීය විස්තරයක් ඉදිරිපත් කළ මොලවී අඛණ්ඩලාභු තුමන්ට අපගේ ස්තූතිය, ජ්‍යෙෂ්ඨාධිකාරී හයිරන්.

මොලවී තුමා: බාරක්ල්ලාභු ලක.

අභ්‍යාච්‍ය

1. සුන්නාහ් යනු කුමක් ද?
2. සුන්නාහ් යන අදහස දෙන වෙනත් පදයක් ලියන්න.
3. අල් කුරුආනය හා සුන්නාහ් අතර ඇති සබඳතා තුනක් සඳහන් කරන්න.
4. සුන්නාහ් මිශ්‍රපැදීමට බල කරන කුරුආන් වැකියක් සහ හදිස් සාධකයක් දක්වන්න.
5. අපට සුන්නාහ් සම්බන්ධව ඇති වගකීම් මොනවා ද?

ලැංජා ශිල් බව

ඉස්ලාම් යහගුණාංගවලින් සමන්වීත ආගමකි. එය සැම මූස්ලිම්වරයකු ම යහගුණාංගයෙන් යුතු අයකු විය යුතු යැයි බලාපොරොත්තු වෙයි. මූස්ලිම්වරයකු ලැං තිබිය යුතු අලංකාර යහගුණාංග ගැන අල්- කුරානය සේ ම සුන්නාහිත් බොහෝ ස්ථානවල අවධාරණය කෙරේ.

මෙසේ මූස්ලිම්වරයකු ලබා තිබිය යුතු යහගුණාංගවලින් ලැංජාව ඉතා වැදගත් එකකි. ලැංජාව යනු පහත් ක්‍රියා කිරීම වළක්වා ගන්නා ගුණාංගයකි. අල්ලාහ් හා නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් විසින් පහත් ක්‍රියා පිළිබඳ පැහැදිලි කර ඇතේ. නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් ලැංජායිලි අයකු ලෙස ජ්වත් වී ඇතේ. ලැංජායිලි ක්‍රියා ගැන නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් පැවසු සමහර හඳීස් වදන් සලකා බලමු.

ලැංජායිලි බව ර්මානයේ ගාබාවලින් එකකි.

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

**إِلِيَّمَانُ بِضُعْ وَسْتُونَ، أَوْ : بِضُعْ وَسْبَعُونَ ، شُعْبَةُ ، أَعْلَاهَا شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَذَنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ ، وَالْحَيَاةُ شُعْبَةُ مِنَ الْإِيمَانِ (رواه البخاري
ومسلم)**

නඩී සල්ලල්ලාහු අමෙළහිවසල්ලම් තුමාණෝ පැවසුහ.

ර්මානයේ 70කටත් අධික නැතහෙත් 60කටත් අධික ගාබා ඇතේ. එයින් උසස් “ලා ඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්” යන්නයි. එයින් පහළම වනුයේ පාරේ බාධකයක් වී ඇති දේ ඉවත් කිරීමයි. ලැංජායිලි බව ර්මානයේ ගාබාවලින් එකකි. (මුලාගුය : බ්‍රහාරි මූස්ලිම්)

ලැංජායිලි බව හා ර්මානය එකිනෙක හා බැඳුණු ජ්වා ය.

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

«الْحَيَاةُ وَالإِيمَانُ قُرِنَا جَمِيعًا، فَإِذَا رُفِعَ أَحَدُهُمَا رُفِعَ الْآخَرُ» (رواه الحاکم)

නඩි සල්ලද්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණේ පැවසුහ. ලැංජායිලි බවත්, විශ්වාසයත් එකට බැඳුණු ජ්වා ය. එක් ගුණාංගයක් ගිලිහි ගිය විට අනෙක් ගුණාංගය ද ගිලිහි යයි. (මූලාශ්‍රය : භාකීම්)

ලැංජායිලි බව සැම විට ම යහපතක් ම උදාකර දෙයි.

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْحَيَاةُ لَا يَأْتِي إِلَّا بِخَيْرٍ (رواه البخاري ومسلم)

නඩි සල්ලද්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණේ පැවසුහ. ලැංජායිලි හැඟීම සැමවිටම යහපත උදා කරයි. (මූලාශ්‍රය : බුහාර් මුස්ලිම්)

ලැංජායිලි බව අලංකාරය උදාකරය (කරවයි)

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

«مَا كَانَ الْحَيَاةُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا كَانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ» (رواه الترمذی)

නඩි සල්ලද්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණේ පැවසුහ. යම් කාර්යයක් තුළ ලැංජායිලි බව තිබේ ද? එම ක්‍රියාව අලංකාරය උදා කරයි. තව ද මොන යම් ක්‍රියාවක් තුළ ලැංජායිලි බව නොමැති ද එම ක්‍රියාව අවමන් ලැග කර දෙයි. (මූලාශ්‍රය : තිරමිදි)

ලැංජායිලි බව නොමැති නම් එය නිරයට ඇද දමයි

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْحَيَاةُ مِنَ الإِيمَانِ وَالإِيمَانُ فِي الْجَنَّةِ ، وَالْبَدَاءُ مِنَ الْجَفَاءِ وَالْجَفَاءُ فِي النَّارِ (رواه الترمذی)

නබී සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණේ පැවසුහ. (ලැජ්ජාව ර්මානයේ දෙයකි). ර්මාන් ස්වර්ගයට රැගෙන යයි. ලැජ්ජා නොමැති ව අසහා වචන කරන මිනිස්සු ජනයාගේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ලක්වෙති. ජනයා ප්‍රතික්ෂේප කළ අය නිරයට යති. (මූලාශ්‍රය : තිරමිදි)

මේ හදීස් ලැජ්ජා සහගත හැඟීම් මුස්ලිම්වරයකුගේ ජ්විතයෙහි කොතරම් වැදගත් ද යනුවෙන් අපට හගවයි. ලැජ්ජා සහිත හැඟීම් නැති වූ විට කෙනෙක් කෙබඳ පවත් වුව ද කිරීමට පෙළමේ.

එම නිසා, අපගේ ජ්විතයේ සැම මොහොතක ම ලැජ්ජා සහිත හැඟීම් රැක ගනිමු. තමන්ගේ කරාවේ, බැල්මේ, ප්‍රශ්න කිරීමේ දී, ඇවේදීමේ, ඇඹුමේ, භාවිතයේ, සැම දෙයකින් ම ලැජ්ජා සහිත හැඟීම් සමග ක්‍රියා කළ යුතු ය. අල්ලාන් මෙන් ම සෙසු මිනිසුන් ද කැමති වන පරිදි හොඳ මිනිසුන් ලෙස ජ්වත් වී ඇපි ද දෙලොවේ ම ජය ලබමු.

අභ්‍යාසය

හර නම් ලකුණ ද වැරදි නම් ලකුණ ද යොදන්න.

1. ලැජ්ජායිලි බව ර්මානයේ ගාබාවකි. ()
2. ර්මානයට පියවර කිහිපයක් නොමැත. ()
3. ලැජ්ජායිලි හැඟීම් නොමැති පුද්ගලයාගේ ර්මානය සම්පූර්ණ නොවේ. ()
4. ලැජ්ජාව නොමැතිකම මුස්ලිම්වරයෙකු නිරයට ඇද දුම්මට හේතුවේ. ()
5. අසහා වචන ප්‍රකාශ කිරීම ලැජ්ජායිලි බවේ ගුණාගය කි. ()

ක්‍රියාකාරකම

ලැජ්ජායිලි බව ගැන හඳුන්වන ඉහත සඳහන් හදීස් ලියා එවායේ තේරුම් සමග කට පාඩුම් කරන්න.

සිරතුන් නඩී සල්ලල්ලාහු අමෙලෙහි වසල්ලම් - I

නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ මදිනා ජීවිතය

මක්කා මූස්ලිම්වරුන් හට තම සතුරන්ගෙන් කරදර හා වද හිංසා වැඩිවන්නට පටන්ගත්තේ ය. මේ අවස්ථාවේ ඉස්ලාම් ආගම තිදහස් ව පිළිපැදිමට ආරක්ෂිත ස්ථානයක් වෙත යාමට අවශ්‍යතාවක් ඇති විය. නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ මෙයට සුදුසු ම ස්ථානය ලෙස මදිනාව තෝරා ගත්තා. එම නිසා මක්කාවේ සිරී මූස්ලිම්වරු තනි තනි වද කණ්ඩායම් වශයෙන් ද මදිනාව වෙත පිටත් කරවන ලදී. අන්තිමට නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා හා අඩුබක්කර රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාත්, කුරෙරේවරුන්ගේ විරෝධතාව මැද මක්කාවට දකුණින් පිහිටි “සොර්” නම් ගුහාව කරා ලැයා වූහ. එහි දින ඩක් නතර වීමෙන් පසු කුණාවටත් එහි සිට මදිනාවටත් ආරක්ෂිත ව පැමිණියේ ය.

නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ මදිනා ජීවිතය හිජ්‍රරත් සිදුවීම් සමග ම ආරමහ විය. හිජ්‍රරතය යනු මක්කාවේ සිරී මූස්ලිම්වරු තම තැදැයන්, ගෙවල් දොරවල්, ඉඩකඩම් හා තම දනය, උපන් භ්‍රමිය අත්හැර මදිනාවේ පදිංචි වූහ. මෙම හිජ්‍රරතයෙන් පසු ව මදිනාවේ ඉස්ලාමීය රාජ්‍යයක් බිහිවුණු. හිජ්‍රරතය ඉස්ලාමීය ඉතිහාසයේ වැදගත් සිද්ධියක් ලෙස සඳහන් වේ. ඉස්ලාමීය වර්ෂයත් හිජ්‍රරතය මුල්කොට ගණන් ගනු ලබයි.

මස්ත්‍යන් නඩීවියෙහි නිරමාණය

මදිනාවට ගිය නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ඉටුකළ මුල් ම කාර්යය වූයේ මස්ත්‍යන් නඩීවිය නිරමාණය කිරීමයි. තමන්ගේ ඔවුවා ගොස් වාඩි වූ ස්ථානයේ මස්ත්‍යය තැනීමට සුදුසු ස්ථානය යැයි නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා නිගමනය කළේ ය. නඩී තුමා එම ස්ථානය මිල දී ගෙන ඉතාමත් වාම ලෙස තමාගේ මිතුරන් සමග එකතු වී මස්ත්‍යය නිරමාණය කළේ ය.

මදිනාවට ගිය පසු පස්වේල් ජමාත් සලාතය (ඒක්රස් වී ඉටුකරන) මූස්ලිම්වරුන් හට අනිවාර්ය කරන ලදී. බිලාල් රහියල්ලාභු අන්හු තුමා අදාන් පවසා ජනතාව පස්වේල් සලාතය සඳහා කැදෙවිවේ ය. මස්ත්දුන් නබවිය මූස්ලිම්වරුන්ගේ කේත්ද්ස්පානය ලෙස තිබුණි. ජමාත් සලාතය එහි දී ඉටුකෙරුණි. එම නිසා සැමට ම එක් ස්ථානයක විටින් විට හමු වී සැපදුක් විමසීමට ද මගක් පැදුණේ ය. සමාජයේ ඇතිවන ප්‍රශ්න නිරාකරණය කිරීමේ ස්ථානයක් ලෙස මස්ත්දුන් නබවිය ක්‍රියා කරන ලදී.

පිටරවලින් පණිවිඩ රැගෙන එන අය පිළිගෙන හෝජන සංග්‍රහ ද පැවැත්වුණි. දුප්පත් අයට ද භද්‍ය අවශ්‍යතා තිබෙන අයට ද පිහිට්වීමේ ස්ථානයක් ලෙසත් සමාජයේ වැසියන්ට දැනුම ව්‍යාප්ත කරන ස්ථානයක් ලෙසත් මස්ත්දුන් නබවිය නම් කෙරේ. මෙසේ බොහෝ සේවා ඉටු කරන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස මස්ත්දුන් නබවිය භාවිත කෙරුණි. තව ද බොහෝ ක්‍රියා ඉටුකර දෙන සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ද නඩා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා නිර්මාණය කළ මස්ත්දුන් නබවිය හැඳින්විය හැකි ය.

මූහාජීරවරුන් හා අන්සාරවරුන් අතර සහෝදරත්වය ඇති කිරීම

මක්කාවේ සිට මදිනාවට හිඳේත් ගිය අය මූහාජීරවරු යනුවෙන් ද ඔවුන් පිළිගෙන සෙනෙහස දක්වූ මදිනා වැසියන් අන්සාරවරු යනුවෙන් ද අමතන ලදී. මූහාජීරවරුන්ට උදුටු උපකාර කිරීමට මදිනා මූස්ලිම වැසියේ තම තමන් අතර තරග කර ගත්හ. මොවුන් ගැන අල්කුර්ආනයේ ද ප්‍රශ්නයා කර ඇත.

නඩා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණේ මදිනාවට ගිය පසු මූහාජීරවරුන් හා අන්සාරවරුන් අතර සහෝදර බැඳීමක් ඇති කළහ. මෙම සහෝදරත්ව බැඳීම ඉස්ලාමය වර්ධනය වීමට අවශ්‍ය වන බව නඩා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ස්ථීර ව ම විශ්වාස කළේ ය. මේ නිසා පෙර තිබුණාක් මෙන් සෙනෙහස හා වටහාගැනීමේ හැකියාව තව දුරටත් වර්ධනය විය. සියලු මූහාජීරවරු අන්සාරවරුන් සමග සම්බන්ධකම් පවත්වා ගත්හ. මේ නිසා අන්සාරවරු තමන් සතු ව තිබු ඉඩකඩම් වෙළඳාම් හා අනෙකුත් දැන තම අලුත් සහෝදරයින්ට බෙදා දුන්හ. මෙවන් සහෝදර බැඳීමක් ලොව ඉතිහාසයේ මෙතෙක් දැකගත නොහැකි විය.

අන්සාරිවරුන් තමන් සතු ව තිබූ දැ බෙදා දීමට ඉදිරිපත් වූවත් මූහාජීරවරු ඒ සියල්ල ලබා ගැනීමට පසුබැස්සේය. තම සහෝදරයන්ට එය කරදරයක් වේ යැයි සිතා මෙසේ කිරීමට මටුහු පෙළමුණේය.

සිද්ධාන්ත් රඩිල රැලියල්ලාහු අන්හු යන අන්සාරිවරයා තම මූල දේපලෙන් බාගයක් මූහාජීර සහෝදර අඩුදුර රහ්මාන් බින් අවුරු රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාට මූල හද්වතින් ම දීමට ඉදිරිපත් වූවේය. එම අවස්ථාවේ අඩුදුර රහ්මාන් බින් අවුරු රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාණේ “මිත්‍රයාණනි! ඔබේ පවුලටත් ධන සම්පත්තත් අල්ලාහ් සැමදා අනිවෘත්තිය ලබාදෙත්වා! මට තුළේ වෙළඳාමෙන් බාගයක් නොදෙන්න. වෙළඳාම කරන ස්ථානය පෙන්වා දෙන්න. මම වෙළඳාම කර ජීවත් වෙන්නම්,” යැයි මූල හද්වතින් ම කිහ. මොවුහු පසුකාලයේ මදිනාවේ පොහොසතුන් බවට පත්වුහ.

අභ්‍යාස

- 1) ඉස්ලාමිය වර්ෂය ගණනය කරනු ලබන්නේ කුමන සිදුවීමෙන් ද?
- 2) මූහාජීර හා අන්සාරි යන අය කවුරු ද?
- 3) මූස්ලිම්වරුන් මක්කාවේ සිට මදිනාවට හිඹ්රත් යාමට හේතු වූ කරුණු දෙකක් සඳහන් කරන්න.
- 4) මස්ලිංයකින් සමාජයට කොපමණ සේවයක් කළ හැකි දැයි පහදන්න?
- 5) මක්කා වැසියන් සමග මදිනා වැසියන් හැසිරුණු ආකාරය විස්තර කරන්න.
- 6) මදිනාවේ පැරණි නම කුමක් ද? එක් මස්ලිංයකින් සමාජයට කොපමණ සේවයක් කළ හැකි ද?

සිරතුන් නඩී සල්ලලාභු අමෙළඟ වසල්ලම්- II

මදිනාවෙන් ආදර්ශවත් සමාජයක්

ගෞෂ්මේ සහෝදර හැඟීම කුළින් වැඩිණු අනනා වූ ජන සමාජයක් නඩී සල්ලලාභු අලයිහි වසල්ලම් ක්‍රමා මදිනාව කේත්ද කොට ගෙන බිජි කලේ ය. පරම්පරා ගණනාවක් මුළුල්ලේ සටන් වැද සිටි මූස්, කස්රත් ගෝත්‍රිකයන් අතර සමගිය ඇති කරන්නට එතුමාණේ පුරෝගාමිව කටයුතු කළහ. මුස්ලිම්වරුන් විසින් ඉටු කළ ජමාජත් සලාතය, ජුම්මා සලාතය, සව්මය, සකාත් වැනි වගකීම් ගණනාවක් මදිනාවේ දී අනිවාර්ය කරනු ලැබේ. අංග සම්පූර්ණ ජීවන ක්‍රමයකට අවශ්‍ය නීති සම්පාදනය කරනු ලැබේ. වැරදි කරන්නවුන්ට අදාළ දැඩුවම් ද නියම කරනු ලැබේ. නීතිය, අවංක භාවය, සමානත්වය, අනෙක්නා අවබෝධය, එකිනෙකාට උපකාර කිරීම යනාදි මෙකි නොකි යහ ගුණාංග රාඛියකින් සමන්විත වූ නඩී සල්ලලාභු අලයිහි වසල්ලම් ක්‍රමාගේ මෙම රාජ්‍ය පාලනය කාටත් පුර්වාදර්ශයක් වූ රාජ්‍ය පාලනයක් විය.

යුද්ධවරුන් සමග ගිවිසුම්වලට එළඹීම

මදිනාවේ වාසය කළේ මූස්ලිම්වරුන් පමණක් නොවේ. තවත් ජන වර්ග ගණනාවක් මදිනාව වාසස්ථාන කොට ගෙන ජ්වත් වූහ. එයිනුත් වැඩි ප්‍රතිඵතයක් ලෙස තිබූ යුදේවි සමාජ සමග මුහම්මද් නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ගිවිසුමක් ඇති කර ගත්තේ ය. මෙම ගිවිසුම “සහිතතුල් මදිනා” යන නමින් හැඳින්වේ. මෙම ගිවිසුම මගින් ඉස්ලාමිය නොවන අනු සමාජවලට ආගම ඇදහිමේ හා විශ්වාස කිරීමේ අයිතිවාසිකම් හිමි කර දී තිබුණි.

මදිනා රාජ්‍යය සියලු දෙනා එකාවන් ව ආරක්ෂා කළ යුතු බව මෙහි දී අවධාරණය කරන ලදී. මෙම ගිවිසුම මගින් මදිනාව තුළ සන්සුන් සහ සාමකාමී වාතාවරණයක් ඇති වූ අතර ම මක්කාවෙන් එල්ල විය හැකි යිනෑම හඳුසි ප්‍රහාරයක් වැළැක්වීමේ හැකියාව ද මදිනා රාජ්‍යය සතු ව පැවතියේ ය.

ගසවාත්

නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන්ට යුධ සටන් ගණනාවකට මුහුණ දීමට සිදු වූ අතර ඒවාට නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් සාපුරු ව ම සම්බන්ධ විය. ඒවා “ගසාවත්” ලෙස හැඳින්වේ. මේ සැම යුද ප්‍රහාරයක දී ම අල්ලාභ්තංචාලා මූස්ලිම්වරුන්ට උපකාර කොට තම උතුම් ආගම වන ඉස්ලාම් ආගම ආරක්ෂා කළේ ය.

මුහම්මද් නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන්ට බද්ද, උහද්, අහ්සාබ්, කෙකබර, භුනයින් වැනි ඉස්ලාම් විරෝධී යුද්ධවලට මුහුණ දීමට සිදු විය. යුද පිටියේ දී අනුගමනය කළ යුතු යැයි ඉස්ලාමය අණ කළ නීති අනිවාරයයෙන්ම පිළිපැදිය යුතු යැයි නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් විසින් තම අනුගාමිකයන්ට අවධාරණය කරන ලදී. මෙසේ යුද පිටියක දී පිළිපැදිය යුතු යැයි නියම කරන ලද නීති අදවත් සියලු දෙනාට ම මහත් ප්‍රජාදාර්යයක් සපයා ඇති බව සිහි තබා ගත යුතුයි.

- සටන් කළ හැක්කේ, සීමාව ඉක්මවා අසාධාරණකම් කරන්නන් සමග පමණි. කිසි විටෙකත් පොදු ජනයාට පහර නොදිය යුතුයි.
- යුද පිටියේදී කාන්තාවන්ට, කුඩා ලමයින්ට, වයෝවංද්ධයින්ට පහරදීමෙන් වැළකිය යුතු ය.

- ගස්කෙළ, එල දරන ගස්, වගා බිම් විනාශ කිරීමෙන් වැළකිය යුතු ය.
- සතුරන් අමානුෂික වද තිංසාවට ලක් කිරීම හෝ අංග විකල කිරීම හෝ පිළිස්සීම හෝ නොකළ යුතු ය.
- ආගමික සිද්ධස්ථාන හෝ ආගමික තායකයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් ප්‍රහාර එල්ල කිරීමෙන් වැළකිය යුතු ය.

මෙසේ නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් විසින් දේශනා කරන ලද යුද නීති ඕනෑම කාලයකට අදාළ කර ගත හැකි ඒවා විය. කෙටි කළක දී ඉතා හොඳ සමාජයක් අල්ලාභුතාලාගේ සහායෙන් නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ගොඩනැගීම එතිහාසික වාර්තාවකි. මයිකල් එව්. හාර්ටි යන පුද්ගලයා THE HUNDRED යන ග්‍රන්ථයේ ලෝකයේ බලපෑම් කළ අය අතරින් පළමු වැන්නා නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් බව පවසා ඇත.

මූහම්මද් නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් විසින් ජීවිතයේ සැම අවස්ථාවක දී ම අපට පෙන්වා දෙන ලද පූර්වාදරු ඉගෙන ඒවා අප ජීවිතයේ මාරුගෝපදේශ බවට පත් කර ගැනීම සැම මූස්ලිම්වරයෙකුගේ ම වගකීමකි. එවිට අප දෙලොව ම ජය ලබන බව නියත ය.

අභ්‍යාස

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

1. මූහම්මද් නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් යුතුවේ සමග මදිනාවේ දී ඇති කරගත් ගිවිසුම හඳුන්වන්නේ කුමන නමකින් ද?
2. මූහම්මද් නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් සහභාගි වූ යුද්ධ හඳුන්වන පොදු නාමය කුමක් ද? එයින් යුද්ධ තුනක් නම් කරන්න.
3. ඉස්ලාමය විසින් හඳුන්වා දෙන ලද යුද නීති හතරක් දක්වන්න.
4. නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ මදිනා ජීවිතයෙන් ඔබට ලබා ගත හැකි ආදරු පහක් සඳහන් කරන්න.
5. මදිනා සමාජයේ උදාර ගතිගුණ පහක් ලැයිස්තු ගත කරන්න.

උම්මහාතුල් මූ:මිනීන්

නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ ඉස්ලාමයේ දියුණුව, ඒකදේවවාදය ආරක්ෂා කරගැනීම, අසරණයින්ට පිහිටිවීම යනාදී කරුණු සඳහා බහු විවාහ සිදුකළහ. මෙසේ නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා විසින් විවාහ කර ගනු ලැබූ එතුමාගේ බිරින්දැවරු “උම්මහාතුල් මූ:මිනීන්” ලෙස හැඳින්වෙති.

ඉස්ලාමය පිළිගැනීම යන එක ම හේතුව මත සහාබාවරු ඉතා දරුණු හිංසාවලට ලක්වූහ. මෙසේ හිංසාවට ලක්වූවෝ තමන්ගේ ප්‍රාණය, ගරීරය, ගෞරවය, දේපල, සමබන්ධකම් අහිමි ව අසරණ තත්ත්වයට පත්වූහ. ඉස්ලාමය ආරක්ෂා කර ගැනීමට බද්රි, උහ්ද වැනි යුද්ධවලට සහභාගි වූ සහාබාවරුන්ගේ ඇතැම් අය ජහිද් වූහ. මේ තිසා ඔවුන්ගේ බිරින්දැවරු වැන්දුම් භාවයට පත් වූහ. මේ අයුරින් වැන්දුම් කාන්තාවන්හට නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ නව ජීවිතයක් ලබා දුන්හ. එතුමාණෝ ඔවුනකරින් කිහිප දෙනකු විවාහ කර ගත්හ. මෙසේ එතුමාගේ පිහිට ලැබූ උතුම් මව්වරුන් අතරින් හඳුසා රළියල්ලාභු අන්හා, උම්මු සල්මා රළියල්ලාභු අන්හා ආදි උම්මහාතුල් මූ:මිනීන්වරුන් ගැන දැන ගනිමු.

හඳුසා රළියල්ලාභු අන්හා තුමිය

හඳුසා රළියල්ලාභු අන්හා තුමියගේ පියා උමර රළියල්ලාභු අන්හු තුමා වේ. ඇය තුළුව්විතයට වසර 5කට පෙර උපත ලැබූවා ය. ඇයගේ ප්‍රථම සැමියා භානිස් බින් හතබා රළියල්ලාභු අන්හු තුමා වේ. උමර රළියල්ලාභු අන්හු තුමාණන් ඉස්ලාමය වැළඳගත් විට ඇයගේ පවුලේ සියලු දෙනා ම ඉස්ලාමය වැළඳ ගත්හ. එවිට කුරෙරිවරුන් එල්ල කළ පිඩිත ක්‍රියා වැළක්වීම සඳහා දෙදෙනා ම අඩ්සිනියාවට හිජ්රත් කළහ. මදිනා හිජ්රතයට ද මොවුනු දෙදෙනා සහභාගි වූහ.

බඳු යුද්ධයට ද සහභාගි වූ හෝසා රැලියල්ලාහු අන්හා තුමියගේ සැමියා භානිස් කුවාල ලබා කෙටි කළකට පසු මදිනාවේ දී වොත් විය. එවිට හෝසා තුමියගේ වසය අවුරුදු 20කි. උමර් රැලියල්ලාහු අන්හු ක්‍රමා ප්‍රථමයෙන් ම අඩුබක්කර් රැලියල්ලාහු අන්හු ක්‍රමාගෙනුත්, පසු ව උස්මාන් රැලියල්ලාහු අන්හු ක්‍රමාගෙනුත් තම දියණිය වූ හෝසා විවාහ කරගන්නා ලෙස ඉල්ලා සිටියේ ය. දෙදෙනා ම එය පිළිගත්තේ නැත. පසු ව නැඩි ක්‍රමාගෙන් කරන ලද ඉල්ලීම පරිදි හිජ්ර 2වන වර්ෂයේ විවාහය සිදුකෙරුණි.

ආයිෂා රැලියල්ලාහු අන්හා තුමියට පසු ව හෝසා තුමිය උසස් අධ්‍යාපනයක් හා ආගමික දැනුමක් ඇති තැනැත්තියක් වූවා ය. ලිවීමට, කියවීමට දත්තා මෙතුමියගෙන් කාන්තාවේ පැමිණ ඉගෙන ගත්හ. 60කට අධික හඳිස් ප්‍රමාණයක් හෝසා රැලියල්ලාහු අන්හා තුමිය විසින් දත්ත ලද ඒවා වේ. ඇය දවල් කාලයේ උපවාසය රැකිමටත්, රාත්‍රියේ දෙවියන් අසලත් කාලය ගත කළා ය. ජනතාව අතර කුල හේද ඇතිවීමට ඇය තදින් විරුද්ධ වූවා ය. අඩුබක්කර් රැලියල්ලාහු අන්හු ක්‍රමාගේ කාලයේ එක්රස් කළ අල්- කුරුආනය පසු ව උමර් රැලියල්ලාහු අන්හු ක්‍රමාගෙන් පසු ව හෝසා රැලියල්ලාහු අන්හා තුමියගේ හාරයේ තිබුණි. මෙතුමිය තම ගී වැනි වියේ දී මදිනාවේ දී වොත් වූවා ය.

උම්මු සල්මා රැලියල්ලාහු අන්හා තුමිය

උම්මු සල්මා මවතුමිය ගේ අන්වර්ථ නාමය හින්ද් වේ. මෙතුමිය කුරෙරේ වංඩිකයෙකි. මෙතුමියගේ පියා අඩු උමෙමෙයා වේ. මෙතුමියගේ පළමු සැමියා අඩු සල්මා මක්සුම් රැලියල්ලාහු අන්හු ලෙස අමතතු ලැබුණු අඩුල්ලා බින් අඩුල් අසද් වේ. නැඩිත්වයේ අරමිහයේ ඇය තම සැමියා සමග ඉස්ලාමය පිළිගත්තා ය. ඇබිසිනියා, මදිනා හිජ්රත් සඳහා තම සැමියා සමග සහභාගි වූවා ය. මදිනාවට හිජ්රත් කළ කාන්තාවන්ගෙන් ප්‍රථමයා මෙතුමියයි. උහද් යුද්ධයේ ඇති වූ කුවාල හේතුවෙන් සැමියා වන අඩු සල්මා රැලියල්ලාහු අන්හු අභාවප්‍රාප්ත වූවේ ය.

උම්මු සල්මා රැලියල්ලාහු අන්හා තුමිය ඉතා ඉවසිලිවන්තියකි. කන්දක් යුද්ධයේ දිත්, කෙකබර් යුද්ධයේ දිත්, ඇගේ සහභාගිත්වය ලැබුණි. ඩුදෙනෙශියා සටනේ දී කුරුබානයට අදහස් දැක්වුයේ ද මෙතුමියයි. ඇය සතු ව පරිත්‍යාගයිලිබව, දැනුම හා යුතානය පිරිපුන් ව තිබුණි. තාබිර්න්වරුන්ට

ගුරුවරිය ලෙස සිටි මෙතුමිය හඳුස් 378ක් දැනුම් දී ඇත. උම්මහාතුල් මූලිකීන්වරුන්ගෙන් අවසානයට වගාත් වූයේ උම්මු සල්මා තුමියයි. මෙතුමිය තම 84 වැනි වියේ දී එනම් හිජ්රි වර්ෂ 63දී වගාත් වූවා ය.

අන්තර්ගතය

1. හාර්සා මච්චුමියගේ පියා -----වේ.
2. හාර්සා මච්චුමියගේ සැමියා ----- යුද්ධයේ දී තුවාල ලබා ඡහිද් වූයේ ය.
3. නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ හාර්සා මච්චුමිය හිජ්රි----- වර්ෂයේ විවාහ කර ගත්ත.
4. උම්මු සල්මා රළියල්ලාභු අන්හා තුමියගේ පළමු සැමියා ----- ----- යුද්ධයේ ඡහිද් වූයේ ය.
5. උම්මු සල්මා රළියල්ලාභු අන්හා තුමිය බුදෙදෙළියා හිවිසුමේ ----- ----- දීමට අදහස් දැක්වූ කෙනෙකි.

හසන්, ඩුමෙසන් රළියල්ලාභු අන්තුමා

නඩි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ දියණිය වන ගාතිමා රළියල්ලාභු අන්හා තුමියගේ හා බැඳා වන අලි රළියල්ලාභු අන්භු තුමාගේ පූර්ව පුතුයේ මොවුනු දෙදෙනා ය. මොවුන් ඉපදුණු වහාම එළවන් දෙදෙනකු අකිකා දී නඩිතුමාණ් හසන්, ඩුමෙසන් යන තම් තැබුහ. මේ දෙදෙනා කෙරෙහි ම නඩිතුමාණ් දායාවත්, සෙනෙහසත් දැක්වුහ.

නඩිතුමාණන් සලාතයේ යෙදී සිටින විට පවා කුඩා වියේ සිටි මොවුනු දෙදෙනා නඩිතුමන්ගේ පිටෙ තැග සෙල්ලම් කළහ. නඩිතුමා ද මොවුන් දෙදෙනාට බොහෝ සේ ආදරය කළේ ය. මොවුන්ට දැනුම හා යහගුණාංග නඩිතුමන් විසින් ම ලබා දෙන ලදී. මේ දෙදෙනා පිළිබඳ එක් අවස්ථාවක නඩිතුමාණ්, “මේ දෙදෙනා මේ ලොවේ ඇති “රෙරයාන් මල් දෙකකි” යනුවෙන් පැවසුහ. තවත් අවස්ථාවක “ස්වර්ගයේ යොවනයන්ගේ නායකයා” යනුවෙන් ද වර්ණනා කරනු ලැබුහ. “මම මේ දෙදෙනාට ම ප්‍රිය කරමි. නුම් සැමත් මොවුන් දෙදෙනාට ප්‍රිය කරන්න” යනුවෙන් පවසා ඇත.

අලි රංගල්ලාභු අන්හු තුමාට හා ගාතිමා රංගල්ලාභු අන්හා තුමියට දාව උපන් පළමු ප්‍රත්‍යුවන් වන්නේ මොහු ය. හිජ්‍රී 3වන වර්ෂයේ රමලාන් මස මෙතුමා උපත ලැබුවේ ය.

මෙතුමා බොහෝ ඉවසිලිමත් අයකු හා දානාපතියෙකු ලෙස ඉස්ලාමිය යහුණාංගවලින් පරිපූර්ණ ව ජ්‍යෙෂ්ඨ වූවේ ය. තම පියාණන් වූ අලි රංගල්ලාභු අන්හු තුමාණන් ගෙන් පසු කළීන බුරයට පත්වූයේ මෙතුමා ය. එතුමා මාස කේ පමණ කෙටි කාලයක් පාලනයේ නිරත විය. එවිට මූජාවියා රංගල්ලාභු අන්හු තුමාණන් පාලනය අත්පත් කර ගැනීමට සේනාවන් සමග පැමිණී විට පුද්ධියකට නොගොස් සමාදාන ගිවිසුමක් ඇති කර ගෙන මූජාවියා රංගල්ලාභු අන්හු තුමාට පාලනය ලබා දුන්නේ ය. මෙයින් මුස්ලිම්වරු එකමුතු වූහ. හිජ්‍රී 41 දී සිදු වූ මේ සිදුවීම මස්සේ තමන්ගේ මේ ප්‍රතාගෙන් මුස්ලිම්වරුන්ගේ දෙකාටසක් අතර එකමුතුකමක් ඇති වේ. යනුවෙන් නැඩා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් පැවසු වදන ස්ථීර ව සිදුවූයේ ය.

එක් අවස්ථාවක පුද්ගලයෙකු තමන්ට දිර්හම් 10,000 රුදී කාසි ලබා දෙන මෙන් අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරමින් සිරින විට එය සවනට වැටුණු හසන් රංගල්ලාභු අන්හු තුමා වහා නිවසට ගොස් දිර්හම් 10,000 රුගෙන විත් ත්‍යාග කළේ ය. එතුමා උදවු පැතැනු කෙනෙකුට කිසි විටකත් තැහැබැහැ යනුවෙන් පවසා තැත. කෙනෙකුගේ වත්තක් මිල දී ගත් පසු විකිණු තැනැත්තාට යළින් පහසුකම් ලැබේ යළින් එම වත්ත ඉල්ලුවිට එවෙලේ ම ඔහුට එය ලබා දීමේ උතුම් සිතක් තිබෙන කෙනෙකු ලෙස ජ්‍යෙෂ්ඨවූවේ ය. මදීනාවේ සිට මක්කාවට සැතපුම් 300ක් පමණ දුරින් ඇවිදිමින් ක්‍රිඩාව තවාග් කරන කෙනෙකු ලෙස ජ්‍යෙෂ්ඨවූවේ ය.

මෙතුමා එක් දේශීයකු විසින් වස පොවා මරණයට පත් කරනු ලැබේණි. වස පොවන විට ඇති වූ වේදනාව ගැන හසන් රංගල්ලාභු අන්හු තුමන්ගෙන් ඇසු පුස්සේන් රංගල්ලාභු අන්හු තුමාණන් තමන්ගේ සහෝදරයාගේ දිසැ බලා “මබ කාව ද අවශ්‍යවාස කරන්නේ” යනුවෙන් විමසී ය. එවිට “මහු ඇයි අහන්නෙ?” යනුවෙන් විමසී ය. “මහු මැමිමට” යනුවෙන් පුස්සේන් රංගල්ලාභු අන්හු තුමා “මා

සිතන අන්දමින් වස පොවපු කෙනා ඔහු නම් අල්ලාහ් ඔහු බලාගනියි.” මම සිතන කෙනා ඔහු නොවේ නම් නිරපරාදේ මා නිසා යමෙකු මරණයට පත්වනු දැකීමට මම අකමැතියි.’ යනුවෙන් පැවසි ය. මෙතුමාණන් හිජ්ර 49 වර්ෂයේ තම 46 වැනි වියේ මදිනාවේ වොත් විය.

අලි රළියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ ද, ගාතිමා රළියල්ලාහු අන්හා තුමියගේ ද පූත්‍රාණවන් වන හසන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ සහෝදරයෙකු වන ඩුසේන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා හිජ්ර 4 වන වර්ෂයේ ඡහ්බාන් මාසයේ මදිනාවේ උපත ලැබේ ය.

ඩුසේන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා තම පියාණන් කුබාවට යන තෙක් ම ඔහු සමග මදිනාවේ ම සිටියේ ය. ජමල් යුද්ධය, සිල්හින් යුද්ධය, නහර්වාන් යුද්ධය යනාදී යුද්ධවලට සහභාගි වූයේ ය.

පියාණන් වූ අලි රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් සාතනය වූ පසු හසන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා සමග ම සිටියේ ය. හසන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් කිලාංතය අත්හැරීමෙන් පසු ඔහු සමග මදිනාවට හැරි ගියේ ය. ඉන්පසු ඔහු මක්කාවට ගියේ ය.

එවිට මූංඟලියා රළියල්ලාහු අන්හු තුමා මරණයට පත් වී තම පූත්‍රාණවන් වූ යසිද් රළියල්ලාහු අන්හු කැලීගා බුරයට පත් වී සිටියේය. ඉරාකය, කුගා වාසිහු යසිද්ගේ පාලනයට විරුද්ධ වූහ. මොවුහු ඩුසේන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් කැලීගා බුරයට පත්කිරීමට ගිවිසුමක් ඇතිකර ගන්නා බව පවසා ඉරාකයට පැමිණ පාලනයෙහි නිරත වන ලෙස ඉල්ලා සිටියහ.

මෙම ඉල්ලීම පිළිගත් ඩුසේන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා තත්ත්වය පිළිබඳ දැනගැනීමට තමන්ගේ බාජ්පාගේ ප්‍රතා වන මුස්ලිම් ඉඩිනු අකිල් ඉරාකයට යැවැවේ ය. එහි දී දහස්ගණන් ජනයේ ඩුසේන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා වෙනුවෙන් මුස්ලිම් ඉඩිනු අකිල් වෙත ගිවිසුමක් ඇති කර ගත්හ. යහපත් තත්ත්වයක් කුබා හි පැවැති හෙයින් ඩුසේන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණෙක් කුබා දෙසට පැමිණියහ.

මේ අතර කළිගා යසිද් ගේ ආණ්ඩුකාරයා වන අඩුදුල්ලා ඉඩිනු සියාද් මුස්ලිම් ඉඩිනු අකිල් සාතනය කළේ ය. කුඩා දෙසට පැමිණෙමින් සිටින තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාට මේ ප්‍රවාත්තිය දැනගත්තට ලැබුණි. ඔහු ආපසු හැරීයාමට සූදානම් විය. එවිට මුස්ලිම් ඉඩිනු අකිල්ගේ සහෝදරයන්ගේ බලකිරීම මත නැවත කුඩා දෙසට පැමිණයේ ය.

අඩුදුල්ලාහු ඉඩිනු සියාද් ආරෝහක සෙබලන් අඟවයන් 45 දෙනකු සමග තවත් සෙබලන් 150 දෙනෙකු උමර ඉඩිනු සහද් ගේ නායකත්වයෙන් තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාට විරැදුද ව යුද්ධ කිරීමට පිටත් කළේ ය. මේ කණ්ඩායමට කරබලා යන ස්ථානයේ දී තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ කණ්ඩායමක් හමු විය.

කරබලාවෙහි හමුවූ විගස තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණයේ පහත පරිදි පැවසුහ. උමර මම නුඩ සමග යුද්ධ කිරීමට නො පැමිණයෙමි. කුඩා වාසින් දැඩි ලෙස ඉල්ලීම් කර පැමිණයෙමි. මූංඛාවියාට පසු මට ගිවිසුමක් ඇති කළ බව දැන්වූවේ ය. මේ මොහොතේ මුස්ලිම් ඉඩිනු අකිල් සාතනය කළ බවත් තත්ත්වය වෙනස් විදියට තිබුණු බවත් දැනගත්තේමි. එබැවින් මම මදිනාවට ආපසු හැරී යන්නෙමි. නැත්තම් යසිද් සමග බෙබාත් ඇති කර ගන්නෙමි. නැත්තම් ගමේ කොහො හෝ රඟෙන්ත්තම්.

මහු පැවසු දේ උමර පිළිගෙන ඉඩිනු සියාද්ට දැන්වූයේ ය. ඉඩිනු සියාද් මේ කිසි දේකට එකග වුයේ නැත. තනි වූ තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් සමග තවත් තරුණයේ 17 දෙනෙක් කරබලා යුද්ධ පිටියේ සාතනයට ලක්වූහ. හිජ්ර 61 වැනි වර්ෂයේ මුහරරම මාසයේ තමන්ගේ 56වැනි වියෙහි තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා ඡිහිද් විය. කළිගා යසිද් තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා සාතනය කළ ඉඩිනු සියාද් පිළිබඳ කළකිරීමට

පත්වූ අතර ඉතා වේදනාවෙන් ඔහුට ගාප කළේ ය. පසු ව ඉතිරිව සිටී තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ පවුලේ අය තමන්ගේ මාලිගාවේ රඳවා ගෙන ආහාර පාන ලබා දෙමින් උදුවූ උපකාර කරමින් මදිනාවට යැවිවේ ය.

ඉමාම තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් තමන්ගේ සහෝදර හසන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් සේ ම නොයෙකුත් විට මක්කාවට පයින් ගොස් ක්ඩාව තවාන් කළේ ය . නිශ්චලිදතාව, බාම් බව, දුරි බව, එඩිතර බව, සත්‍යවාදී යහගුණාංගවලින් යුත් තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන්ගේ ජීවිතය තුළ බොහෝ ඉගැන්වීම් තිබේ. ඒවා ඉගෙනීමෙන් නොනැවති එතුමාගේ යහපත් ගුණාංග පිළිපදිමින් ජීවත් වෙමු.

අනුකූල

කෙටි පිළිතුරු ලියන්න.

1. හසන් රළියල්ලාහු තුමාණන්ගේ උපන් දිනය සඳහන් කරන්න.
2. තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු තුමාණන් ඡහිද් වන විට වයස කිය ද ?
3. හසන්, තුළෙසෙන් රළියල්ලාහු අන්හුමා යන දෙදෙනා අතර තිබූ හොඳ ගුණාංග 5ක් ලියන්න.
4. මෙම දෙදෙනා පිළිබඳ නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් කියු හදීස් 2ක් සඳහන් කරන්න.

සහාබාවරු

අරුණි භාජාවෙන් සහාබා යනු මිත්‍රයන්, සගයින් යන අරුත් ගෙන දෙයි. මෙය බහු වචන ස්වරුපය වේ. මෙහි ඒක වචන ස්වරුපය සහාබි (මිත්‍රය, සගයා) යනුවෙන් වේ. ඉස්ලාම් දහම තුළ සහාබාවරු යනු නඩී සල්ලේලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ සගයින් යන අරුත ලබා දේ. එමෙන් සහාබාවරයක ලෙස හැදින්වීමට පහත සුදුසුකම් තිබිය යුතු සි.

නඩී සල්ලේලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ කාලයේ ජ්වත් වේ, එතුමා සංඝ්‍යාවේ ව සියුසින් දැක එතුමා විශ්වාස කර අවසානය තෙක් මූස්ලිම්වරයක ලෙස ජ්වත් ව මිය ගිය පුද්ගලයින් සහාබා යනුවෙන් පවසනු ලැබේ. එවැනි පුද්ගලයින් දෙදෙනකු පිළිබඳ පහත සඳහන් වේ.

බිලාල් ඉඩනු රබාහ් රළියල්ලාභු අන්හු තුමා

එය වහලුන් සතුන් මෙන් නඩත්තු කළ කාලයකි. එම කාලයේ කඩමන්ඩ්වල වෙළඳ භාණ්ඩයක් මෙන් වහලුන් ද විකුණන ලදී. ඔවුහු තම ගුමයට නිසි පඩියක් හෝ මිනිසුන් ලෙස ගරුත්වයක් හෝ තොලැඹුහ. සමාජයේ ද පහත් මිනිසුන් ලෙස සැලකුම් ලැබුහ. ඉස්ලාමයේ ප්‍රධාන සමාජ මුදුහු ඉස්ලාමය පිළිගත් අතර සමාජයෙහි ද ගරුත්වයක් ලැබුහ. ඉස්ලාමය වර්ධනය කිරීමට තොයෙකත් ගැටලු හා වේදනා ඉවසීමෙන් දාරා ගත් නිසා ඉතිහාසයේ ගෞෂ්ය මිනිසුන් බවට පත් වූහ. බිලාල් ඉඩනු රබාහ් රළියල්ලාභු අන්හු තුමාත් මෙවැනි ඉතිහාසගත ව්‍යවත්ගෙන් කෙනෙකි.

රබාහ් යන වහලාටත්, හමාමා යන අඩිසිනියා වහලියටත් ඉපදුණ පුත්‍රයකු වන බිලාල් රළියල්ලාභු අන්හු තුමාණෝ වහලකු ලෙස ජ්වත් විය. කළ පැහැති කෙටවු වකුවු හිස කෙසේ, අතිමහත් වූ තොලක් ඇති බිලාල් රළියල්ලාභු අන්හු තුමාණෝ රට ඉදි කිහිපයක් වෙනුවෙන් මක්කාවෙහි ජ්‍රමන් ගෝත්‍රිකයන්ගේ

මටුවන් හා එළවන් බලා ගත්හ. මෙතුමාගේ හාමිප්‍රතා උමෙමයා ඉඩිනු කළයා ය.

නබි මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණේ එකල අරාබි දේශයේ දී විරැද්ධ වූ ප්‍රතිපත්ති බිඳ දමා එයට විරැද්ධ ව ප්‍රවාරක කටයුතු කරගෙන ගියහ. තමාගේ හාමිප්‍රතා හා සේවකයන් නබි තුමාගේ ප්‍රවාරය ගැන කරා කිරීමත් එයට කේත්ති ගැනීමත් බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ අවධානයට ලක් විය. නබි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාගේ යහ ගුණාග ගැන බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමා දාන සිටියේ ය. ජ්‍රමහු ව්‍යායෝගී ප්‍රද්‍රේශ්‍යයන්ගේ නැමුදුම් හා විශ්වාස මටුවන්ගේ ජ්‍රිත්තවල කිසිදු වෙනසක් කිරීමට සමත් නොවීම හොඳින් තේරුම ගෙන සිටි බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාණේ එම නැමුදුම් හා විශ්වාස ප්‍රතිකෙෂ්ප කර නබි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ එකදේව වාදය වෙත ආකර්ෂණය වූහ. එක් ද්‍රව්‍යක් නබි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා වෙත පැමිණි බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාණේ කළමා පවසා ඉස්ලාමය වැළඳ ගත්හ. ඉස්ලාමය වැළඳ ගත් අයගෙන් මෙතුමා 7 වැනි හෝ 8 වැනි ස්ථානය ලබයි.

බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමා ඉස්ලාමය වැළඳ ගත් බව එතුමාගේ හාමිප්‍රතාට ආරංඩි විය. එම නිසා තමාගේ වහලා තම දෙවිවරුන් පහත් තත්ත්වයකට පත් කළා යැයි ඉමහත් කේත්තියට පත්විය. ඉස්ලාමය අතහරින ලෙස ඔහුට බල කළේ ය. බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමා තමන්ගේ ප්‍රතිපත්තිය මත ස්ථීර ව ම සිටියේ ය. දුක් පිඩා ටිකෙන් ටික වැඩි විය. බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාණන්ට උමෙමෙයා හා ඔහුගේ ගෞත්තිකයේ දැඩි ලෙස පහර දුන්හ. එතුමාගේ ගරීරයෙන් ලේ ගලන තෙක් පහර දුන්න ද එතුමාණන් සිත වෙනස් කළේ නැතු. මධ්‍යහ්න කාලයේ දැඩි අව්‍රූමියේ කාන්තාරයේ වැළි මත තිරුවත් ව උඩුකුරු අතට පෙරලා සෙලවිය නොහැකි විශාල කළ ගලක් ඔහුගේ පපුව මත තැබූහ. ආහාර හා වතුර නොදී හිංසා කළහ. ඒ සැම විට ම “අහඳුන්” “අහඳුන්” යැයි (අල්ලාහ් එක්කෙනෙකි, අල්ලාහ් එක්කෙනෙකි) යනුවෙන් පැවුණුහ.

බිලාල් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ ගෙලේ ලණුවක් බැඳ පොඩි ලමයින් ලවා විදියේ හැම තැන ම ඇදගෙන ගියේ ය. එතුමාගේ ගරීරයෙන් ලේ වහනය විය. නමුත් ඔහුගේ සිත පර්වතයක් මෙන් දැඩි ව තිබුණි. විවිධාකාර පිඩා සිදුකළත් ප්‍රතිකෙෂ්පවාදීනු මෙතුමාගේ දැඩි බව දක විස්මයට පත්වූහ.

අවසානයේ දී අඩුබක්කර රැලියල්ලාහු අන්හු තුමා දිරහම් 10ක් දී බිලාල් රැලියල්ලාහු අන්හු තුමා නිදහස් කර ගත්තේ ය.

පසු ව බිලාල් රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාණේ නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් සමග මදිනාවට හිඳේරන් කර එහි පදිංචි වූහ. සැම විට ම නැවතුමා සමග සිටීම ඔහු ප්‍රිය කළේ ය. සලාතය සඳහා අදාන් කිව යුතු යැයි නීති ගත වූ පසු එම වගකීම බිලාල් රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් හට බාරුදන්නේ ය. එතුමාගේ මිහිර කටහඩින් අදාන් පවසා ජනයා නැමැදීමට ආරාධනා කළේ ය. ඉස්ලාම් ඉතිහාසයේ මුල් ම මුඛදීන් යන ගරු නාමය ඔහුට හිමි වේ.

මක්කා ජයග්‍රහණයෙන් පසු නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා සමග මුල් වරට කෘෂිකා තුළට ගිය තුන් දෙනා අතරින් මෙතුමා එක් අයෙකි. බිලාල් රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාට එහි දී මුල් වතාවට අදාන් කිමේ භාග්‍ය ලැබුණි. අදාන් කියන සැම අවස්ථාවක ම නඩී සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමන් සිහිවන නිසා එතුමාගේ වගාතයෙන් පසු අදාන් කිම තතර කළේ ය.

තම අවසාන කාලයේ සිරියාවට ගොස් ඉස්ලාමීය ප්‍රවාරක කටයුතුවලට සහභාගි වූ ඔහු සුහුරා වංශයට අයත් කාන්තාවක වන හින්දුල් කුලානියා යන කාන්තාව විවාහ කර ගත්තේ ය. තම 70 වන වියේ දී හිඳේර 20 හි බිමස්කස්හි වගාත් වී එහිදී ම මිහිදන් කරන ලදී.

අම්මාර ඉඩිනු යාසිර රැලියල්ලාහු අන්හු

“යාසිරගේ පවුලේ උද්වියති, ඉවසීමෙන් සිටින්න. නිතිය වශයෙන්ම ඔබට දිවුරු ස්ථානය ස්වර්ගය වේ.” යැයි නඩී තුමාණන් සැනසුම් වදන් හා ඉහාරංචි පැවසු පවුලේ ඉපදී හැඳුණු වැඩුණු කෙනෙකි අම්මාර ඉඩිනු යාසිර තුමා.

අම්මාර තුමාගේ පියා වන යාසිර රැලියල්ලාහු අන්හු තුමන් යෙමන් රාජ්‍යයේ කෙනෙකි. ඔහු කුරෙරේ ගෝතුයට අයත් අඩු ඩුදෙදාබා අල් මක්සුම් සමග ගිවිසුමක් ඇති කරගෙන මක්කාවහි පදිංචි වූවේ ය. මව සුමෙමයා රැලියල්ලාහු අන්හා තුමිය අඩු ඩුදෙදාබාගේ වහල්හාවයේ සිටී තැනැත්තියකි. වහලියක් වූ මවකට ඉපදුණු අම්මාර රැලියල්ලාහු අන්හු තුමා වහලෙකු සේ ජීවත්වූවේ ය. වහලුන් මුහුණ දුන් දුෂ්කරතා සියල්ලට ම මෙතුමා ද මුහුණ දුන්නේ ය.

ඉස්ලාම් මක්කාවේ හදුන්වාදුන් මූල් අවධියේ ම යාසීර රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ පවුලේ අය ඉස්ලාමය වැළඳ ගත්හ. සුමෙමයා රැඹියල්ලාහු අන්හා තුමිය ඉස්ලාමය වැළඳ ගත් අය අතරින් 6 වැනියා වේ. ඉස්ලාමය පිළිගැනීම හේතුවෙන් මූල් පවුලේ ම අය කුරෙරූපිවරුන්ගේ හිංසාවට ලක් වුහ. අඩු ජහ්ල්, අම්මාර් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ මව සුමෙමයා රැඹියල්ලාහු අන්හා තුමියට සාතනය කළේ ය. මෙතුමිය ඉස්ලාමිය ඉතිහාසයේ ඡහිද් වූ පළමු කාන්තාව වේ. මෙතුමාගේ පියා ද කුරෙරූපිවරුන් විසින් ම සාතනය කරන ලදී.

තම දෙමෙවිපියන් දෙදෙනා ම කුරෙරූපිවරුන් විසින් ඡහිද් කළ අවස්ථාවේ දී පවා අම්මාර් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාණෝ ප්‍රතිපත්තියෙහි ස්ථිර ව ම සිටියහ. මේ නිසා මෙතුමාණෝ ඇතැම් දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දුන්හ. සමහර විට යකඩ ඇශ්‍රුම් අන්දවා රත් වූ අගුරු මත හිඳුවන ලදී. තවත් විටෙක රත් වූ වැළි පොලොවෙහි නිරුවත් ව හිඳුවන ලදී. එසේ ම ගිනි දමා ප්‍රාග්‍රැස්සන ලදී. රත්කළ යකඩයෙන් පිට ප්‍රාව්‍යන ලදී. ඩුස්ම ගැනීමට අපහසු වන අයුරින් හිස වතුර ඇතුළේ ඔබිබවා තබන ලදී.

අම්මාර් රැඹියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ මූල් ගිරියේ ම තුවාල වූ කැලැල් දක්නට ලැබුණි. කුරෙරූපිවරු ඒකදේවවාදය අන්හරින ලෙසත් තබා තුමාණන් අපහාසට ලක්කරන ලෙසත් බලකරමින් හිංසා කළහ. වරක් වේදනාව දරා ගත නොහැකි ව කළීමාව ප්‍රතිකෙෂ්ප කරන වචන පැවැසුහ. පසු ව තමා විශාල වැරද්දක් කළ බව වහාගෙන තබා සල්ලේලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ප්‍රාග්‍රැස්සනයෙන් අල්ලාහ් අල්- කුරුආන් වැකියක් පහළ කළේ ය.

"කවරෙකුගේ සිත ර්මානය තබා නිශ්චාඛිදතාව තබමින් සිටින තත්ත්වයේ බලකිරීමක් කරන්නේ ද ඔහු හැර කවරෙක් ර්මාන් කළ පසු අල්ලාහ්ව ප්‍රතිකෙෂ්ප කරන්නේ ද කුවරුන්ගේ සිත කුර්රය කරා විහිදුවා සිටින්නේ ද එවැනි අය මත අල්ලාහ්ගේ කෝපය උදා වේ. තව ද ඔවුන්ට වේදනා ද ඇත." (16:106)

නඩි තුමාණන් හිජ්‍රරත් ගිය විට අම්මාර රැලියල්ලාහු අන්හු තුමා ද මදීනාවට පැමිණ පදිංචි වූවේ ය. නඩි සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ තොයෙක් අවස්ථාවල අම්මාර රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාට ප්‍රශ්නයා කළහ.

“අම්මාරගේ දේව විශ්වාසය ඔහුගේ අස්ථිය තුළත් ඇතුළත් වී තිබේ.”

තවත් අවස්ථාවක “කවරෙක් අම්මාරට කොප කරන්නේ” ද ඔහු අල්ලාහ් ව කොප කර ගනී” යනුවෙන් පැවසුහ.

කලීගා අඩුබක්කර රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ කාලයේ සිදු වූ යමාමා යුද්ධයට ඔහු සහභාගි වූවේ ය. උමර් රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ කාලයේ කුඩාවෙහි ආණ්ඩුකාරයකු ලෙස පත් වූවේ ය.

උස්මාන් රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් කැරලිකරුවන් අතින් සාතනය වූ අවස්ථාවේ දී මුස්ලිම් සමාජයේ මතහේද දක්නට ලැබුණි. මේ හේතුවෙන් ජමළ, සිග්‍රින් නම් යුද්ධ ඇතිවුණි. අලි රැලියල්ලාහු අන්හු තුමා හා, මුජාවියා රැලියල්ලාහු අන්හු තුමා අතර හිජ්‍ර 37 දී සිදු වූ සිග්‍රින් යුද්ධයේ දී අම්මාර රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාණෝ අලි රැලියල්ලාහු අන්හු තුමා වෙනුවෙන් සටන් කර තමන්ගේ 93 වැනි වියේ දී ඡහිද් වූවේ ය. අලි රැලියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් ජනාසා සලාතය ඉටු කර භුමදානය කරන ලදී.

අනුතාස

පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට මිලිතුරු සපයන්න.

01. සහාබාවරු යනු කවරහු ද ?
02. බිලාල් රූපයල්ලාහු අන්හු තුමාගේ දෙමාපියන්ගේ නම් ලියන්න.
03. 'අහැන් අහැන්' යන්නෙහි අරුත් ලියන්න.
04. අම්මාර් රූපයල්ලාහු අන්හු තුමාණන් කවරකුගේ පාලන කාලයේ දී ආණ්ඩුකාරවරයකු වශයෙන් පත්වී ද ?
05. අම්මාර් රූපයල්ලාහු අන්හු තුමාණන් කුමන යුද්ධයේ දී කුමන වයසෙහි ජිනිද් වූයේ ද ?

නඩි නුහ්

අලයිහිස්සලාම් තුමා

ආදම් අලයිහිස්සලාම් තුමාගෙන් පසු සිද් අලයිහිස්සලාම් තුමාණය් නඩිවරයෙකු ලෙස පහළ වූහ. එකල ජනයා මේ දෙදෙනා ඉගැන්වූ පරිදි අල්ලාහ් විශ්වාස කළහ. ඔහුගේ අණට කිකරු වී මූස්ලිම්වරු ලෙස ජීවත් වූහ. මෙසේ ජන සමාජයේ ආරම්භයේ සිට ඉස්ලාම් ලොවේ පුරුණ කාලීන ආගමක් ලෙස පැවතෙයි.

මධුන්ට පසු දේව ධර්මය ජනයාට ඉගැන්වීමේ කාර්යය වියතුන් 5 දෙනෙකු විසින් කෙරුණි. අල්- කුරුආනය තුළ වද්දු, සුවාල, යකුසු, යලාකු හා නස්රු යන ආදි නම්වලින් ඔවුනු ආමන්තුණය කෙරෙති. කාලය ගත වූ පසු ඔවුනු ජනයා ඉදිරියේ ප්‍රසිද්ධියට පත්වූහ. ඔවුනු ගොරවයට පාතු වූහ. මේ පඩිවරුන්ගේ මාරු උපදේශන පරිදි ජනයා ඉස්ලාමය ස්ථීර ව පිළිපදිම්න් ආහ. මේ නිසා ජෙයිතාන්ට ජනයා නොමග යැවීමට නොහැකි විය.

මෙම පඩිවරුන් පස් දෙනා ම මරණයට පත් වූ පසු ගරු කිරීමට පිළිම සකස් කර එයට නැමැදුම් කරන ලෙසත් ජෙයිතාන් එම ජනයන් උසි ගැන්වූවේය. එදා සිට ලොව තුළ ඕරුක් බිඟි විය.

මේ මොහොතේ ජනයා යහුමග යැවීම සඳහා අල්ලාහ් විසින් නඩි නුහ් අලයිහිස්සලාම්තුමා යවන ලදී. මොහු එක දිගට ම අවුරුදු 950ක් සිරක් වලින් මිදි අල්ලාහ්ට පමණක් නැමැදුම් කරන ලෙස එම ජනයාට ආරාධනා කළේ ය. මේ කාර්යය ඔහු ය, දවල් නොතකා කළේ ය. තනි පුද්ගලයන් හට රහස්‍යගත ව ඒ ප්‍රවෘත්තිය දන්වන ලදී. ජනයා රස්වෙන තැන්වල ප්‍රසිද්ධියේ ආරාධනය කළේ ය. නමුත් ඔවුනු ඒ ප්‍රවෘත්තිය තමන්ගේ කනට නො ඇසෙන ලෙස කන් දෙක තම ඇගිලිවලින් තදින් වසා ගත්හ. නඩි නුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමා දකින විට තමන්ගේ රෙදිවලින් මුහුණු වසාගත්හ. ඔහුගේ සමාජයේ සුෂ් ප්‍රමාණයක් විශ්වාස කළේ ය. බිරිඳ මෙන් ම තම ප්‍රතුයා ද ඔහු ප්‍රතිසේෂ්ප කළේ ය.

නබි තුහ් අලයිහිස්සලාම් දෙවියන් එක්කෙනකු බව පවසමින් සොඛාදහමේ ඇති සලකුණු බොහෝ පෙන්වා තමන්ගේ සමහරැ සමග තරක කළේ ය. ඔවුහු ඔහුට දැඩි ලෙස හිංසා කළහ. ඔහු කියා නිම කළ නොහැකි පිඩාවලට ගොදුරු විය. සත්‍ය මාර්ගය සඳහා කෙසේ ආරාධනා කළත් ඔවුන් විශ්වාස කරන්නේ නැත යනුවෙන් අල්ලාහ් නබි තුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමා වෙත ද්‍රුත්වී ය. එසේනම් ඔවුන්හට දූෂ්චරණ කර විනාශ කර දමන ලෙස ඔහු අල්ලාහ්ගේන් ප්‍රාර්ථනා කළේ ය.

කාගිරිවරුන් විනාශ කිරීමට එක්තරා ජලගැලීමක් සිදුවන බව අල්ලාහ් ඔහුට ද්‍රුත්වී ය. ඒ මොහොතේ විශ්වාසවන්තයන්ගේ ආරක්ෂාවට එක් තැවක් නිරමාණය කරන ලෙස අල්ලාහ් ඔහුට අණ කළේ ය. ඒ සඳහා මග පෙන්වීමක් ඔහුට දෙන ලදී. කාන්තාරයේ තැවක් නිරමාණය කිරීමේ ක්‍රියාව දිගු කළක් තිස්සේ සිදු විය. ඒ පසුකර යන කාගිරිවරු ඔහු උපහාසයට ලක්කළහ. නබි තුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමාණේ එයට “අපි ඔබ දෙස බලා උපහාස කරන ද්‍රුත්සක් පැමිණෙයි.” යනුවෙන් පිළිතුරු දුන්හ.

දිනක් ලිපක් කැඩී ඒ තුළින් ජලය උතුරා ගලා යන්නට පටන් ගත්තේ ය. ඒ මොහොතේ ස්ත්‍රී පුරුෂ යුගල වශයෙන් සියලුම සතුන් මෙන්ම මුළුන්වරු, තව ද ර්මාන් තැබූ තුහ් නබිගේ පවුලේ අය ද තැවට තැග ගත්තා ලෙස අල්ලාහ් අණ කළේ ය. මහා ජල ගැලීමක් ඇති විය. විශ්වාසවන්තයේ “බිස්මිල්ලාහ්” කියා ගමන් කිරීමට පටන් ගත්තේ ය. ජල ගැලීමෙන් කන්දක් සේ රැල්ලක් මැද තැව පාවුණෙන් ය. අයිනක එක් තැනාක සිටගෙන සිටි පුත්‍රුවන් දෙස බලා නබි තුහ් අලයිහිස්සලාම් “පුතේ, අප සමග තැබේ තැග ගත්ත. කාගිරිවරුන් සමග නොසිටිත්ත” යනුවෙන් ගබා නගා පැවසුවේ ය. එවිට මුරණ්ඩුකාර පුතා “මම කන්දක් මත තැග දිවි බේරා ගත්තම්” යනුවෙන් පිළිතුරු දුන්නේ ය.

ඒ ක්ෂණයෙන් විශාල රැල්ලක් පැමිණ ඔහු භා ඔහු සමග සිටි අනෙකුත් කාගිරිවරු ගසාගෙන ගියේය. ඔවුහු සියලු දෙනා ම ජලයේ ගිලුණෙන් ය. ජල ගැලීම කෙමෙන් අඩුවන්නට පටන් ගත්තේ ය. අහස ජලය වත් නොකර තවතා ගත්තේ ය. පොලොව ජලය වාෂ්ප ලෙස උරා ඇතුළට ගත්තේ ය. ජ්‍රදී නම් කන්දේ තැව රඳුණෙන් ය.

ප්‍රදී කන්ද හා නැව ගොඩ ගසු ස්ථානය

මේ මොහොතේ නබෑ තුහු අලයිහිස්සලාම් තුමාණන්ට පූතාගේ මතකය ආවේ ය. තමාගේ පවුලේ අය රැක දෙන බවට අල්ලාහ් දුන් පොරොන්දුව ඉටු තොකළ බවට වෝදනා කළේ ය. එයට අල්ලාහ් “ඉස්ලාමය පිළිනොගත් ඔහු තුළිගේ පවුලට අයත් වන්නෙක් තො වේ.” යනුවෙන් පැවසුවේ ය. තුහු නබෑ අලයිහිස්සලාම් තම වෝදනාව පිළිබඳ කම්පාවට පත් වී ඉස්ති:ගාර කළේ ය.

අවසාන වශයෙන් නබෑ තුහු අලයිහිස්සලාම් තුමාණෝ, බේරුණු අය (ගැලවුණු අය) අමතා ප්‍රවේශමෙන් තැවතත් ගොඩ බසින ලෙස ඔවුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටියහ. පොලොවේ බරකත් ලැබූ නව ජීවිතයක් පටන් ගන්නා ලෙස ඔහු පැවසුවේ ය. එදා සිට එන මිනිස් පරපුර තුහු නබෑ අලයිහිස්සලාම් තුමාගෙන් පැවත එන්නකි. මේ නිසා නබෑ තුහු අලයිහිස්සලාම්, ‘අඛුල් බ්‍රැස්ස්ජානි’ (මිනිස් සංඛතියේ දෙවනි පියා) යන අන්වර්ථ නාමයෙන් අමතන ලදී.

අන්තරාක්ෂය

හරනම් (භ) ලකුණ ද වැරදි නම් (වච) ලකුණ ද යොදන්න

- ඉස්ලාම් ලොවේ පුරුණ කාලීන ආගමකි. ()
- ආදම් අලයිහිස්සලාම් තුමාගේ කාලයේ සිටම ජිරක් ක්‍රියාව දක්නට ලබුණි. ()
- නඩි තුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමාගේ ප්‍රත්‍යුවන්ගෙන් කෙනකු කාරිර් විය. ()
- මූහුදු වෙරලේ නැවක් තැනීමේ ක්‍රියාව සිදු කළහ. ()
- ඡල ගැල්මෙන් තුහ් නඩිතුමාගේ බිරිඳ ද ගිලි මිය ගියාය. ()

කෙරී පිළිතුරු සපයන්න

- නඩි තුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමාගේ විශේෂිත අන්වර්ථ නාමය කුමක්ද?
- නඩි තුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමා වසර කීයක් ප්‍රවාරක ක්‍රියාවෙහි යොදනේද?
- නඩි තුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමාගේ නැව රදුණෙන් කුමන කන්දෙහිද?
- නඩි ජිද් අලයිහිස්සලාම් තුමාට පසු මහජනතාවට මගපෙන්වූ වියතුන් කවරහු ද?
- නඩි තුහ් අලයිහිස්සලාම් තුමාණන් ප්‍රවාරයේ තිරතවුණෙන් කෙසේ ද?

අවිරතය පිළිපදිම්

يَبْنِيَّ أَدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْاتِكُمْ وَرِيشًا

අප කෙසේ ජ්‍වත් විය යුතු ද යන්න උගන්වනු ලබන ආගම ඉස්ලාම් වේ. මේ ආගමෙහි උපදේශ මිහිරි ය, සරල ය, දායාදයන්ගෙන් පිරිපූන් ය. එපමණක් නොව එය මුළු මිනිස් ජ්‍වතයට ම සම්පූර්ණ වූ මග පෙන්වීමක් ලබා දෙන්නකි. මුස්ලිම්වරුන් වන අප ඒවා හැකි පමණින් ක්‍රියාවට තැගීම අප සතු ආගමික වගකීමකි.

අැදුම් පැලදුම් සම්බන්ධයෙන් ඉස්ලාමිය උපදේශ ගේඛ්‍ය ය. එය ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයට ම වෙන් වෙන් වශයෙන් අැදුම් ඇදිමේ පිළිවෙත වගකීමක් කොට ඇත . මෙය අවිරත් යනුවෙන් හැඳින්වේ. අනිවාර්යයෙන් වැසිය යුතු කොටස් අවිරත් යන පදයෙන් ගමන වේ.

මුස්ලිම්වරුන් වන අප අැදුම් අදින විට කරුණු 02ක් පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතු ය. පළමු ව අවිරත් පිළිපැදිම හා දෙවැන්න අලංකාර බව ලෙසිනි. අල්ලාහ් අලංකාර ය. අප ද අලංකාර ව සිටීම ඔහු ප්‍රිය කරයි.

“මිනිසුනි, ඔබගේ සිරුර වැසිය හැකි අැදුම් හා අලංකාරය නියත වශයෙන් අප ඔබහට පහළ කරනු ලැබුවෙමු.” (7 : 26)

මෙම අල් කුරුආන් වැකියෙන් අැදුම් යනු අවිරතය වසනු ලබන්නක් ලෙසත්, අලංකාර ලෙසත් විය යුතු ය යන කරුණ ඇතුළත් කොට ඇති බව දැකිය හැක.

අවිරතය ස්ත්‍රී පුරුෂ වෙනස අනුව අල්ලාහ් සීමා කරනු ලබ ඇත. ස්ත්‍රී පුරුෂ ලෙස වෙන් කොට මිනිසා යුගල වශයෙන් අල්ලාහ් මවා ඇත. ඔවුන් දෙපළගේ වෙන් වෙන් වූ අවශ්‍යතා හා හැඟීම් ඔහු වඩා හොඳින් දනී. එම තිසා එම වෙනසට අනුකූල ව එම දෙපළට වෙන් වූ අවිරතය අල්ලාහ් නිර්ණය කර ඇත. අපට අපගේ සිතැගිවලට අනුකූල වන පරිදි එය නිර්ණය කළ නොහැක.

පිරිමින්ගේ අවිරතය පෙක්ණියට පහළත්, දණහිසට ඉහළත් අතර පිහිටා ඇත. මෙම කොටස සැම අවස්ථාවක දී ම ආවරණය කිරීම වාර්ෂික වේ. මෙම කොටස් වසනු ලබන ඇදුම් සිතිදු වීමෙන් හෝ ගරිරයට ඇදී පවතින්නක් වීමෙන් හෝ අනිවාර්යයෙන් ම වැළකිය යුතු ය. සලාත් කරන විට පෙක්ණියට කෙළින් ඉණෙහි කොටස් පෙනුණහොත් සලාතය කඩ වෙන බව සැලකිය යුතු ය.

ස්ත්‍රීන්ට අනුව ඔවුන්ගේ මූහුණ, මැණික් කටුව දක්වා දෙඥත් හැර අනෙක් කොටස් අනිවාර්යයෙන් ම වැළකිය යුතු ය. මෙම කොටස් වසනු ලබන ඇදුම් විනිවිද නොපෙනෙන තරමට සනකමින් යුත් රෙදී විය යුතු ය. විශාල බවින් හෝ නාස්තියකින් යුත්ත ව හෝ නො විය යුතු ය. ඉහත සඳහන් (7 : 26) අල්කර්ජාන් වැකිය ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයට ම ගැළපෙන මග පෙන්වීමකින් යුත්ත ය. එම වැකියෙහි සඳහන් අංග ස්ත්‍රීන්ගේ ඇදුම්වල දී ද සැලකිල්ලට ගත යුතු ය.

පිරිමින් ස්ත්‍රී ඇදුම් ඇදීමත්, ස්ත්‍රීන් පිරිමි ඇදුම් ඇදීමත් ඉස්ලාම් හරාම් කොට ඇත.

සලාත් ඉටු කරන විට පාද වැසීම සම්බන්ධයෙන් ස්ත්‍රීන් සැලකිලිමත් විය යුතු ය. ස්ත්‍රීන් තමන්ගේ සැමියාට අලංකාර ව සිටීම පිණිස අජ්නනවරුන් නොමැති පරිසරයේ පුරුදු පරිදි සාමාන්‍ය ඇදුම්න් නිවසෙහි විසිය හැක. සැමියාට ආකර්ෂණිය වන පරිදි ස්ත්‍රීන් මරතෝන්ඩ් දුම්මත්, ඇස් අලංකාර ව තබා ගැනීමත් නිවෙස් පරිසරයෙහි අනුමත කළ කරණකි. ස්ත්‍රීන් නිවසින් පිටතට යන විට ගබඳ ඇසෙන පා සලඹ පැලදීමෙනුත් තොල් ආලේප කිරීමෙනුත් වැළකිය යුතු ය. “ස්ත්‍රීන්ගේ හඩ උස් නොවූ නිවහන ප්‍රීතිමත් මාලිගයකි.” යනුවෙන් සඳහන් කර ඇත.

ස්ත්‍රීන්ට රත්තරන් හා රිදි ආහරණ පැලදිය හැක. පිරිමින්ට රත්තරන් හා පටරෙදී පැලදිම තහනම් කොට ඇත. රිදි මුද්දක් පැලදිමට පිරිමින්ට අවසර ඇත.

අජ්නඩ්, මහ්රම් මිගු නිවේස් පරිසරයෙහි ඉස්ලාමීය ජීවිතයේ විනය සිමා පිළිපදිමින් කටයුතු කළ යුතු අතර සාමාන්‍ය ආකාරයට හැසිරීමෙන් වැළකිය යුතු ය.

කාමරවලට තිර රෙදී දුම්ම පිළිගත් කරුණකි. පොදු කටයුතුවල දී පිරිමි වෙන්වත් ස්ත්‍රීන් වෙන්වත් ගැවසීමට හැකි නිවේස් පරිසරයක් සකසා තිබිය යුතු ය. එය ඉස්ලාමීය මගපෙන්වීමය ය. එමගින් අජ්නඩ්, මහ්රම් එකිනෙකා හමු වීම වළක්වා ගත හැක.

ස්ත්‍රීන් සාමාන්‍ය ඇඳුමෙන් යුතු ව නිදහසේ සැරිසරන ස්ථානය නිවස වේ. වෙනත් නිවේස්වලට ඇතුළුවීමේ ක්මවේද ඉස්ලාම පෙන්වා දී ඇත්තේ එබැවිනි. හිතුමතේ නිවේස්වලට ඇතුළු විය නොහැක. තෙවරක් දෙශරට ගසා හෝ සිනුව නාද කොට හෝ මූලින් අමතා අනුමැතිය ලබා ගත යුතු ය. අනුමැතිය නොලැබුණහෝත් හෝ නිවේස්හි කවරේකුවත් නොමැති බව දැන ගත් විට හෝ එම නිවසට අප ඇතුළු නො වී හැරි යාම ගොරවයක් බව සූරා තුරුහි 28 වැකියෙන් අල්ලාහ්තාආලා දන්වා ඇත . නිවේස් කරා පැමිණෙන්නන් පිළිගැනීමට හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට නිවැසියන්ට අයිතියක් ඇත .

අනුමැතිය ලැබෙන තෙක් රඳී සිටින විට නිවේස්හි ඉදිරි සාලයෙහි කෙකින් නො සිට මදක් ඇත් ව සිටීම ගොරවයකි. ජනේලයක් තුළින් එබැඳීම ඉස්ලාම තදින් ම හෙළා දකි. එසේ එබැඳීම බලන්නන්ගේ ඇස්වලට අනින තත්ත්වය ඇති විය හැකි බව හදිස් මගින් අවධාරණය කරයි. මෙවැනි වාතාවරණයක් ඇති නො වීම පිණිස ජනේලය සඳහා තිර රෙදී දුම්ම වැදගත් අංගයකි.

වෙනත් අයෙකුගේ නිවේස්වලට යා යුත්තේ ගැළපෙන අවස්ථාවල දී ය. ආහාර ගන්නා වේලාවන්හි, නිද ගන්නා වේලාවන්හි, අමුත්තන් සිටින අවස්ථාවල දී වෙනත් නිවේස්වලට යෑම වැළැක්වීම ඉස්ලාම පෙන්වා දෙන යහපත් මග පෙන්වීමකි.

තමන්ගේ නිවෙස තුළ ද පිළිපැදිය යුතු විනයක් ඇත. වැඩිවියට නොපැමිණී දරුවන් දෙම්විජියන්ගේ කාමරයට ඇතුළු වීමට අවස්ථා තුනක දී අනුමැතිය ලබා ගත යුතු බවට සුරා තුරුහි 58 වන වැකියෙහි දක්වා ඇත . සුබහ් සලාතයට පෙරත්, දහවල් කාලයේ වැඩිපුර ඇදුම් ඉවත් කර ඇති වේලාවේත්, ඉංග්‍රීස් සලාතයට පසුවත් මෙම කාල සීමා තුළ දී අනුමැතිය ලබා නිවෙසහි සිටින දෙම්විජියන්ගේ කාමරයට ඇතුළු විය යුතු යයි අල් කුරානාය පවත්තේ ය.

මෙමෙස ඉස්ලාම් පෙන්වනු ලබන යහපත් අනුගාසනා හා (අද්ධි) විනය අප නිවෙසේත් පිළිපදිමු. නිවෙසහි පිළිපැදිය යුතු අවරතය ද අනුගමනය කරමු. එමගින් අප මතස හා නිවෙස අධ්‍යාත්මයෙන් බැබලේ. අල්ලාහ්ගේ රහ්මත් හා බරකත් නිවැසියන්ට ද හිමි වේ. නිවැසියන් අතර ආදරය සැනසීම හා සතුට ඇති වේ. මෙමගින් යහපත් ඉස්ලාමීය පවුලක් බිජි වේ. යහපත් ඉස්ලාමීය පවුල් තුළ රටට අවශ්‍ය යහපත් ප්‍රජාවක් හා ලෝකයා සොයන සත් පුරුෂයන් බිජි වන බව නිසැක ය.

අභ්‍යාසය

ගැලපෙන වචන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

1. අවිරත් යනු ගිරිරයහි වැසිය යුතු කොටස් වේ.
2. ඇදුම් අදින විට අවිරතයක් සැලකිය යුතු ය.
3. අවිරත් පුරුෂයන්ට ද.....ද වෙන් වෙන් වශයෙන් සීමා නිර්ණය කොට ඇත.
4. පිරිමින්ගේ අවිරතය සිට දණහිස අතර ප්‍රදේශයයි.
5. ස්ත්‍රීන්ගේ අවිරතය අත් හැර අනෙකුත් ප්‍රදේශ වැසිය යුතු ය.
6. පිරිමින් ස්ත්‍රීන්ගේ ඇදුම් හා ස්ත්‍රීන් පිරිමින්ගේ ඇදුම් ඇදුම වේ.
7. මූස්ලිම්වරුන්ගේ ඇදුම් සනකම් රෙදිවලින් බවින් යුත්ත ව පැවතිය යුතු ය.
8. නිවසින් බැහැර ව යන විට ස්ත්‍රීන් නගන, ගබද නගන දේවලින් වැළකිය යුතු ය.
9. අවස්ථාවේ වෙනත් පියගේ නිවෙස්වලට යැමෙන් වැළකිය යුතු ය.
10. දෙම්විපියන්ගේ කාමරයට ඇතුළු වන විට ලබා ගත යුතු ය.

ඉස්ලාමීය නිවස

මෙලොව මවා ඇති සැම ජ්‍යෙවරාධියකටම අල්ලාහ් වෙතින් ලබා දුන් දායාද්වලින් උස්සන නිවස ද එකකි. ආහාර ඇගුම් සේ ම එකිනෙක ජ්‍යෙන් තමන්ගේ වාසස්ථාන ද සොයා ගැනීමේ උත්සාහයේ නිරත වන අයුරු අපි දකින්නේමු. එසේ ම මනුෂ්‍යයාට අල්ලාහ් වෙතින් ලබා දී ඇති නොයෙකුත් භාග්‍යන්ගෙන් එකක් සේ සාමකාමී නිවහන ද ඉස්ලාම් දක්වා ඇත.

ඉස්ලාමීය නිවස සන්සුන් ස්ථානයකි.

ඉස්ලාම්, පවුල් ජ්‍යෙතයට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දේ. එම පවුල තැමැති ඒකකය අලංකාර නිවහක් මගින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න ව බිහිවන බව ඉස්ලාමීය මතය වේ. මෙය අල්ලාහ් තමන්ගේ ගුද්ධ වූ ග්‍රන්ථයෙන් අපට පෙන්වා දී ඇත.

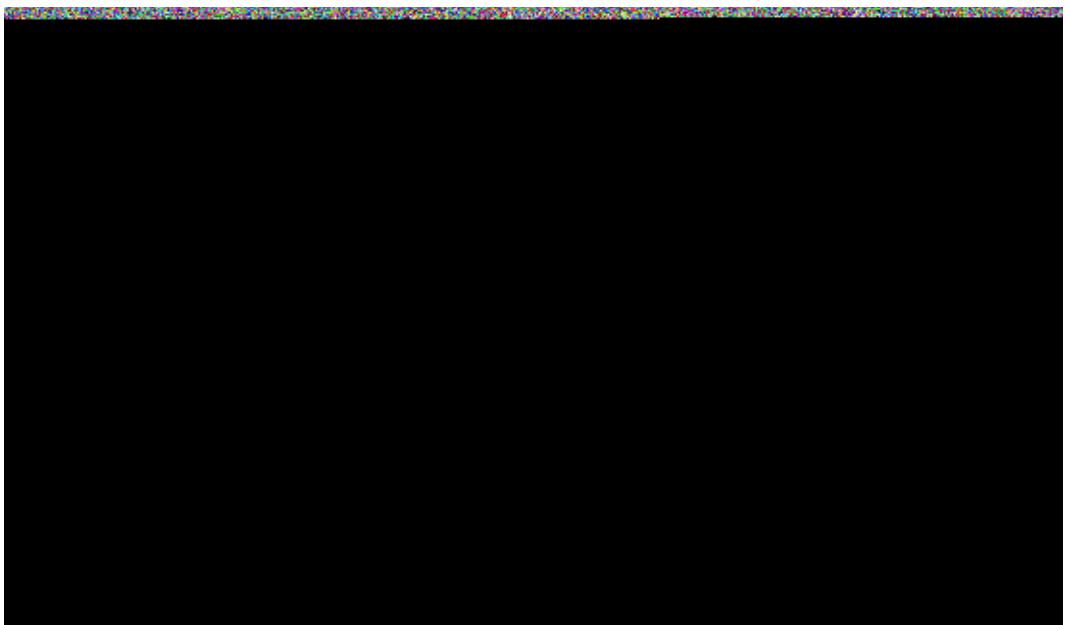
අල්ලාහ් ඔබට ඔබගේ නිවහන සංසුන් ස්ථානයක් ලෙස පත්කර ඇත.
(16:80)

අල්ලාහ් ගේ සිතුවීල්ලෙන් ප්‍රබෝධවන් නිවහනක්

මූෂ්මින්දිවරයෙකුගේ නිවස දෙවියන් සිහි කිරීමේ නිවහනක් ලෙස තිබිය යුතු ය. එහි අල්- කුර්ඛාන් (දේව වැකි) පාරායනා කළ යුතුයි. ආගම ඉගැන්විය යුතු ය. “මලගේ නිවෙස්වල පාරායනා කරනු ලබන අල්ලාහ්ගේ වදන් ද, සැනුපුම ද, මෙනෙහි කරන්න. යානවන්ත වදන් ද මතකයේ තබා ගනු. නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් තිස්සණ බුද්ධියකින් යුත්තෙකු හා සියල්ල හොඳින් දන්නෙකු වශයෙන් සිටින්නේ ය.” අල්- කුර්ඛාන් (33:34) දෙවියන් සිහි කරන්නාවූ නිවසටත්, දෙවියන් සිහි නො කරන්නාවූ නිවසටත් තබිතුමා දක්වන්නාවූ උපමාව සලකා බලන්න. තබි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ මෙසේ පැවසුහ.

අල්ලාහ් සිහි කර ප්‍රශ්නයා කරන්නාවූ නිවහනේ තත්ත්වය පණ ඇත්තෙකුගේ තත්ත්වයටත් අල්ලාහ් සිහි කර ප්‍රශ්නයා නොකළ කෙනෙකුගේ නිවහනේ තත්ත්වය පණ නැති කෙනෙකුගේ තත්ත්වයටත් සමානයැයි. මලගේ සමහර සලාතයන් මලගේ නිවහනේ ඉටු කරන්න. මලගේ නිවහන(ක්ලිර්) මිනි වළක් බවට පත් නො කරන්න. (බුහාරි)

අප ජ්වතුන් අතර සිටින විට අපගේ නිවහනේ දෙවියන් සිහි කිරීමක් නොකෙරුවේ නම් එහි ධර්ම දේශනා ඉගැන්වුයේ නැත්නම් අපගේ නිවහනත්

කබිරයන් අතර වෙනසක් නැත. නමුත් එහි වෙනසකට ඇත්තේ කබිරයේ මරණයට පත්වූ අය සිටින අතර නිවසේ මැරැණු හදවත් ඇති අය සිටීමයි.

“ඡිබලගේ නිවසේ සූරා බකරාව පාරායනා කරන්න! කාගේ නිවසේ සූරා බකරාව පාරායනා කරනු ලැබුවේ ද එම නිවසට ජෙයිතාන් ඇතුළ වෙන්නේ නැත.” මෙලස නඩා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ පැවසුහ (තබරානි)

නිවහන නිසසල බවේ අඩිතාලමකි.

“ඡිබගේ නිවසේ ඡිබට අල්ලාහ් සන්සුන් බව ඇති කළේ ය. ඡිබලා ගමනක දී සිටිය දී ඡිබලාට පහසුවෙන් රැගෙන යා හැකි කුඩාරම් සතුන්ගේ හම් වලින් ඔහුමයි ඡිබලාට සකස් කර දී ඇත්තේ.”(16:80) බැට්ලවාගේ ලෝම, ඔටුවාගේ ලෝම හා සුදු එව්වාගේ ලෝම යනාදියෙන් හාණ්ඩ හා සැප පහසුකම් යම් කාල පරිවිෂේෂයක් තුළ සැප පහසුකම් (ලබා ගැනීමේ) හැකියාවක් ද ලබා දී ඇත. මේ වැකියේ නිවාස යනු මුළුම්‍යයාට සැනසුම ආරක්ෂාව හා නිධනස ලබා දෙන්නා වූ ස්ථානයක් ලෙස පැහැදිලි ය.

“තම නිවසේ පුද්ගලයෙක් හිද එයින් ඔහුගේ ප්‍රශ්නවලින් ජනතාවත් ජනතාවගේ ප්‍රශ්නවලින් ඔහුන් ආරක්ෂාව ලබන්නේ ද, එවැනි මිනිසා අල්ලාහ්ගේ රැකවරණයේ සිටියි.

ඉස්ලාමීය නිවස ආග්‍රිත පරිකරයෙහි පිළිපැදිය යුතු දේවල්

නිවහන ආධ්‍යාපනික ස්ථානයක් ලෙස පවත්වා ගෙන යැම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නඩා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ තම බිරින්දැවරුන්ට නිවසේ දී දහම් අධ්‍යාපනය ලබා දුන්හ. දරුවන්ට ඉස්ලාමීය සිරිත් විරිත් ඉගැන්වුහ. එනම් අපගේ නිවෙස්වලත් අධ්‍යාපනයට දිරිගැන්වීමක් කළ යුතු ය. අල්- කුරාන් පාරායනා කිරීම ඉස්ලාමීය පොත් කියවීම සංයුත්ත තැවි හා සගරා යනාදිය තබා පරිහරණය කිරීම වඩාත් යෝගා වේ.

නිවසේ දී පිළිපැදිය යුතු කරැණු

1. නිවසට ඇතුළවීමට පෙර සලාම් පවසන්න. පිළිතුර ලෙස සලාම් ලැබුණෙහාත් පමණක් ඇතුළට යා යුතුයි.

“විශ්වාසවන්තයිනි, නුඩිලාගේ නිවස හැර අන් නිවෙස්වලට ඔවුන්ගේ අවසරය නුඩිලාට ලැබෙන තුරු ද එහි වැසියන්ට නුඩිලා සලාම් (සාමය)

පතන කුරු ද ඇතුළු නොවනු. මෙය නුමිලාට ඉතා හොඳ ය. නුමිලා (මෙය) මෙනෙහි කළ යුතුයි.” (24:27)

එහි නුමිලා කිසිවෙකු නො දුටුවේ තම් නුමිලාට අවසරය ලැබෙන කුරු එට ඇතුළු නොවනු. තව ද ආපසු යනුයි නුමිලාට කියනු ලැබුවේ තම් ආපසු යනු. එය නුමිලාට වඩාත් පිවිතුරු ය. නුමිලා කරන දී ගැන අල්ලාහ් සර්වයු ය. (24:28)

නඩ් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් ක්‍රමාණක් කෙනෙකු ගේ නිවසට යන විට තුන්වරක් සලාම් පවසා අනුමැතිය ලබා ගනිති. පිළිතුරු ලැබුණහොත් ඇතුළට යති. නැත්තම් හැරී යති.

2. නිවසට ඇතුළවන විට

بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا، وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا، وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا

බේස්මිල්ලාහි වලජ්නා වබේස්මිල්ලාහි කරජ්නා වඅල්ලාහි රඛිතනා තවක්කල්නා යයි පාරායනය කළ යුතු ය.

3. පවුලේ ඇශ්තින් සමග සහෝදරත්වයෙන් කටයුතු කිරීම පරිත්‍යාග සිල්, දත්තිලි බව, ආගන්තුක සත්කාර, තැන්පත් ව කතා බහ කිරීම යන ගුණාංග අනුගමනය කිරීම.

4. බොරුව, රේජ්‍යාව, කේලම්, යනාදී ඇශ්ති සම්බන්ධතා බේඛ්‍යාවන නරක ගුණාංගවලින් වැළකී සිටිය යුතු ය.

5. සැම විට ම නිවස හා අවට පරිසරය, පිරිසිදුව හා අලංකාරවත්ව තබා ගත යුතුයි.

6. නිවසේ පරිහරණය කරන ගෙහ හාණ්ඩ ක්‍රමානුකූල ව පිළිවෙළට හා පිරිසිදුව පවත්වා ගෙන යා යුතු යි.

අභ්‍යාසය

අ) පහත ප්‍රකාශන හරි නම් $\sqrt{ }$ ලකුණ ද වැරදි නම් \times ලකුණ ද යොදන්න.

1. අල්ලාභ්ගේ දායාව නිසා පහසුකම් තිබෙන නිවහනක් ලැබිය නැති ය. ()
 2. අල්ලාභ් සිහිකරන ස්ථානයක් ලෙස නිවසක් නොතිබිය යුතු ය. ()
 3. නිවසක් මිනීවලක් නොකරන්න යනුවෙන් නබා සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් කුමාණෝ පැවසුහ. ()
 4. නිවසකින් පටුල් ඒකකයට ගාන්තිය උදා වේ. ()
 5. සූරා බකරා පාරායනා කරන නිවසේ ජෛයිතාන් හා සතුන් ඇතුළු වන්නේ නැත. ()
 6. නිවහන සැම මැවීමකට ම ආරක්ෂාව සපයයි. ()
 7. නිවසට ආ අමුත්තන්ට ආපසු හැරී යන්න යනුවෙන් පැවසීම ද පුරුද්දක් කර ගත යුතුය. ()
 8. නිවස හා අවට පරිසරය පිරිසිදු ව තබා ගැනීම භාඳ පුරුද්දකි. ()
- අං) නිවසක් අධ්‍යාපනය ලබන ස්ථානයක් ලෙස වෙනස් කර ගන්නේ කෙසේ ද?
- අං) නිවස තුළ පිළිපැදිය යුතු සාරධිරුම 5ක් සඳහන් කරන්න.

පොදු දේපල සූරකීම්

හත් වන ග්‍රෑනියේ සිසුහු ඉස්ලාම් කාල පරිවිෂේෂයේ දී විෂය භාර ගුරු නිස්ගර මහතා සමග පාසල් පරිගුයේ ස්ථානිය ගවේෂණයක් සිදු කළහ. ගුරුවරයාගේ මග පෙන්වීම යටතේ ඔවුහු පාසල් පරිගුයේ දැකිය හැකි පොදු දේපල, භාගික සම්පත් යනාදිය පිළිබඳ ව සටහන් පොතෙහි ලියා ගත්තේය. පාසල් පරිසරය තුළ හත් ග්‍රෑනිය සිසුන් සැවොම එකතු වී පරිසරය නිරික්ෂණය කිරීම පිණිස සංවිධානය කරනු ලැබූ මෙම කෙරී කාලීන ගවේෂණාත්මක වාරිකාව දිෂ්‍යයන් තුළ මහත් ප්‍රශ්නයක් ඇති කළේ ය. ගවේෂණය අවසානයේ පිටිවනිය සම්පයේ තිබූ අතු පතර විහිදා වැඩුණු මහා නුග රැක සෙවණේ ගුරුතුමා සමගින් දිෂ්‍යයන් අසුන් ගත්තේ ගවේෂණය පිළිබඳ සාකච්ඡා වටය ආරම්භ කිරීම සඳහා ය.

ගුරුතුමා: දිෂ්‍යයනි, මා මුලින් පැවසු පරිදි ම පාසල් පරිගුය තුළ බොහෝ සම්පත් හා දේපල ඇති බව ඔබ දැන්නවා ඇති. ඔබ විසින් ඔබේ සටහන් පොතේ ලියන ලද සමහර පොදු දේපල හා සම්පත් ගැන කියන්න.

සයිනා: පන්ති කාමර, කාර්යාලය, ශ්‍රීඛා පිටිවනිය, පුස්තකාලය, විද්‍යාගාරය, ගෘහ විද්‍යාගාරය, ගස්වැල්, තළ ලිං, නැමුදුම් ස්ථානය, වැසිකිලිය, මේස, පුටු, අල්මාරි, පාඩම් පොත්, ලමා උද්‍යානය

ආකින්: අපේ සටහන් පොතේ ලියා ඇති දේවල් දිහා බලන විට පාසල තුළ මෙතරම් පොදු දේපල හා සම්පත් තිබේ ද යන්න විමතියට කරුණෙක්.

ගුරුතුමා: ඔව්, අප පාසල් පරිගුය තුළත් ඉන් පිටතත් බොහෝ දේපල දක්නට පුළුවන්. පොදුවේ අප දැකින දේපල පොද්ගලික හා පොදු දේපල යනුවෙන් කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකියි. පොද්ගලික දේපල ගැන සලකන විට ඒවා ආරක්ෂා කිරීම අදාළ

පුද්ගලයන් විසින් සිදු කරනු ලබයි. පොදු දේපල ගැන සලකන විට එය ආරක්ෂා කිරීම සැම කෙනෙකුගේ ම වගකීමකි. පොදු දේපල යනු පොදු ජනයාගේ යහපත වෙනුවෙන් රජය විසින් හෝ සමාජ සංවිධාන විසින් හෝ නිරමාණය කරන ලද දේපල වේ. සමහර පුද්ගලයන් විසින් තම පොදුගලික දනයෙන් නිරමාණය කොට වක්ත් කරන ලද දේපලද ඇතුළු ව අල්ලාහ් විසින් ස්වාධාවික ව ම මනුෂ්‍යයාට දායාද කරන ලද ජලය, ගංගා, මූහුදු වෙරළ, වනාන්තර වැනි දේ ද පොදු දේපල යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

නවීද් : එසේ නම් රජය විසින් ඉදි කර ඇති පාසල් වගේ ම රෝහල්, මහා මාරුග, දුම්රිය ස්ථාන ආදියන් මෙයට අන්තර්ගත වනවා නේද?

ගුරුතුමා: මාඡා අල්ලාහ් ! නවීද් පැවසු දේපල වගේ ම ඊට අමතර ව බස් නැවතුම් පොළවල්, පොදු වැසිකිලි, පොදු ලිං, පොදු ප්‍රවාහන සේවා පහසුකම්, ගංගා, දිය ඇලි, උද්‍යාන, මූහුදු වෙරළවල්, විශ්වව්‍යාල, මස්තේද, මද්රසා, සොහොන් බිම් ආදියන් පොදු දේපලට අයන් වේ.

ආකින්: මේ සියල්ල ම ආරක්ෂා කිරීම රුපයේ වගකීමක් නොදු?

ගුරුතුමා: ඔව්.... පොදු දේපල ඉදි කොට ඒවා ආරක්ෂා කිරීම රුපයේ පමණක් නොව, මේ රටේ ජ්‍යෙෂ්ඨ වන සැම පුරවැසියෙකුගේම වගකීමක්. එසේ පොදු දේපල සුරකීම සැම තනි පුද්ගලයෙකුගේ ම මූලික වගකීමක් බව ඉස්ලාම් දේශනා කර ඇත. ඔබ එකිනෙකා වගකිව යුත්තෙක් වේ. "මබේ වගකීම පිළිබඳ ව අවසාන දිනයේ දී ඔබෙන් විමසනු ලැබේ." යන තබා වදනට අනුකූල ව පොදු දේපල පරිහරණය කිරීමත් වුවමනාවෙන් රක බලා ගැනීමත් සම්බන්ධයෙන් අපගෙන් ප්‍රශ්න කරනු ලැබේ, යන හැඟීම නිතර ම අප මනසේ තිබිය යුතු ය. පොදු දේපල සියල්ල අල්ලාහ් තඳාලා විසින් අප වෙත ලබා දුන් දායාද බව අප අමතක නොකළ යුතු ය. ඒවිට ම එය අමානතයක් (පවරන ලද වග කිමක්) ලෙස ගෙන ආරක්ෂා කළ යුතු ය, යන හැඟීම ප්‍රමා කාලයේ දී ම අප තුළ ඇති වේ. ඉස්ලාමීය ඉතිහාසය තුළ පොදු දේපල පරිස්සමින් උවමනාවෙන් පරිපාලනය කිරීමත් වග කිමෙන් යුතු ව පරිහරණය කළ ආකාරයත් පිළිබඳ ව බොහෝ උදාහරණ දැක්විය හැකි ය.

නුස්ඩා: එසේ නම් එවන් ඉතිහාසගත සිද්ධි අපගේ දැනගැනීම සඳහා පවසන්න.

ගුරුතුමා: එක් අවස්ථාවක දෙවන කළිනා උමර රහියලිලාහු අන්හු තමා රෝගී ව සිටියේ ය. ඔහුට බෙහෙන් පිණිස මේ පැණි අවශ්‍ය විය. විවිධ ස්ථානවල සොයනු ලැබුවත් ස්වල්පයක්වත් ලැබුණේ නැත. නගරයෙන් මිල දී ගැනීමටත් අවශ්‍ය තරම් මුදල තිබුණේ ද නැත. කළිනාවරයා සලාත් කර අවසන් වූ පසු තමාගේ අවශ්‍යතාව ජනතාවට පවසනු ලැබුවේ ය. බයිතුල් මාල්හි සිට තම රෝග තිබාරණය පිණිස මේ පැණි ස්වල්පයක් ලබා ගැනීමට අනුමැතිය ලබා දෙන මෙන් ජනතාවගෙන් ඉල්ලා සිටියේ ය. මෙය ඇසු ජනතාව විස්මයට පත් වූහ. ඔවුන්ගේ හදවත් උණු විය. දැක්කා තේද එක් රාජ්‍ය පාලකයෙකුගේ අලංකාර ආදර්ශය. තම ආධිපත්‍යයට අනුව තමන්ට අවශ්‍ය දේ ලබා ගත හැකි වූ නමුත් එය වක්ග් කරනු ලැබූ පොදු දේපල බැවින් එය තම ආත්මාර්ථය වෙනුවෙන් දුෂ්ප්‍රයෝගන කිරීමට හෝ අපහරණය

කිරීමට හෝ වංචා සහගත ව ලබා ගැනීමට හෝ උත්සාහ කළේ නැත. මෙය අපේ ඉතිහාසගත තායකයන් ලබා දුන් පූර්වාදේරු වේ.

සිහාන්: මාඡා අල්ලාහ් ! නමුත් අප පාසලේ පොදු දේපල සමහරක් විනාශ වී ඇති ආකාරයත් නිසි පරිදි තබිත්තු නොකරන ආකාරයත් දකින විට අප හිත් තුළ දුකක් ඇති වේ.

සෙසමා: ඔවුන් සහේදරයා පැවසු දේ තිවැරදියි. අප පාසලේ සමහර පන්ති කාමර තුළ මේස පුවු කැඩි තිබෙන ආකාරයත්, මිදුල පිරිසිදු කර නොමැති ආකාරයත්, වැසිකිලි අපිරිසිදු ව ඇති ආකාරයත් ලිං ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ තණකොළ වැවී ඇති ආකාරයත් මාගේ අවධානයට ලක් විය.

ගුරුතුමා: අපි අපගේ පාසල් පරිසරයේ ඇති බොහෝ දේපල පිළිබඳව උගත්තෙමු.

මෙවා සැම එකක් ම අපගේ දැනුම වැඩි කරන මාරුග නොවේ ද? උදාහරණයක් ලෙස අපගේ විෂයයන්ට අදාළ පොත් රුපයෙන් නොමිලයේ ලබා දී ඇත . එයට රුපය බොහෝ මුදල් වැය කරයි. එම තිසා පොත්වලට භානි නො වන පරිදි, අලංකාර ලෙස ඒවා භාවිත කරන විට අපහට ප්‍රයෝගනවත් අධ්‍යාපනයක් ලැබේ. පාසල් පොදු දේපල සියල්ලට ම භානි සිදු වන අයුරු ඔබ පැවසුවේ ය. ඒවා සියල්ල ම ආරක්ෂා කිරීම පාසල් පරිපාලකයන්ගේ පමණක් නො ව සැම දිෂුයකුගේ ම වගකීමකි. අප පාසලේ ඇති සම්පත් වලට භානි සිදු කරන විට, භා විනාශ කරන විට එමගින් අපගේ අනාගතය පමණක් නොව, අපගේ සහේදරවරුන්ගේ සහ පාසල් අනාගතයට ද භානි සිදු වේ. පොදු දේපල ආරක්ෂා කිරීම, නිසි පරිදි

නඩත්තු කිරීම යනාදියේ වැදගත්කම නොදන්නා නිසා අප පාසලේ පමණක් නොව අප අවට පරිසරයේ දැකිය හැකි පොදු දේපළටත් හානි සිදු වී ඇති ආකාරය අපි අද දැකින්නෙමු.

රචනා: එසේ තම් අප මග දේපස හා ගෙමිශ්ලේහි කුණු කසල හැඳීම, සමහර විට වාහනවල ගමන් කරන අවස්ථාවන්හි දී කුමන හෝ කැමක්, බේමක් ගෙන ඒවායේ කසල වාහන තුළ ම හෝ පාර තොටෙහි, වතුර රඳෙන තැන්වල විසිකර යැම ආදි කාර්යයන් පාපකාරී ක්‍රියා නේ ද?

ගුරුතුමා: ඔව්, රචනා වැදගත් කරුණක් පිළිබඳ ව ඔබ මතක් කළා. අපට ලැබුණු පොදු දේපළ අපි නාස්ති කරන විට අප අල්ලාහ්ගෙන් අමානතයක් ලෙස ලැබුණු වරප්‍රසාද නාස්ති කරන බව වටහා ගත යුතු ය. මෙමගින් පරලොව දී දැක්වමට හාජනය වන අතර ම මෙලොව දී ද එහි එල විපාකවලට මුහුණ දීමට සිදු වේ. නඩතුමාණන් විසින් ද පොදු දේපළ අවහාවිත කිරීම, නාස්ති කිරීම, විනාශ කිරීම යනාදි කාර්යයන් තදින් හෙලා දක ඇත .

රහ්මත්: එසේ ආදර්ශයක් ගෙන දෙන සිද්ධියක් පවසන්න.

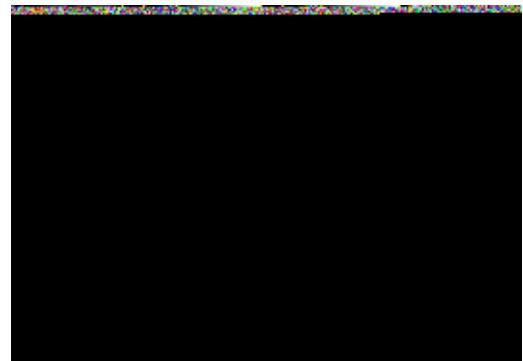
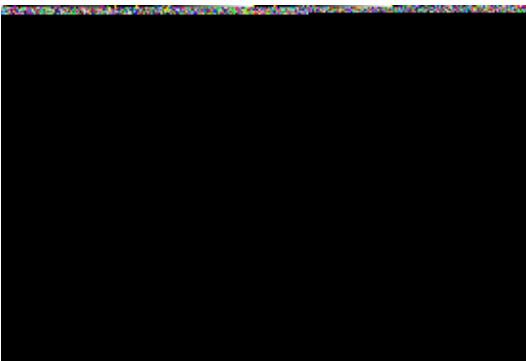
ගුරුතුමා: ඉඩතු අඩංගු රූපයල්ලාහු අන්හු, තමාට උමර රූපයල්ලාහු අන්හු තුමාණන් පැවසු පහත සඳහන් සිද්ධිය දැනුම් දෙනු ලැබේ ය. කෙකුර යුද්ධය සිදු වූ පසු නඩතුමාණන් අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ මිත්‍රයන්ගෙන් සමහරෙක් එහි පැමිණියහ. ඉහත පරිදි යුද්ධයෙහි මරා දුමුවන් පිළිබඳ ව ඔහු ඡහිද්, මොහු ඡහිද් යනාදිය පිළිබඳ ව ඔවුනතර කතා විය. එක් පුද්ගලයෙකුව (ඹහුගේ ජනාසාව) පසුකර ගිය ඔවුන් මොහුත් ඡහිද් යැයි

පැවසුවේය. එය ඇසු නඩී සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ “මබ එසේ නො පවසන්න, ඔහු යුද්ධයේ දී ලැබුණු ගතිමත් ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් එකක් වන එක් ඇදුමක් නැතහොත් උප්‍රිකය ඇදුමක් හොරකම් කර අවහාවිත කළේ ය. එම ඇදුම සමගින් මම ඔහු නිරයේ දැක්කෙමි, යනුවෙන් පවසා, උමරු ඉඩිනු කත්තාබ් තුමනි, ඔබ ගොස් “මූෂින්වරුන් හැර වෙනත් අයෙකු ස්වර්ගයට පිවිසෙන්නේ නැත.” යනුවෙන් ජනතාවට පවසන්න යනුවෙන් පැවසුහ. (මූලාශ්‍රය : සහිතුල් මුස්ලිම්, කිතාඛුල් රීමාන්) මෙහි සඳහන් පරිදි පොදු දේපළවලට හානි සිදු කිරීම දැඩි දුඩුවම් ලැබිය හැකි වරදක් බව ඔබට වැටහෙනවා නේද?

රිමාස්: පොදු දේපළ ආරක්ෂා කරනු පිණිස පාසල මගින් කුමන ආකාරයේ වැඩිපිළිවෙළක් ආරම්භ කළ හැකි ද?

ගුරුතුමා: පාසල් සිසුන් සියලු දෙනාට ම පොදු දේපළවල වටිනාකම වටහා දිය යුතුයි. ඒවායෙහි අවශ්‍යතාව වටිනාකම දුනගත යුතුයි. ආරක්ෂා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම සම්බන්ධ ව මග පෙන්වීම් කළ යුතුයි. පොදු දේපළවලට හානි පමුණුවන ගිණුයන් දුටු විට ඔවුන්ට ආදරයෙන් කතා කොට එම වැරදි පෙන්වා දිය යුතු ය. පාසලෙහි පවත්වනු ලබන උදෑසන රස්වීම්, ගිෂා සම්ති, සාහිත්‍ය සම්ති, කලා ප්‍රසංග, දෙමාපිය රස්වීම් ආදි අවස්ථාවන්හි දී ගිණුයින්ට හා දෙමාපියන්ට උපදෙස් දිය යුතුයි. එසේ ම පාසලේ සැම තැන්හි ම පොදු දේපළෙහි වැදගත්කම දන්වන ප්‍රවරු පුද්රේනය කළ හැක. සැම වස්තුවක ම වැදගත්කම සඳහන් කරන අල් කුරාන්, අල් හදිස්, උගතුන්ගේ ප්‍රකාශ රුපයේ ප්‍රවත්ති යනාදි සටහන් කළ ප්‍රවරු අදාළ ස්ථානවල

පුදරශනය කිරීමෙන් දිජායන් තුළ ඒ සම්බන්ධ ව උනන්දුවක් ඇති කළ හැකි ය. අපගේ නිවෙස්වල සිටින්නන් දැනුවත් කිරීම, අසල්වැසියන් මිතුරන් සමග සාකච්ඡා කිරීම, මස්තිෂ්වල කුත්බා අවස්ථාවන්හි දී පොදු දේපල පරිහරණය පිළිබඳ ව දේශන පැවැත්වීම ආදි ක්‍රියා පොදු දේපල ආරක්ෂා කිරීමට අදාළ වැදගත් කුමෝපායන් ලෙස දැක්විය හැක.

අශ්කර්: මෙවැනි කාර්යයන්වලට සහාය දැක්වීම මගින් අපට කුසල් රස් කර ගැනීමට හැකි වනවා නොවේ ද?

ගුරුතුමා: මවි, ඔබ පැවසු පරිදි අල්ලාහේගේ ආදරය අත්වේ. මුළු සමාජයට ම පිං ලැබේ. පොදු දේපල ආරක්ෂා කිරීම මහා ප්‍රණාය කරමයක් වේ. එසේ ම සහෝදර ජනයා අතර යහපත් හැඟීම සහ සහෝදර බැඳීම් ඇති වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථා සැලසේ.

නිහ්මත්: මවි, පළමු ව පොදු දේපල ආරක්ෂා කිරීමේ හා පරිහරණය කටයුතු අපි පන්ති කාමරය තුළින් හා අප පාසලෙන් ආරම්භ කරමු.

ගුරුතුමා: මාජා අල්ලාහ්! එය යහපත් ආරම්භයක් වේවා! නියත වශයෙන් ම අල්ලාහ් අපගේ සේවය පිළිගනු ඇත.

අන්තර්සය

1. පොදු දේපලවලින් සමහරක් නම් කරන්න.
2. පොදු දේපලවලට හානි විය හැකි අවස්ථා 4ක් ලියන්න.
3. පොදු දේපල හාවිතය සම්බන්ධ ව සිදු වූ ඉතිහාසගත සිද්ධියක් ලියන්න.

ක්‍රියාකාරකම්

1. 'පොදු දේපල සුරකිමු' යන මාත්‍රකාව යටතේ රචනයක් ලියන්න.
2. පොදු දේපල සුරකිම හා සම්බන්ධ වීතු, පත්‍රිකා වැනි දැනු නිර්මාණය කර පන්ති කාමරයේ එල්ලා තබන්න.

දේශ හිතෙන්මී මූස්ලිම්වරු

ආදරණීය ශිෂ්‍ය ශිප්‍යාච්‍රී, දරුවෙකු තමා බිජි කළ මවට ඇසීමිත ආදරයක්, සෙනෙහසක් දැක්වීම ස්වාධාවික ය. ඔහු සැම විට ම තම මව සමග ගොරවාන්විත ව, හා කිකරු ව හැසිරෙයි. එසේ ම මිනිසා තමා ඉපදුණු රටට ඇලුම් කළ යුතුවේ. මවිම යනුවෙන් අමතනු ලබන්නේ ඒ නිසයි. මවට මෙන් ම මව රට කෙරෙහි ද ඇල්මක් බැඳීමක් දැක්වීය යුතු ය යන්න මෙහි බලාපාරෝන්තුවයි. තම රට වෙනුවෙන් තම ජීවිතය කැපකළ පරිත්‍යාගයිලි කාන්තාවකගේ කතාවක් පහතින් දැක්වේ.

අවුරුදු 300කට පමණ පෙර මහනුවර රාජධානීයේ දෙවන රාජසිංහ නැමැති රජතුමෙක් රට පාලනය කළේ ය. ඔහුගේ කාලයේ ලංකාවේ වෙරළබඩ ප්‍රදේශ පෘතුගිසිහු පාලනය කළු ය. ඔවුහු යුරෝපයේ සිට පැමිණියහ. ඔවුන් හා රාජසිංහ රජු අතර සටන් ඇවිලිණි. එම සටනෙන් පරාජය වූ රජතුමා පලා ගොස් සැගැවුණේ ය. එය දැනගත් පෘතුගිසි සේනාව ඔහු සෞයා ගියේ ය. රජතුමා උඩ පලාතේ ඇති පංගරගම්මන නැමැති

ගම්මානයට පැමිණියේ ය. එහි තිබුණු විශාල කොස් ගසක් දැක්කේ ය. එහි එක් මිනිසකුට ඇතුළුවිය හැකි පරිදි තිබු විශාල බෙනයක් තිබුණි. එහි රිංගා ගත් රුපු සැගැවුණේ ය. එම කොස් ගස ආසන්නයේ එක් ගව ගාලක් තිබුණි. මුස්ලිම් කාන්තාවක් එළදෙනෙකුගෙන් කිරී දොවමින් සිටියා ය. ඇය රජතුමා ගස් බෙනයේ සැගැවෙනු දුටුවා ය.

ටික වේලාවක දී රුපු පසුපස පන්නාගෙන ආ පෘතුගිසි භටයේ එතැනට පැමිණියේ ය. රුපු සැනෙකින් අතරදීන් වීම පිළිබඳ ව කොසාවිෂ්ද වූහ. ඔබ මොබ සෙඩු මුවුහු අසල කිරී දොවමින් සිටී මුස්ලිම් කාන්තාව දුටුවෝ ය. ඔවුන් ඇය සම්පයට විත් මෙතැනට පැමිණි රාජසිංහ රුපු කොහේ ද යනුවෙන් තර්ජනාත්මක ව විමසුවෝ ය.

ඇය බයෙන් වෛවුලන්නට වූවා ය. පැලද සිටී සංවෙන් සිරුර වසා ගන්නට වූ ඇයගෙන් පෘතුගිසි භටයින් නැවතත් තර්ජනාත්මකව විමසුවෝ ය. දුටු බව පවසා රුපු පාවා දීමට හෝ නොදුටු බවට බොරු කීමට හෝ ඇය කැමති නොවූවා ය. ඇය නිහඹ ව සිටියා ය. රුපු සැගවී සිටී සේරානය ඔවුන්ට සොයාගත නොහැකි විය. පෘතුගිසි භටයන්ගේ මහත් කොසා ඉහ වහා ගියේ ය. ඉවසීම ඉක්මවා ගිය ඔවුහු අමානුෂික ලෙස ඇය කපා කොටා මරා දුමුහ.

පෘතුගිසි භටයන් එතැනින් නික්ම ගිය පසු රාජසිංහ රුපු එළියට පැමිණියේ ය. ලේ විලක් මධ්‍යයේ සිටී එම මුස්ලිම් කාන්තාව දැක වීමතියෙන් ඔහු ගල් ගැසුණේය. මා වෙනුවෙන් මැය තම ප්‍රාණය පිදුවා ය, යනුවෙන් දැඩි ගෝකයට පත්විය. ඇය කළ ජ්විත පරිත්‍යාගය දැක මා රක්ක ලේ, යනුවෙන් පැවසුවේ ය. එම කාන්තාව කළ පරිත්‍යාගය ඔහුට අමතක කරන්නට නොහැකි විය. වික කාලයකට පසු රාජසිංහ නැවතත් රජ විය. ඇය අනුස්මරණය කිරීම වෙනුවෙන් පංගරගම්මන යන ගම්මානය ඇයගේ යුතින්ට තැං කළේ ය.

ආදරණිය දරුවනේ, මෙම ඉතිහාස කතාව දෙස බලන්න. මෙය අසන විට ඇග කිළිපොලා යනවා නේද? තම රටේ පාලකයන් විදේශ ආක්මණිකයින්ගෙන් ආරක්ෂා කිරීම පිණිස මුස්ලිම් කාන්තාවක් කළ පරිත්‍යාගයත් දේශීලෙන්මේ බවත් දුටුවා ද? රාජ්‍ය පාලකයන් කෙරෙහි දැක්වූ විශ්වාසය ඇය මෙවැනි පරිත්‍යාගයක් කිරීමට පොළඹිවන්නට ඇත.

මිනිසකු තම ජාතිය, භාෂාව, සමාජය, තමා ජීවත් වන භූමිය, රට ආදිය කෙරෙහි ඇලුම් කිරීම ඉස්ලාම් අගය කරන්නේ ය. මනුෂ්‍ය ස්වභාවයට සරිලන පරිදි ඉස්ලාමයේ සැම වගකීමක් හා කාර්යයක් ම පිළිවෙළකට සකසා ඇත.

නබි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමා ඉපදුණු මක්කා නගරයටත්, ඉස්ලාමීය සමාජය බිහි කළ මදිනා නගරයටත් සැම විට ම ඇලුම් කරන්නෙකු ව සිටියේ ය. මක්කාව හැර මදිනාවට පිටත් ව යනවිට (හිජ්රත්) මක්කාව දෙස බලා දුකින් මෙසේ පැවසුවේ ය.

“මේ පොලොවෙහි ඇති නගර අතරින් ඔබ මා කැමති ම නගරයයි. සත්‍ය වශයෙන් ම මගේ ජනයා මා පිටත් නො කළේ නම් ඔබ නො වන ගමක මම වාසය නො කරමි” (තිරිමිදි)

මක්කාවේ සිට එය අතහැර මදිනාවට පැමිණි නබි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ සැම විට ම තමා ඉපදුණු ගම පිළිබඳ ව දුකින් පසුවුහු. නමුත් කාලය ගතවීමත් සමග මදිනා පිළිබඳ ආදරය ද එතුමන්ගේ සිතෙහි හටගත්තේ ය. තමාහට මදිනාව පිළිබඳ ඇල්මක් ඇති කරන ලෙස අල්ලාහ්ගේ ත් පහත පරිදි ප්‍රාර්ථනා කළේ ය.

යා අල්ලාහ්, මා හට මක්කාව කෙරෙහි කෙතරම් ආදරයක් ඇත්තේ ද එසේ ම මදිනාව කෙරෙහිත් ඇති කරත්වා! නැතහොත් එයට වඩා වැඩි ආදරයක් ඇති කරත්වා! (බූහාරි)

තව ද නබි සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණන් බිලාල් අල් හබුම් රුහියල්ලාභු අන්හු, සල්මාන් අල් ගාරිසි රුහියල්ලාභු අන්හු, සුහෙයිබි අරුරුම් රුහියල්ලාභු අන්හු, ඩුදේයිපතුල් යමානි රුහියල්ලාභු අන්හු වැනි වෙනත් රටවල සිට ඉස්ලාමය වැළඳ ගත් නබි මිතුයන්ට ඔවුන්ගේ රටවල නම් සමග ම ඇමතිමෙන් නබි තුමාණන් රට පිළිබඳ ඇල්මෙන් ජ්වත් විය යුතු ය යන්න අපට උගන්වත්වා නොවේ ද?

ආදරණිය සිසු දරුවනි, සත්‍ය දේශ හිතෙති බව යනු රටෙහි සිතියම් හෝ භුගෝලිය සැකැස්මට ආදරය කිරීම පමණක් නො ව එම රටෙහි පුරවැසියන්ට ආදරය කිරීම වන්නේ ය. රටෙහි ජනතාවගේ යහපත පණිස තමාට හැකි පරිදි සේවාවන් ඉටු කිරීම, ඔවුන් හා සහඟ්වනයෙන් ජ්වත් වීම, ඔවුන් වෙනුවෙන් ගුමය කැප කිරීම ආදිය සත්‍ය වූ දේශ හිතෙති බවේ සලකුණු වේ.

රටෙහි නිදහස, ආරක්ෂාව, සංවර්ධනය, අධ්‍යාපනය, නිරෝගිකම, සහඟ්වනය ආදියෙහි වර්ධනයට ආත්මාර්ථකාමිත්වයෙන් තොර ව වෙහෙසීම

වැදගත් වේ. රට අනතුරකට හෝ දුගී බවට හෝ දිරිදතාවට හෝ නාස්තියට හෝ ලක් වීමේ දී රට මූහුණ දෙන ගැටලු විසඳීමට උත්සාහ කිරීමත් දේ හිතෙනි බවේ සලකුණකි.

දේශයේ යහපත වෙනුවෙන් මෙරට මූස්ලිම්වරුන් සේවය කළා ය, යන්න ඉතිහාසය මගින් දැනගත හැකි වේ. රටෙහි නිදහස වෙනුවෙන් මූස්ලිම්වරුන් වෙහෙස වී ඇත. සිංහල රජවරුන් සමග එක් වී රටෙහි යහපත වෙනුවෙන් මූස්ලිම් ප්‍රජාව සේවය කර ඇත. මන්ත්‍රිවරුන් ලෙසත්, ප්‍රධානීන් ලෙසත්, විදේශීක දැනවරුන් ලෙසත්, වෙවද්‍යවරුන් ලෙසත්, රජමාලිගාවල සූපවේදීන් ලෙසත්, කටයුතු කර රජවරුන්ගේ ගරු බුහුමන් ලබාගත් ඉතිහාසගත සිද්ධීන්, ඉතිහාසය හා සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවල සනිටුහන් වී ඇත.

තව ද අප රටෙහි මූස්ලිම්වරුන් තමන්ට හැකි අයුරින් රටේ යහපත වෙනුවෙන් කටයුතු කරන බව ද සඳහන් කළ යුතුයි.

අන්තර්ගතය

1. නබ් සල්ලල්ලාභු අලයිහි වසල්ලම් තුමාණෝ හිඳ්රතය සඳහා පිටත්වන විට මක්කා නගරය දෙස බලා කුමක් පැවසුවේ ද?
2. රටේ නාමය සමග තම නම එක්කර සඳහන් කරන සහභාවරු තියෙනෙකු නම් කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම්

1. දේශප්‍රේමය යන මාතෘකාව යටතේ පාසල් සගරාවට ලිපියක් නිර්මාණය කරන්න.